Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

Ἀπὸ τῆς ἁλώσεως τῆς Κορίνθου μέχρι τῶν Βυζαντινῶν χρόνων.

Ὀλ. 158, δ - 400 μ. Χ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Γραφὴ καὶ ὀρθογραφία.

Ἀπὸ τῆς ἁλώσεως δὲ τῆς Κορίνθου ἡ Ἑλλὰς εἰς τὴν Ῥώμην ὑποταγεῖσα, πολὺ μετέβαλε τῶν ἀρχαίων αὐτῆς ἰδεῶν καὶ τρόπων, καὶ πολὺ τῆς ἰδίας καλαισθησίας ἀπέβαλεν ἔν τε μεγάλοις καὶ ἐν μικροῖς. Καὶ αὐτὴ δ' ἡ γραφὴ ἠλλοιώθη ἔκτοτε, εἴτε δεχθεῖσα τινὰς τῶν χαρακτήρων τοῦ ἀλφαβήτου τῶν νικητῶν, εἴτε, κατὰ τὴν γενικῶς τότε ἐπικρατήσασαν ἐν τῇ τέχνῃ τάσιν, κατ' ἀρχὰς μὲν πρὸς τὸ ἀκόμψως κατάκοσμον, ἔπειτα δὲ πρὸς τὸ ἀσύμμετρον καὶ ἄχαρι ἀποκλίνασα.

Δύναται δὲ τὸ ἐπὶ τῆς περιόδου ταύτης σχῆμα τῶν γραμμάτων νὰ διαιρεθῇ κυρίως εἰς δύο ἐποχάς, τὴν πρὸ τοῦ Αὐγούστου καὶ τὴν μετ' αὐτόν.

Καὶ πρὸ μὲν Αὐγούστου τὰ γράμματα ἦσαν κατὰ τὸ Σχ. 68, οὗ ἡ πρώτη κάθετος γραμμὴ περιέχει τὰ ἐκ τῆς προλαβούσης ἐποχῆς εἰς σπανίας τινὰς ἐπιγραφὰς εἰσέτι διατηρούμενα, ἡ δὲ δευτέρα τὰ τοῖς χρόνοις ἐκείνοις κοινό-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τερα. Τὰ δὲ ῥομβοειδῆ ἀπαντῶνται μᾶλλον ἐν Σικελικαῖς ἐπιγραφαῖς, καὶ τὰ τετράγωνα ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων (1) ἐναπομείναντα ἢ μᾶλλον ἐπαναλαμβανόμενα, ἄρχονται εἰσαγόμενα εἰς τὴν νέαν γραφὴν ἀπὸ τοῦ πρώτου αἰῶνος πρὸ Χριστοῦ. Κατ' Ἔκκελον δέ, τὸ τετράγωνον Σίγμα δὲν ἀπαντᾶται πρὸ τῆς τριανδρίας, ἤτοι τοῦ Μάρκου Ἀντωνίου· τὸ δ' ἐναρκτικὸν τῆς λέξεων ⊏ΑΞΙΩΝ (2) ἐστὶν οὐχὶ Σ, ὡς ὑπό τινων ἐξελήφθη, ἀλλὰ τὸ ἐνιαχοῦ παρὰ τοῖς Αἰολοδωριεῦσι, σπανίως ἔτι κατὰ τὴν προλαβοῦσαν ἐποχὴν καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς παρούσης, διατηρούμενον, κατὰ τὸ σχῆμα δὲ παραμορφωθέν, δίγαμμα.

Τῶν δὲ στρογγύλων Ε, Σ καὶ ω εὑρίσκονται ἴχνη ἤδη ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, διότι κατὰ Τζέτζην (3), ὁ τότε ζῶν ποιητὴς Αἰσχρίων ἀναφέρει *Σίγμα μηνοειδές*, διάφορον βεβαίως τοῦ εἰκαζομένου *βοστρύχῳ εἰλιγμένῳ* ὑπὸ Εὐριπίδου, ὅπερ ἐστὶ τὸ δεύτερον τῶν παριστωμένων ἐν Σχ. 2. Φαίνεται δ' ὅτι τὰ στρογγύλα ταῦτα γράμματα εἰσήχθησαν κατὰ πρῶτον εἰς τὴν τροχάδην γραφὴν μόνον, δι' ὃ καὶ κυρίως εὕρηνται ἐπὶ τῶν Αἰγυπτιακῶν παπύρων, ἢ ἐπὶ χαλκῶν ἀγγείων(4) τῶν χρόνων τῶν Πτολεμαίων. Ἀπὸ δὲ Πτολεμαίου τοῦ Αὐλητοῦ, Ὀλ. 174, δ', ἀπαντῶνται αὐτόθι ἐπὶ λίθου κεχαραγμένα, ἢ μέλανι γεγραμμένα(5). Καὶ ἐν Ἀσίᾳ δ' ἐπὶ χαλκοῦ ἐξεσμένα εὕρηνται τὰ στρογγύλα ταῦτα σχήματα ἤδη ἐπὶ Μιθριδάτου, 75 π. Χ. (6)· ὁμοίως δὲ καὶ ἐν Σικελίᾳ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐποχῆς, ὡς ἔν τινι ἐπιγραφῇ τοῦ

(1) Ἴδ. Σχ. 2.
(2) Paciaudi, Monum. Peloponnes.
(3) Εἰς Ἑρμογ. Ruhnken. εἰς Λογγ. Σ 135.—Nacke εἰς Χοιρίλ. 139.
(4) Letronne, rech. p. seroir. à l'Hist. d'Eg.
(5) Αὐτ. Σ. 147.
(6) C I. 2278.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Τουρομενίου (7). Ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι ὅμως πρὸ τοῦ Αὐγούστου εἰσὶν ἐντελῶς ἄγνωστα.

Ἀπὸ δὲ τοῦ Αὐτοκράτορος τούτου ἔμειναν μὲν ἐπί τινα χρόνον εἰσέτι κοινότερα τὰ καὶ πρὸ αὐτοῦ εἰθισμένα σχήματα τῶν γραμμάτων, εἰσήχθησαν ὅμως βαθμηδὸν καὶ τὰ ἐν Σχ. 69 σημειούμενα, ὅσα διαφέρουσι τῶν πρὸ αὐτῶν. Εὐχρηστότερα ὅμως μένουσι πάντοτε, καὶ κομψότερα εἰσὶ τὰ ἐν τῇ κυριωτέρᾳ στήλῃ τῆς προλαβούσης ἐποχῆς ὑπὸ Σχ. 68 σημειούμενα· τῶν δὲ λοιπῶν γίνεται χρῆσις ἀναμίξ, ὥστε ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιγραφῇ ἀπαντῶνται πολλάκις οὐ μόνον τὸ τετράγωνον Ε, τὸ στρογγύλον Σ, τὸ στρογγύλον Ο καὶ τὸ τετράγωνον Ω, ἀλλὰ προσέτι ὁμοῦ καὶ τὸ εὐθύγραμμον Ε καὶ Σ, ὡς φερ' εἰπεῖν ἐν Σχ. 86, ἐκ τῶν χρόνων τοῦ Ἀδριανοῦ, ἐχούσῃ συγχρόνως τὸ εὐθύγραμμον καὶ τὸ στρογγύλον νεώτερον Ω, ἐν ᾧ ἡ ἐν σχ. 85 ἐπιγραφή, τῶν αὐτῶν χρόνων οὖσα, καὶ ἡ μεταγενεστέρα ὑπὸ Σχ. 87, τῶν χρόνων τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου, ἔχουσι τὸ ἀρχαῖον σχῆμα τοῦ Ω. Ἐν κοινῇ δὲ χρήσει ἦσαν τὰ στρογγύλα Ε, Σ καὶ Ω κυρίως ἐπὶ Κλαυδίου (ἐπὶ Χριστοῦ), μὴ ἀποκλεισθέντων ὅμως παντάπασι καὶ τῶν ἀρχαιοτέρων.

Πολλάκις δὲ μεταξὺ τῶν μεγάλων γραμμάτων ἀπαντῶνται παρεντεθειμένα τὰ μικρὰ ⊙, ο καὶ ∩, ὡς σημειοῦνται ἐν τῷ ὑπὸ Σχ. 68 ἀλφαβήτῳ.

Καὶ ἀρχαϊκὰ δὲ σχήματα ἐπιτηδεύεται ἔστιν ὅτε ἡ τότε καλλιγραφία, ἀλλὰ πάντοτε ὁπωσοῦν μεταπεποιημένα, κατὰ Σχ. 70.

Ἐν γένει δ' ἐπικρατεῖ ἀπὸ τοῦδε μεγίστη ποικιλία περὶ τὸν σχηματισμὸν τῶν γραμμάτων, καὶ ἕκαστος λιθοξόος μεταῤῥυθμίζει αὐτὰ μᾶλλον ἢ ἧττον κατὰ τὰς ἰδίας αὐτοῦ

(7) Ann. d'Inst. archéol. Rom. 1838. Fasc. I. Fr. 87.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

περὶ καλλιγραφικῆς φιλοκαλίας ἰδέας. Ὡς πρὸς τὴν λιθοξοϊκὴν δ' ἐκτέλεσιν παρατηρεῖται ὅτι ἐπὶ μὲν τῆς κλασικῆς ἐποχῆς τὰ γράμματα, ἐν Ἀθήναις μάλιστα, ἐχαράττοντο ἔχοντα καθαρὰς καὶ ὀρθογωνίους τὰς ἐντομάς, ἐπὶ δὲ τῶν μεταγενεστέρων χρόνων ἔχουσιν αὐτὰς μᾶλλον τριγωνικὰς καὶ ἐπὶ τὸ ἀμελέστερον ἐκτετελεσμένας.

Ἡ συνηθεστέρα δὲ τῶν καλλιγραφικῶν μεταποιήσεων τῶν γραμμάτων, γενικῶς ἐπικρατήσασα κατ' ὀλίγον, ἦν ἡ προσθήκη γραμμιδίων εἰς τὸ ἄκρον τῶν σκελῶν τῶν γραμμάτων, κατὰ τὸ σημερινὸν αὐτῶν σχῆμα· Α, Β, Γ κτλ.

Συνεχῶς δ' ἀντὶ τῆς γραμμῆς τίθεται γωνία, κατὰ τὸ Σχ. 71, ὡς εἰς τὴν ἐν Σχ. 80 ἀττικὴν ἐπιγραφήν· «*Ὁ δῆμος Βασίλισσαν Πιθοδωρίδα φιλομήτορα*», ἀναφερομένην εἰς ἄγνωστόν τινα βασίλισσαν. Ἄλλοτε δ' ἡ γωνία εἶχε τὴν ἐν Σχ. 72 φαινομένην διάθεσιν.

Ἄλλα δὲ σχήματα ἀπαντώμενα σημειοῦνται ἐν Σχ. 73, καὶ ἐξ αὐτῶν τὸ Γ εὕρηται ἐπὶ λίθου (8), τὸ δὲ Ο ἐπὶ ἀγγείων, καὶ τὸ τελευταῖον Φ ἐπὶ δακτυλιολίθων.

Ἡ δὲ δίφθογγος ΟΥ γράφεται κατὰ τὸ πρῶτον αὐτῆς σχῆμα ἀπὸ Σεπτιμίου Σεβήρου καὶ Καρακάλλα, καὶ ἐξ αὐτοῦ προκύπτουσι τὰ ἐπίλοιπα.

Εἰς μεταγενεστέρας δ' ἐπιγραφὰς τὰ γράμματα ἀποβαίνουσιν ἐπιμηκέστερα καὶ ἰσχνότερα, κατὰ Σχ. 74.

Ὡς δὲ πρὸς τὴν ὀρθογραφίαν, παρατηρήσεως ἄξια εἰσὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τὰ ἀκόλουθα·

α΄. Τὰ ψιλούμενα φωνήεντα τρέπουσιν ἐνίοτε, εἰς τινας λέξεις, τὰ προηγούμενα ψιλὰ σύμφωνα εἰς δασέα. Παρατηρητέον δ' ὅτι αἱ τοιαῦται λέξεις εἰσὶ μάλιστα αἱ κατὰ διάλεκτον λαμβάνουσαι δίγαμμα, ὥστε ἴσως δύναται νὰ εἰ-

(8) C. I. 146.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

κασθῇ ὅτι τὸ πολύμορφον τοῦτο γράμμα ἐπροφέρετο δασέως κατ' ἄλλην τινὰ διάλεκτον, ἥτις ἤρχισεν ἔκτοτε εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν ἀναμιγνυμένη. Τοιαῦτα τὰ *καθ' ἰδίαν* ἐπιγραφῇ Τήνου (9), ἐν ᾧ *Ϝίδος* φέρεται ἐν τοῖς Ἡρακλειωτικοῖς πίναξι· *καθ' ἔτος* (10), ὡς παρ' ἡμῖν τὸ *ἐφέτος*· *καθ' ἐνιαυτόν* (11)· *ἐφ' ἴσῃ*, ἐν ἐπιγραφῇ Σμύρνης (12).

β'. Συνεχέστατα τὸ μακρὸν Ι γράφεται ΕΙ, οἷον *ὑμεῖν*, *τειμή*, *πολείτης* (13)· ἐν Ἀθήνας ὅμως οὐχὶ πρὸ τοῦ Αὐγούστου. Ἔκτοτε δὲ καὶ τὸ βραχὺ Ι γράφεται ἐνιαχοῦ ΕΙ, οἷον *Τεῖτος γυμνασειαρχήσας* (14).

γ'. Πολλάκις, ἐπὶ Αὐγούστου, καὶ ὀλίγον πρὸ αὐτοῦ, τὸ Ν μένει ἄτρεπτον πρὸ τῶν Γ, Κ, Π, Φ, Χ, οἷον· *ἔνπροσθεν*, *συνφέρον*, *συνχωρῶ* (13).

δ'. Τὸ ὑπογεγραμμένον Ι, ὅπερ πολλάκις παρελείπετο ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς τελευταίας πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος, ἀμελεῖται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, ὥστε καὶ ἐν τῇ πρώτῃ ἑκατονταετηρίδι μετὰ Χριστὸν γράφει ὁ Στράβων (15)· « Πολλοὶ γὰρ χωρὶς τοῦ Ι γράφουσι τὰς δοτικάς, καὶ ἐκβάλλουσί γε τὸ ἔθος, *φυσικὴν αἰτίαν οὐκ ἔχον* ». Οὕτω καὶ ἐν Λατινικαῖς ἐπιγραφαῖς παραλείπεται ἐνίοτε ἔκτοτε τὸ προσγεγραμμένον Ι τῆς δοτικῆς, καὶ γράφεται Senatu ἀντὶ Senatui (16). Ἐν Σχ. 86, τῆς ἐπιγραφῆς οὔσης τῶν χρόνων τοῦ Ἀδριανοῦ, τὸ Ι προσγράφεται εἰς τὰς δοτικάς, ἀλλὰ παραλείπεται εἰς τὴν λέξιν *εὐεργέτη*· ἐν δὲ

(9) C. I. 2329.
(10) Αὐτ. 2317c.
(11) Αὐτ. 2443.
(12) Αὐτ. 3137.
(13) Αὐτ. 2737.
(14) C. I. 353. 354.
(15) ΙΔ, 648.
(16) Chish. II, Σ. 3.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σχ. 87, τῆς ἐποχῆς Μάρκου Αὐρηλίου, πᾶσαι αἱ δοτικαὶ γράφονται ἄνευ ὑπογεγραμμένης.

τ'. Ἔτι δὲ μεταγενεστέρως ἀπαντᾶται ἐνίοτε τὸ Η ἀντὶ τοῦ ΕΙ, ἴσως κατὰ διαλεκτικὴν προφοράν, ἢ μᾶλλον διότι συνεχέοντο ἀμφότερα εἰς τὴν κοινὴν προφορὰν τοῦ Ι. Οἷον, ἐν Ὀλβίᾳ τοῦ Πόντου· *Χρήας, πλήορας, ἐπιτάδηον, ἀσαμήωτον* (17).

ζ'. Πολλὰ δὲ σύμφωνα διπλασιάζονται, καὶ οὐ μόνον πρὸ φωνηέντων, οἷον· πόλλις (18), Ἴουλλος, Λοῦππος (19), Ἀσιννία, κτλ., ἀλλὰ τὸ σ καὶ πρὸ συμφώνων τινῶν, εἰς ἔμφασιν ἴσως ἐγχωρίου προφορᾶς αὐτοῦ ὡς sch, οἷον· *Σεβασστόν* (20), *Αὐγούσστα, ἀβασσκάντω, κόσσμος, Μοσσχίων* (21).

η'. Τὸ Σ συγχέεται μετὰ τοῦ Ζ ἰδίως πρὸ τοῦ Μ, βεβαίως ἕνεκα τῆς καὶ μέχρι τοῦδε διατηρουμένης προφορᾶς αὐτοῦ, οἷον *Σμύρνα* καὶ *Ζμύρνα* (22). Ἴσως ὅμως καὶ *Ζώπυρος* καὶ *Σώπυρος* (23).

θ'. Ψιλὸν πρὸ δασέως τοῦ αὐτοῦ ὀργάνου τρέπεται πολλάκις εἰς δασύ, οἷον· *Σαφφώ*, ἐν Ἰθάκῃ (24), *Βαχχίδαν*, ἐν Κερκύρᾳ (25), *Ὀφφιανός*, ἀντὶ Ὀπφιανός, Oppianus (26)· *Κάθθεσαν*, ἀντὶ κάτθεσαν, κατέθεσαν (27).

(17) C. I. 2060.
(18) Mus. P. Clem. 41.
(19) C. I. 3487.
(20) Αὐτ. 1306.
(21) Αὐτ. 2298.
(22) Αὐτ. 1003.
(23) Αὐτ. 1095.
(24) Αὐτ. 1927.
(25) Αὐτ. 1850.
(26) Αὐτ. 286.
(27) Αὐτ. 2169.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ι'. Ἐπικρατεῖ δὲ μεγίστη σύγχυσις εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γραφὴν τῶν Λατινικῶν ὀνομάτων, ὧν τὸ V γράφεται Β, ἢ Υ, ἢ ΟΥ, οἷον· *Λαιούϊος* καὶ *Λαίβιος* (28)· *Λιουϊανὴ* καὶ *Λειβιανή* (29)· *Σεουῆρος*, *Σεβῆρος*, *Σευῆρος* (30). Πολλάκις δ' ἀφαιροῦνται τινὰ φωνήεντα, καί, συνηθέστατον, τὸ πρῶτον u τῶν εἰς ulus, οἷον· *Λέντλος* ὁ Lentulus, *Ῥῆγλος* ὁ Regulus. Ἀλλὰ καὶ *Δέκμος* ὁ Decimus· *Βίβλος* ὁ Bibulus (31). Περίεργον δὲ τὸ *Μάαρκος*, *Μαάρκελλος*, *Μαάρκιος* (32), ὡς παραχθέντος τοῦ Marcus ἐκ τοῦ Mamercus. Τὸ δὲ *Λάαγος* (33) κεῖται ἀντὶ τοῦ Λᾶγος.

Καὶ εἰς τὸν σχηματισμὸν δὲ τῶν λέξεων εἰσχωροῦσιν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς ταύτης διάφοροι ἀνωμαλίαι. Ἡ ὀνομαστικὴ φέρ' εἰπεῖν τῆς τρίτης κλίσεως εἰς ης σχηματίζει πολλάκις τὴν γενικὴν εἰς *είους*, οἷον *Ἀριστοκλείους*. Ἀπὸ τῶν Μακεδονικῶν δὲ ἤδη χρόνων τὰ τοιαῦτα ὀνόματα πολλάκις ἐσχημάτιζον ἑτεροκλίτως τὴν γενικὴν εἰς *ου*, οἷον· *Σωκράτου*, *Καλλισθένου* (34). Ὁμοίως δὲ σχηματίζεται πολλάκις καὶ ἡ κλητικὴ τῶν τοιούτων ὀνομάτων ἀνωμάλως εἰς *η*, οἷον· *Μενεκράτη* *Ἀριστοκλῆ* (35), ὡς παρ' ἡμῖν σήμερον, ἀντὶ Μενέκρατες, Ἀριστόκλεις. Ἀπαντῶνται δὲ καὶ ἄλλα τινὰ ἑτερόκλητα, οἷον· *Λυκάβαν* (36) ἀντὶ Λυκάβαντα (ὡς καὶ ἐν ταῖς Θηραϊκαῖς ἀπαντᾶται *μέλαν λίθον*, ἀντὶ μέλανα). Καὶ ἐκ τῶν ῥημάτων δ' εὕρηνταί τινα κακοσχημά-

(28) Αὐτ. 3491. 3514. 3483.
(29) Αὐτ. 3484. 3497.
(30) Αὐτ. 1215-1217. 2595.
(31) Αὐτ. 2943. 1967. 687.
(32) Αὐτ. 1137.
(33) Αὐτ. 2545.
(34) Αὐτ. 130. 295.
(35) Αὐτ. 1148. 1150, κτλ.
(36) Αὐτ. 2169.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τιστα καὶ ἀήθη, οἷον· *ἐξηργήσατο*(37), *εὐχούμην*, ἐν ταῖς Θηραϊκαῖς ἐπιγραφαῖς· *αὐξούμενον*(38), ὡς καὶ σήμερον λέγεται· *Παρέχοισαν* ἀντὶ παρέχοιεν, ἐν Δελφοῖς(39)· *εὕρειαν*, ἀντὶ εὕροιεν(40)· *ἐγενέσθην*, ἀντὶ ἐγεννήθην(41)·

Ἀπ᾽ Αὐγούστου δὲ προβαίνουσιν ὁσημέραι μᾶλλον διαστρεφόμενοι οἱ τύποι· καί, ὡς οἱ Δωριεῖς ἀνέκαθεν τὰς εἰς *ιας* ὀνομαστικὰς συνέστελλον εἰς ις βραχύ, οἷον *Δεῖνις* ἀντὶ Δεινίας, *Νίκις* ἀντὶ Νικίας, *Ἄριστις* ἀντὶ Ἀριστίας(42), οὕτω καὶ κατὰ τὴν μεταγενεστέραν ταύτην ἐποχὴν συστέλλεται ἡ εἰς *ιος* ἀρσενικὴ καὶ ἡ εἰς *ιον* οὐδετέρα κατάληξις πολλάκις εἰς *ις* καὶ *ιν*, ἀπαραλλάκτως ὡς παρ᾽ ἡμῖν, οἷον· *Ἑλλάδις* ἀντὶ Ἑλλάδιος(43) *Αὐρῆλις*, *Δομῖτις*, *Ἰοῦλις*, ἔν τινι ἐπιγραφῇ ἐν Νουβίᾳ(44)· Ἀφροδεῖσις(45)· *Δημῆτρις*, ἀντὶ Δημήτριος(46). Καὶ οὐδέτερα, *Φιλημάτιν* ἀντὶ Φιλημάτιον· *Ἐλευθέριν*, ἀντὶ Ἐλευθέριον· *μαρτύριν*, ἀντὶ μαρτύριον, ὡς καὶ σήμερον παρὰ Κυπρίοις. Ἄλλος δὲ τῆς ἐποχῆς ταύτης βαρβαρισμὸς ἐστὶν ἡ προσθήκη τοῦ ληκτικοῦ ν εἰς τὴν τριτόκλητον αἰτιατικήν, ἢ ἡ ἀντικατάστασις αἰτιατικῆς πρωτοκλίτου ἀντὶ τριτοκλίτου, οἷον· τὸν *ἄνδραν*, ἐν ἐπιγραφαῖς Θεσσαλονίκης καὶ Θήρας(45)· τὴν *γυναῖκαν*, τὴν *μητέραν*, αὐτόθι καὶ ἐν Ὀλβίᾳ, ἐν Αἰγύπτῳ(47).

(37) Αὐτ. 456.
(38) Αὐτ. 1066.
(39) Αὐτ. 1699.
(40) Αὐτ. 2266.
(41) Αὐτ. 1064.
(42) Αὐτ. 1197.
(43) Αὐτ. 942.
(44) Ἐν Niebuhr.
(45) C. I. 1781.
(46) Αὐτ. 284.
(47) Αὐτ. 1988. 2087.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Εἰσὶ δὲ συνηθέστεραι αἱ τοιαῦται παρεκτροπαὶ εἰς τὰ τοῖς βαρβάροις μᾶλλον γειτνιάζοντα μέρη.

Καὶ κατὰ τὴν σύνταξιν δὲ πολλὰ ἀπαντῶνται σόλοικα κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἐποχάς· οἷον, ἡ *σὺν* μετὰ γενικῆς, ἐν ἐπιγραφῇ Σαρματικῇ (48)· *Βασιλεύων* ἀντὶ Βασιλεύοντος, ὁμοίως(49), καὶ ἄλλα τοιαῦτα πάμπολλα, ἰδίως ἐκ χώρας μιξοβαρβάρους. Πανταχοῦ δ' ἀπαντᾶται ἡ χρόνου ἐμφαντικὴ ῥωμαϊκὴ ἀφαιρετική, διὰ τῆς δοτικῆς μεταφραζομένη, ἀντὶ τῆς γενικῆς μετὰ τῆς ἐπί, οἷον· «*Λευκίῳ Ἐπιδίῳ*» (50), ἀντὶ «*ἐπὶ Λευκίου Ἐπιδίου*» (ὑπάτου), ἢ «*ἐπὶ ὑπατείας Λ. Ἐπιδίου*».

Καὶ πάντοτε μὲν τὰ γλωσσικὰ ταῦτα ἁμαρτήματα, καὶ μάλιστα τὰ περὶ τὴν ὀρθογραφίαν, δὲν ἐμφαίνουσιν ἐποχὴν μεταγενεστέραν, διότι ἀπαντῶνται τοιαῦτα, εἰς ἐλάσσονα βαθμὸν βεβαίως, καὶ εἰς τὰς ἀρχαιοτάτας ἐπιγραφάς, καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἀττικάς, ἐξ ἀπροσεξίας ἰδίως τοῦ λιθοξόου προερχόμενα. Καθ' ὅσον ὅμως ἐπὶ τῶν τελευταίων ῥωμαϊκῶν χρόνων οὐ μόνον κατὰ τὰς ἐσχατιάς, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ κέντρα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, διεστρέφετο καὶ παρημελεῖτο ἡ γλῶσσα, κατὰ τοσοῦτον, ὡς ἐκ τῆς ταὐτότητος τῆς προφορᾶς, ἀπέβαινον τὰ ὀρθογραφικὰ λάθη συνεχέστερα· ὥστε ἐν ἐπιγραφαῖς τῶν Μυλάσσων(51) ἀναγινώσκεται· *κέ*, *Ἀριστένετος*, κτλ. Ἀλλὰ καὶ ἐν ἐπιγραφαῖς τῶν Μεγάρων (52), *κέκρυπτε*, *δόξες*, *μυρίες*· καὶ ἀλλαχοῦ (53)·

(48) Αὐτ. 2114.
(49) 2117.
(50) Αὐτ. 2562.
(51) Αὐτ. 2693. 2696.
(52) Αὐτ. 1051. 1066. 1067.
(53) Αὐτ. 628.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ἥφεστος· καὶ πάλιν (54)· *κεῖμε*· *κῖτε*· *εὐψύχι*· *μνημῖον*· *Ὑποκράτης*· καί (55)· «*ἑ δέ τε μάμμε*», ἀντὶ *αἱ δέ τε μάμμαι*, καὶ πλεῖστα ἄλλα, εἰς ἃ προσθετέα καὶ ἡ ἐξ ἀβλεψίας τῶν ἀμαθῶν καὶ ἀδεξίων λιθοξόων προερχομένη πολλάκις ἐναλλαγὴ τοῦ Ξ καὶ Ζ, Χ καὶ Κ, Ι καὶ Υ (56).

Οἱ δ' ἀριθμητικοὶ χαρακτῆρες ἐπὶ ταύτης κυρίως τῆς ἐποχῆς ἐμφαίνονται, ὡς εἶχον ἤδη ἀρχίσει καὶ ἐπὶ τῆς προλαβούσης, διὰ τῶν ἀλφαβητικῶν γραμμάτων. Καὶ συνήθως μὲν αἱ μονάδες τίθενται δεξιῶς τῶν δεκάδων, ὡς ΙΑ, ΙΒ· ἐνίοτε ὅμως καὶ τ' ἀνάπαλιν, οἷον· $\overline{\text{ΑΙ}} = 11$, $\overline{\text{ΒΙ}} = 12$, $\overline{\text{ϹΠΡ}} = 186$ (57), $\overline{\text{ϟϥΡ}} = 196$ (58), $\overline{\text{ΖϹ}} = 207$ (59). Δηλοῦσι δὲ τὰ γράμματα ταῦτα ἢ τοὺς τακτικοὺς ἀριθμοὺς (ἕν, δύο, τρία), ἢ τ' ἀριθμητικὰ ἐπίθετα (πρῶτος, δεύτερος, τρίτος), ἢ τ' ἀριθμητικὰ ἐπιῤῥήματα (ἅπαξ, δίς, τρίς). Καὶ αἱ μὲν μονάδες, δεκάδες καὶ ἑκατοντάδες σημειοῦνται ἐνίοτε πρὸς διάκρισιν τῶν χιλιάδων, ὡς ἀνωτέρω, δι' ὁριζοντίας κεραίας ὑπὲρ αὐτάς, αἱ δὲ χιλιάδες διὰ τῶν αὐτῶν γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου, ἀλλὰ μετὰ πλαγίας κεραίας ὑπ' αὐτά, ἢ μᾶλλον πρὸ αὐτῶν, οἷον· \Η = 8,000. Αἱ δὲ 10,000 ἤτοι ἡ μυριὰς δηλοῦται διὰ τοῦ Μ, ἤ, ἔνθα ἐστὶ φόβος μὴ τὸ σημεῖον τοῦτο ἐκληφθῇ ἀντὶ τοῦ ἀριθμοῦ 40, τίθεται ἄνωθεν μικρὸν Υ, ὡς ἐν Σχ. 73', 1) καὶ τὸ σημεῖον τοῦτο προτιθέμενον ἄλλων ἀριθμητικῶν γραμμάτων, δίδωσιν αὐτοῖς τὴν σημασίαν τῶν μυριάδων. Οὕτω τὸ Σχ.

(54) Αὐτ. 601. 628.
(55) Αὐτ. 3440.
(56) Αὐτ. 2223. 2297. 2302.
(57) Αὐτ. 1970.
(58) Αὐτ. 1971.
(59) Αὐτ. 1965.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

73′, 2) δηλοῖ μυριάδας ἕνδεκα ἢ 110,000 (60). Ἀλλὰ τὸ Σχ. 73′, 3) ἐμφαίνει, κατὰ σύστημα προσθέσεως μόνον, καὶ οὐχὶ πολλαπλασιασμοῦ, *μύρια καὶ δισχίλια* (οὐχὶ δισχιλίας μυριάδας) (61). Καὶ ἄλλως δ' ἀπαντῶνται σημειούμεναι καὶ ἀριθμούμεναι αἱ μυριάδες, ὑπὲρ τὸ ἐμφαῖνον αὐτὰς Μ τιθεμένου τοῦ γράμματος τοῦ δηλοῦντος τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν· ὥστε Σχ. 73′, 4) δηλοῖ μίαν μυριάδα, Σχ. 73′, 5) δύο μυριάδας ἢ 20,000 (62). Τὰ δὲ σημεῖα ἐν Σχ. 73′, 6) ἐμφαίνουσιν ὅτι οἱ ἑπόμενοι αὐτοῖς ἀριθμοὶ εἰσὶ *δηνάρια*· ὥστε τὸ Σχ. 73′, 7) σημαίνει 2500 δηνάρια.

Γίνεται δὲ προσέτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Αὐτοκρατόρων πολλὴ χρῆσις ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς καὶ συνδεδεμένων γραμμάτων καὶ μονογραμμάτων, ἐν ᾧ πρὸ αὐτῶν τοιαῦται συνθέσεις σχεδὸν οὐδαμῶς ἀπαντῶνται. Συνέδεον δὲ τὰ γράμματα *πρῶτον* διὰ παραθέσεως, ὡς ἐν Σχ. 65, στ. 1, *Στρατόνεικος* (63)· στ. 2, *Ἐπιμεληθέντος* (64)· στ. 3, *τὴν γνώμην* (65)· *δεύτερον* δέ, δι' ἐνθέσεως εἰς ἄλληλα, οἷον ἐν Σχ. 76, στ. 1, *Μακεδόνων*· στ. 2, *Διογένους υἱόν* (64)· στ. 3, *Εὐκλείδας* (66), στ. 4, *Ἀγωνοθέτην* (64).

Ἐντεῦθεν δὲ παρήχθησαν καὶ τὰ κυρίως κατὰ τοὺς χρόνους τούτους εἰς χρῆσιν περιελθόντα, ἰδίως ἐπὶ τῶν νομισμάτων, μονογράμματα, συγκείμενα ἐκ συνθέσεως δύο ἢ περισσοτέρων ἀρχικῶν γραμμάτων κυρίων ὀνομάτων, ὁποῖα τὰ ἐν Σχ. 77, στ. 1, *Πόπλιος Μέμμιος* (67)· στ. 2, *Μάρ-*

(60) Αὐτ. 2782.
(61) Αὐτ. 3419.
(62) Αὐτ. 2782.
(63) Αὐτ. 227b.
(64) Αὐν. 2007.
(65) Αὐτ. 2061.
(66) 1237.
(67) Αὐτόθ. 1241.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

κος Αὐρήλιος(68)· στ. 3, *Σερ*(69)· στ. 4, *Ἀφροδίτης*(70).

Ὡς δ' ἐπὶ τῆς προλαβούσης ἐποχῆς, οὕτω, καὶ πολὺ συνηθέστερον, ἐπὶ τῆς παρούσης ἐπιτέμνονται πολλαὶ λέξεις, μάλιστα δὲ τὰ πρῶτα τῶν πολλῶν κυρίων ὀνομάτων ἃ ἔφερον συνήθως οἱ Ῥωμαῖοι, περιοριζόμενα εἰς τὸ ἀρχικὸν ἢ τ' ἀρχικὰ γράμματα, οἷον· Τ (Τίτος), Φ ἢ ΦΛ (Φλάβιος). Φ ἢ ΦΟΥΛ (Φούλβιος). Εἰς τὴν ὡς ἔγγιστα δ' ἀνάγνωσιν τῶν ὀνομάτων τούτων βοηθοῦσι τὰ ῥωμαϊκὰ ὀνοματολόγια.

Πλὴν δὲ τούτων, καὶ Ἑλληνικῶν ὀνομάτων, ἢ ἐθνικῶν, ἢ τίτλων ἀποτέμνονται συνεχέστατα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις αἱ τελευταῖαι συλλαβαί, οἷον ΑΓΑΘΟΚ(λῆς), ΑΙΜΙ(λιος), ΑΛΕ(ξανδρος), ΑΘΗ(ναῖος), ΑΝΤΙΣΤΡ(άτηγος), ΑΝΘΥ(πατος), ΑΥΤ(οκράτωρ). Ἐπίσης δὲ συγκόπτονται καὶ ἄλλαι λέξεις εὐκόλως ἐννοούμεναι, οἷον· ΑΝΕΘ(ηκε), ΑΠΕΛΕΥ(θερος), ΔΙΑΥΛ(ος), Ζ ἢ ΖΗΣ(ας), ΕΠ(οίησε), κτλ. Τοιούτου εἴδους συντμήσεις, ἧττον εὐεξήγητοι, εἰσὶν αἱ ἑπόμεναι·

Δ(iis) Μ(anibus), ἀντικαθιστῶσα κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους ἐπὶ Ἑλληνικῶν ἐπιγραφῶν πολλάκις τὴν ἐπίκλησιν Θ(εοῖς) Κ(αταχθονίοις).

Ε(ὐχὴν) Ε(ποίησε).

Θ(εοῖς) Κ(αταχθονίοις), ἢ ΘΚΑ, ΘΚΧ, Θ·Κ·Χ, ΘCΚΤC.

Κ(αί), Κ(αῖσαρ), Κ(αλανδῶν), Κ(άσις).

ΚΤ, Κ(εῖ)Τ(αι).

Κ. Χ., Κ(οινοῖς) Χ(ρήμασι).

Λ(ιτρῶν).

(68) Αὐτ. 567.
(69) Αὐτ. 2085.
(70) Αὐτ. 2264.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Μ(ηνός). Μ(νημεῖον). Μ(υριάς).
Μ. Χ., Μ(νήμης). Χ(άριν).
Ν̄(εώτερος).
Ν. Χ., Ν(ομίσματος) Χ(αλκοῦ).
Π. Π. Π(ατρὶ) Π(ατρίδος).
Ϲ(εβαστῷ).
Σ(τεφανωθείς).
Τ̄(ῆς). Τ̄(ῶν).
Ῡ., Υ(ιός).
Φ., Φ(ιλεῖ).
Ψ(ηφίσματι) Β(ουλῆς).
Ψ(ηφήσματι) Β(ουλῆς καὶ) Δ(ήμου).
Ψ(ηφίσματι) Γ(ερουσίας).
Ὥ(ρας). Ὦ(λος), ὄνομα.

Τοιαῦται δέ τινες ἐπιτετμημέναι λέξεις ἐγράφοντο καὶ διὰ μονογραμμάτων, ἢ δι' ἄνωθεν ἐπιγραφομένων στοιχείων, ὡς ἐν Σχ. 78.

1. *Ἀγορανόμου*
2. *Ἀνθυπάτου*
3. *Ἀπολλωνίου*
4. *Γερουσίας*
5. *Γραμματεὺς*
6. *Γραμματοφύλαξ*
7. *Θυγάτηρ*
8. *Καὶ*
9. *Κάσις*
10. *Καθ' υἱοθεσίαν.*
11. *Κελεύει νόμος θεσμῶν* (κατὰ Βοίκχιον). *Κελεύοντος Νομοφύλακος Θεοῦ* (κατὰ Θείρσιον), τὸ κατὰ τὴν ἀγορὰν τῶν Ἀθηνῶν ψήφισμα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

12. *Κλωδία*
13. *Λούκιος*
14. *Μηνὸς*
15. *Νεώτερος*
16. Νομοφύλαξ
17. Νουμήνιος. Νουμέριος.
18. Πόπλιος
19. Πρεσβύτερος. Πρέσβυς.
20. Πρεσβύτερος.
21. Τιβέριος.
22. Τὸ
23. Τούλλιος.
24. Χιλίαρχος
25. Ψηφίσματι Βουλῆς.
26. Αὐγούστων.
27. Σεβαστῶν.

Ἀπαντῶνται δ' εἰς τὰς ἐπιγραφὰς τῆς ἐποχῆς ταύτης καὶ ἄλλα σημεῖα γραφῆς ἢ στίξεως, τὰ ἐν Σχ. 79.

Ἐκ τούτων τὸ 1), προστιθέμενον εἰς ὄνομα κύριον, δηλοῖ υἱὸν ὁμώνυμον τῷ πατρί· οἷον *Τῖτος* $\overline{\text{B}}$, δηλοῖ *Τῖτος δίς*, ἤτοι *Τῖτος Τίτου*. Προτιθεμένου δὲ τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρός, δηλοῖ πάππον τῷ πατρὶ ὁμώνυμον· οἷον· Τῖτος $\overline{\text{B}}$ Φουλβίου δηλοῖ *Τῖτος Φουλβίου υἱοῦ Φουβίου* (71). Τὸ αὐτὸ δηλοῦται εἰς τὰς ἀττικὰς ἐπιγραφὰς διὰ τοῦ σημείου Ɔ ἢ Ο, μεθ' ὃ ἀφίεται διάστημα ἄγραφον, οἷον ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Ɔ (72).

Τὸ 2), ἐνίοτε ὅμως καὶ Β, ἀπαντᾶται ἐν Λακωνικαῖς

(71) C. I. 2455. 2933. 3391.
(72) Αὐτ. 574. Ἴδ. καὶ 870. 284.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

πιγραφαῖς, δηλοῦν ὅ,τι καὶ τὸ προμνημονευθέν (73).

Ἂν δέ τις ἦν ὁμώνυμος τῷ πατρὶ συγχρόνως καὶ τῷ πάππῳ, προσεγράφετο Γ̄ ἢ *τρίς*, ὡς· *Ἀρίσταρχος τρὶς τοῦ Νουμηνίου*, δηλοῖ Ἀρίσταρχος Ἀριστάρχου τοῦ Ἀριστάρχου τοῦ Νουμηνίου. Ἀλλαχοῦ ὅμως (74) τὸ σημεῖον τοῦτο δηλοῖ μόνην τὴν ὁμωνυμίαν μετὰ τοῦ προπάππου. Ὅμοιον σημαίνει καὶ Δ̄ (75) ἢ *τετράκις*, ὡς «*τὸ μνημεῖον Λυσιμάχου, τοῦ τετράκις Στοιβάστου*» (76), δηλοῦν, οὗ οἱ τέσσαρες προπάτορες ἐκαλοῦντο Στοιβάσται. Χωροῦσι δὲ τὰ σημεῖα ταῦτα μέχρι τοῦ ἑξάκις (77).

Τὸ 3) τίθεται πολλάκις πρὸ τῶν ἀριθμητικῶν γραμμάτων πρὸς διάκρισιν (77).

Τὸ 4) προηγεῖται, ἐπίσης πρὸς διάκρισιν, τῶν ἀριθμῶν τῶν ἐτῶν, μάλιστα εἰς Αἰγυπτιακὰς ἐπιγραφὰς τῆς ἐποχῆς τῶν Πτολεμαίων, καὶ ἐξηγήθη ὑπό τινων, χωρὶς ἀνάγκης, ὡς δηλοῦν Λυκάβας.

Τὰ 5) εἰσὶ σημεῖα τιθέμενα πολλάκις ἐπὶ τῶν γραμμάτων ἵνα ἐμφάνωσιν αὐτὰ ὡς ἀριθμητικά (78).

Ἡ δὲ στίξις, ἥτις ἦν ἐν χρήσει, ἀλλ' ἱκανῶς ἀτάκτῳ, ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις, εἶχεν ἀρχίσει βαθμηδὸν περιοριζομένη τὸ πρῶτον, ὡς εἴδομεν, εἰς διάκρισίν τινων λέξεων, ἢ ἀριθμῶν, καὶ ἔπειτα ἐγκατελείφθη παντάπασι· κατὰ τοὺς χρόνους δὲ τῶν αὐτοκρατόρων ἐπανελήφθη αὖθις, μιᾶς πολλάκις τιθεμένης στιγμῆς κατὰ τὸ τέλος τῶν φράσεων, καὶ ἐνίοτε καὶ μιᾶς ἑκατέρωθεν ἑκάστου ἀριθμοῦ,

(73) Αὐτ. 1241. 1265. 1278. 1380. 1268. 1353.
(74) Αὐτ. 2835.
(75) Αὐτ. 3395.
(76) Αὐτ. 2686.
(77) Αὐτ. 2186.
(78) Αὐτ. 3417.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ὡς .Δ. Συνηθέστερα ὅμως σημεῖα αὐτῆς εἰσὶ <, >, C, οἷον ΙΓϽ (79), δηλοῦν ἁπλῶς 16. Μᾶλλον δὲ ἐπιτετηδευμένα σημεῖα στίξεως εἰσὶ τὰ ὑπὸ Σχ. 78, 6), τιθέμενα εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος τῶν ἐπιγραφῶν, ἢ μερῶν αὐτῶν, ἢ τῶν στίχων, ἐνίοτε πρὸς ἁπλῆν μόνον πλήρωσιν τοῦ κενοῦ αὐτῶν, ὡς φέρ' εἰπεῖν εἰς τὰς δύο ἐπιγραφὰς τῶν χρόνων τοῦ Ἀδριανοῦ, τὴν ὑπὸ Σχ. 85, στ. 1, 4, 8, καὶ τὴν ὑπὸ Σχ. 86, στ. 2, ἢ πρὸς διαίρεσιν τῶν λέξεων, ὡς ἐν Σχ. 85, στ. 3, 7.

Τὰ 7) εἰσὶ καὶ αὐτὰ σημεῖα στίξεως, ἀλλ' ἀπαντῶνται κυρίως εἰς ἐπιγραφὰς τῆς χριστιανικῆς ἐποχῆς.

Τὰ δὲ 8) εἰσὶ ζεύγη σημείων διπλῶν, ὧν τὸ μὲν ἐτίθετο εἰς τὴν ἀρχήν, τὸ δὲ εἰς τὸ τέλος τῆς φράσεως (80).

Ὑπάρχουσι δὲ καὶ Ῥωμαϊκαὶ ἐπιγραφαὶ ἔχουσαι στιγμὴν μεθ' ἑκάστην λέξιν (81), καὶ ἄλλαι, σπάνιαι ὅμως, ἐπὶ Ἀδριανοῦ, καθ' ἃς αἱ λέξεις διαιροῦνται διὰ διαστημάτων (82).

Ἐπί τινων δ' ἀπαντῶνται ἀπόστροφοι (83). Καὶ τόνοι δὲ εὕρηνται ἐπὶ λίθων, ἀλλ' ἐξ ἐποχῆς μὴ ἀνηκούσης πλέον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἐπιγραφικήν.

---

(79) Αὐτ. 2006.
(80) Αὐτ. 191. 122. 1950. 2164. 2309. 1220. 1379. 1793.
(81) Αὐτ. 974.
(82) Αὐτ. 321.
(83) Αὐτ. 2851.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Πολιτικαὶ πράξεις.

Ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κορίνθου ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἡ ῥωμαϊκὴ ἐξουσία ἐπεκράτησεν ἐφ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος καὶ πάντων τῶν ὑφ' Ἑλλήνων κατοικουμένων μερῶν, διὰ τοῦτο εἰς τὰς ἐπιγραφὰς τῆς ἐποχῆς ταύτης, ὅσῳ μεταγενέστεραι εἰσί, τόσῳ περισσότεροι ἀπαντῶνται ῥωμαϊκοὶ τίτλοι, καὶ ῥωμαϊκὰ προσέτι ὀνόματα, οὐ μόνον τῶν ἐπιβαλλομένων ταῖς Ἑλληνικαῖς ἐπαρχίαις Ῥωμαίων ἀρχόντων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν Ἑλλήνων, ὧν πολλοὶ τότε δουλοπρεπῶς, ἐπὶ τῇ σχέσει τῶν κατακτητῶν ἐγκαυχώμενοι, υἱοθετοῦντο ὑπ' αὐτῶν, ἢ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ αὐτῶν ὀνόματα ἐνησμενίζοντο προσαρτῶντες καὶ ῥωμαϊκὰ κύρια, οἰκογένειας καὶ γένους.

Ἀμέσως ἐξ ἀρχῆς, ὅτε ἡ Ἑλλὰς ἐγένετο τῆς Ῥώμης ὑποτελής, δέκα ἄνδρες ἐγκατέστησαν ὑπὸ τῆς ῥωμαϊκῆς Βουλῆς ἵνα μεταῤῥυθμίσωσι τὰ Ἑλληνικὰ πολιτεύματα, καὶ καταστήσωσιν ἐν Ἑλλάδι τὰς ἀπὸ τιμημάτων ἀρχάς, ἤτοι τὴν τιμοκρατίαν (1). Ἀλλ' οἱ ἐξωτερικοὶ τύποι τῶν Ἑλληνικῶν πολιτευμάτων ἔμειναν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀναλλοίωτοι κατὰ τὴν ῥιζικὴν ταύτην μεταβολήν.

Μετ' ὀλίγον δ' οἱ Ῥωμαῖοι «*εἰς ἔλεον τραπόμενοι τῆς Ἑλλάδος*», κατὰ Παυσανίαν (2), ἀπέδωκαν αὐτῇ καὶ τὰ κατ' ἔθνη συνέδρια, ἐξαρτωμένων οὐχ ἧττον τῶν διαφόρων πολιτειῶν ἀπὸ τοῦ ἐν Μακεδονίᾳ Ῥωμαίου στρατηγοῦ, ὡς

(1) Πολύβ. Μ, 9-11.
(2) Παυσ. Ζ, 16.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

λέγει ὁ Πλούταρχος (3)· « *Ἡ δὲ κρίσις ἦν ἐπὶ τοῦ στρατηγοῦ τῆς Μακεδονίας. Οὔπω γὰρ εἰς τὴν Ἑλλάδα Ῥωμαῖοι στρατηγοὺς διεπέμποντο* », καὶ λόγῳ μὲν ἦσαν σύμμαχοι, ἔργῳ δ' ὑπήκοοι οἱ Ἕλληνες· δι' ὃ ὁ Ἰουλιανὸς λέγει ὅτι ἡ Ἑλλὰς « *Ῥωμαίοις ὕστερον οὐχ ἁλοῦσα μᾶλλον ἢ κατὰ συμμαχίαν ὑπήκουσε* » (4).

Ἐπ' Αὐγούστου ὅμως ἔγινεν ἡ Ἑλλὰς ἐντελῶς Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία, *ἑβδόμη στρατηγία*, κατὰ Στράβωνα (5), ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀχαΐα. Ἐλεύθεραι δ' ἔμενον μόναι αἱ πόλεις *Ἀθῆναι*, *Δελφοί*, *Θεσπιαί*, *Τανάγρα* καὶ μετὰ ταῦτα ἡ *Λακωνική*. Ἐδόθη δ' ἡ Ἀχαΐα εἰς τὴν Βουλήν.

Ὀλίγον ὅμως μετέπειτα, ἐπὶ Τιβερίου, 14 μ. Χ, ἐδόθη εἰς τὸν Αὐτοκράτορα, ὅστις διῴκει αὐτὴν δι' ἑνὸς Legatus Augusti, μέχρι τῶν 43 μ. Χ., ὅτε ὁ Κλαύδιος ἀπέδωκε πάλιν αὐτὴν εἰς τὴν Βουλήν, καὶ αὕτη ἐκυβέρνα αὐτήν, πέμψασα κληρωτὸν ἀνθύπατον (proconsul).

Ὁ δὲ Νέρων (54 μ. Χ.) προὐκήρυξεν εἰς τὰ Ἴσθμια τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος· ἀλλ' ὁ Οὐεσπεσιανὸς (60 μ. Χ.) « *ἀκούειν ἐκέλευσεν ἡγεμόνος, ἀπομεμαθηκέναι φήσας τὴν ἐλευθερίαν τὸ Ἑλληνικόν* (6).

Αἱ δ' Ἀθῆναι ὑπέκυψαν καὶ αὐταὶ οὐχ ἧττον εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ ἐπολιτεύοντο κατ' αὐτῆς τὰ νεύματα, ἀλλὰ τῆς ἀνεξαρτησίας διετήρησαν τὴν ἐπιφάνειαν πάντοτε. Καὶ ὅτε ἤδη ἐκυρίευσεν αὐτὰς ὁ Σύλλας (τὸ ἔτος 89 π. Χ.), ἐστέρησεν αὐτάς, προσωρινῶς κἄν, διαφόρων προνομίων, περὶ ὧν λέγει ὁ Ἀππιανός (7)· « *Τὴν ἐλευθερίαν ἔφη δι-*

(3) Κίμ. Β.
(4) Ἐπιστ. ΛΕ.
(5) ΙΖ, 1198.
(6) Παυσ. Ζ, 17.
(7) Σ. 195.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακάδημια Αθηνών / Academy of Athens

δόναι, ψῆφον δὲ καὶ χειροτονίαν τῶν δε μὲν ὡς οἱ πολεμησάντων, ἀφαιρεῖσθαι, τοῖς δ' ἐκγόνοις καὶ ταῦτα ἀδόναι».

Τὸ ἀρχαῖον ὅμως πολίτευμα παρέμεινε ταῖς Ἀθήναις διὰ πάσης τῆς ἐποχῆς τῶν Αὐτοκρατόρων, ἀλλοιώσεις μόνον τινὰς ὑποστὰν κατὰ τὸ πνεῦμα καὶ κατὰ τοὺς τύπους. Οὕτω, φέρ' εἰπεῖν, ἡ *Βουλὴ τοῦ Ἀρείου Πάγου* ἔλαβεν, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς περίπου τοῦ Γερμανικοῦ, ἀντὶ τοῦ ἀρχαίου αὐτῆς χαρακτῆρος, ἄλλον ἀριστοκρατικὸν μᾶλλον καὶ διοικητικόν, δι' ὃ καὶ πολλάκις ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς μνημονεύεται, εἴτε μόνη, εἴτε μετὰ τῆς ἄλλης Βουλῆς, ὡς μία τῶν ψηφιζουσῶν ἀρχῶν.

Ηὔξησε δ' ἐπίσης καὶ τῶν στρατηγῶν ἡ δικαιοδοσία ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαχοῦ, καὶ ἀντὶ μόνον νὰ διευθύνωσι τὰ στρατεύματα ἐν πολέμῳ, ἐγένοντο ὡς οἱ ἐν Ῥώμῃ Πραίτορες, ἀρχὴ σταθερὰ καὶ σχεδὸν ἐπώνυμος, προσλαμβάνοντες ἔτι καὶ διοικητικὰ καὶ οἰκονομικὰ καθήκοντα, καὶ μέχρι τέλους εἰς αὐτὰ κυρίως περιορισθέντες, ὡς μαρτυρεῖ καὶ ὁ Φιλόστρατος διὰ τούτων (8)· «*Ἡ ἀρχὴ αὕτη πάλαι μὲν κατέλεγε καὶ ἐξῆγεν εἰς τὸν πόλεμον, νυνὶ δὲ τροφῶν ἐπιμελεῖται καὶ σίτων ἀγορᾶς*». Διὰ τοῦτο εἰς τὰ Ἀττικὰ ψηφίσματα πολλάκις μνημονεύεται ὁ στρατηγῶν ἐπὶ τοὺς ὁπλίτας (9).

Ἐπὶ δὲ Ἀδριανοῦ προσετέθη καὶ δεκάτη τρίτη φυλὴ ἐν Ἀθήναις, ἡ Ἀδριανίς, καὶ τότε ἡ Βουλὴ ἀπὸ 600 μελῶν περιωρίσθη αὖθις εἰς 500.

Κορυφωθεῖσα δ' ἡ δουλοπρεπὴς κολακεία, οὐ μόνον τοὺς Αὐτοκράτορας καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτῶν ἐκόσμει διὰ παν-

(8) Φιλόστρ. Ε.
(9) C. I. 477-480.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τοίων πομπωδῶν ἐπιθέτων, ἀλλὰ καὶ Θεοὺς ἀπεκάλει αὐτούς, καὶ ναοὺς τοῖς ἀνήγειρε, καὶ ἱερεῖς εἰς αὐτοὺς ἀπέδιδεν, ὡς ὁ ἐν Ἀθήναις ἐπώνυμος ἄρχων τοῦ 15ου ἔτους πρὸ Χριστοῦ, Ξένων, λέγεται συγχρόνως *ἱερεὺς Δρούσου*, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Γερμανικοῦ.

Γλυπτὸς δὲ τύπος οὐδέποτε πλέον προηγεῖται τῶν ψηφισμάτων, ἐν τῇ προλαβούσῃ ἐποχῇ, ἕνεκα τῆς παρακμῆς καὶ τῆς παραμελήσεως τῆς γλυπτικῆς, καὶ τῆς μικρᾶς σπουδαιότητος τῶν ψηφισμάτων. Ἀλλὰ προτάττονται συνήθως αἱ λέξεις *Ἀγαθῇ τύχῃ* (συνήθως ἄνευ ὑπογεγραμμένης). Εἴς τινας δ' Ἀττικὰς τῶν χρόνων τῶν Ἀντωνείνων ἀπαντᾶται· *Θεοῖς, τύχῃ* (10).

Ὁ δ' εἰσαγωγικὸς τύπος τῶν ψηφισμάτων μικρὸν διαφέρει τοῦ συνήθους ἐπὶ τῆς προλαβούσης ἐποχῆς, καὶ ἡ ἐποχὴ αὐτῶν ὁρίζεται διὰ τοῦ ἐπωνύμου ἄρχοντος, καί, ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν, διὰ τῶν ἑκασταχοῦ ἐπωνύμων, οἷον τῶν *Βοιωταρχῶν* ἐν Βοιωτίᾳ, τῶν *Ἐφόρων* ἐν Σπάρτῃ καὶ ἔνθα ἐπεκράτει τὸ σπαρτιατικὸν πολίτευμα, τῶν *Κόσμων* ἐν Κρήτῃ, καὶ ἀλλαχοῦ *Πρυτάνεων*, *Στεφανηφόρων* κλ., ὡς ἐπὶ τῆς προλαβούσης ἐποχῆς. Ἔτι δὲ συνεχέστερον ἢ ἐν ἐκείνῃ μνημονεύονται οἱ ἐπώνυμοι ἱερεῖς καὶ αἱ ἱέρειαι τῶν ἐπιτοπίως λατρευομένων Θεῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ τῶν Αὐτοκρατόρων. Ἐν Ἀθήναις δὲ πολλάκις φέρεται ὡς ἐπώνυμος καὶ ἡ τῶν *στρατηγῶν* ἀρχή, οἷον· « *στρατηγοῦντος ἐπὶ τοὺς ὁπλίτας τοῦ δεῖνος, ἱερέως Θεᾶς Ῥώμης καὶ Σεβαστοῦ σωτῆρος* » κτλ. (11)· Ὁμοίως δὲ καὶ ἡ τοῦ *ἐπιμελητοῦ τῆς πόλεως* (12), πιθανῶς τοῦ « *ἐπιμελητοῦ τῶν*

(10) Αὐτ. 281.
(11) Αὐτ. 478.
(12) Αὐτ. 480.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μυστηρίων καὶ ἱερῶν », οὗ μνημονεύει ὁ Δημοσθένης(13).

Δὲν προσδιορίζεται δ' ἡ χρονολογία πανταχοῦ δι' ἑνὸς μόνου ἐπωνύμου, ὡς πρίν, ἀλλὰ σωρεύονται ἤδη πολλαχοῦ πολλῶν ἐτησίων ἀρχόντων ὀνόματα, οἷον ἔν τινι ἐκ Κύμης ψηφίσματι τῶν χρόνων τοῦ Αὐγούστου (14)· « *Ἐπὶ Ἱερέως τᾶς Ῥώμας καὶ Αὐτοκράτορος Καίσαρος. - Πολέμονος τοῦ Ζήνωνος Λαοδικέος (βασιλεύοντος), Πρυτάνιος δὲ Λευκίω Οὐακινίω, - στεφανηφόρου δὲ Στράτωνος τῶ Ἡρακλείδα* ».

Ἡ δὲ λοιπὴ χρονολογία σημειοῦται ἔτι ὡς ἐν τοῖς προλαβοῦσι χρόνοις, ἀλλ' ἐνίοτε ἤδη καὶ διὰ τῶν ῥωμαϊκῶν ὀνομάτων τῶν μηνῶν, οἷον· « *πρὸ θ' Καλ. Νοεμβρίων*(15). Γίνεται ὅμως χρῆσις καὶ διαφόρων ἄλλων πολιτικῶν χρονολογιῶν· οἷον, ἐν Ἀθήναις μνημονεύεται ὡς α' Ὀλυμπιὰς τὸ ἔτος Ὀλ. 227, γ'., ὅτε ὁ Ἀδριανὸς καθιέρωσε τὸ Ὀλύμπιον (16). Ἡ Ἀχαϊκὴ δ' ἐποχὴ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ ἔτους 608 ἀ. κ. Ῥ. ἢ ἀπὸ Ὀλ. 158, γ', ὅτε ἡ Ἑλλὰς ἐγένετο Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία. Ἐν Κιμμερίῳ Βοσπόρῳ τὰ ἔτη ὑπολογίζονται ἀπὸ Ὀλ. 120, δ'· ἐν Συρίᾳ δὲ καὶ Αἰγύπτῳ νέα ἐποχὴ ἄρχεται μετὰ τῆς ἐγκαθιδρύσεως ἑκάστου τῶν Αὐτοκρατόρων.

Διαφέρει δὲ προσέτι ὁ εἰσαγωγικὸς τύπος τῶν ψηφισμάτων τῆς παρούσης ἐποχῆς ἀπὸ τοῦ τῆς προλαβούσης καὶ κατὰ τὰ ἑξῆς· α' ὅτι ἀναφέρεται πολλάκις ἡ *ἐξ Ἀρείου Πάγου Βουλή*, ὡς ἀρχὴ πολιτικῶς ἐνεργοῦσα· ἡ δ' ἑτέρα Βουλή, μέχρι μὲν Ἀδριανοῦ σημειοῦται ὡς *Βουλὴ τῶν* X

(13) Κ. Μειδ. 7. 46.
(14) C. I. 3524.
(15) Αὐτ. 1732.
(16) Αὐτ. 242.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

(τῶν ἑξακοσίων), ἔκτοτε δὲ πάλιν ὡς *Βουλὴ τῶν* Φ (τῶν πεντακοσίων), καὶ ἀπὸ Αὐρηλιανοῦ, τῷ 270 μ. Χ. ἀπαντᾶται ἐν ἐπιγραφῇ (17), ὡς *Βουλὴ τῶν* ΨΝ (τῶν ἑπτακοσίων πεντήκοντα), καὶ ἔτι μετὰ ταῦτα (18), ὡς *Βουλὴ τῶν* Τ (τῶν τριακοσίων).

Προσέτι δ' οἱ φορτικοὶ τίτλοι οὓς ἐπὶ Μακεδόνων εἶχεν εἰσάξει τῶν νικητῶν ἡ ὑπεροψία καὶ τῶν ἡττηθέντων ἡ δουλοπρέπεια, πολλαπλασιάζονται ἐπὶ τῶν χρόνων τούτων, καὶ ἀποβαίνουσιν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ὑπερβολικοὶ καὶ ἀπειρόκαλοι. Οἷον· «*Ὁ σεμνότατος δῆμος τῶν Ἀθηναίων*» (19)· «*Κατὰ τὸ ἐπερώτημα τῶν σεμνοτάτων Ἀρεοπαγιτῶν*» (20)· «*Δόγματι τῶν κρατίστων Ἀρεοπαγιτῶν*» (21)· «*Ἡ ἱερὰ γερουσία*», ἐν Λακεδαίμονι (22).

Τοιούτου ψηφίσματος ἐκ τῶν χρόνων τούτων παράδειγμα παραθέτομεν τὸ ἑπόμενον ἀττικὸν (23) τοῦ ἔτους 198 μ. Χ., ὅτε ὁ Λ. Σεπτίμιος Σεβῆρος παρέλαβε συμμέτοχον τῆς Αὐτοκρατίας τὸν ἴδιον υἱὸν Μ. Αὐρήλιον Ἀντωνῖνον Καρακάλλαν.

«*Ἐπὶ ἄρχοντος Φλ. Διογένους Μαραθωνίου, ἐπὶ τῆς Πανδιονίδος (δεῖνος) πρυτανείας, ᾗ ἐγραμμάτευε Ῥόδων Καλλίστου Μαραθώνιος, ἱερεὺς Θεόφιλος ἐπεστάτει· τῶν προέδρων ἐπεψήφιζεν Κάσ. Ἰουλιανὸς Κασσίου καὶ οἱ συμπρόεδροι (δεῖνι) τῆς πρυτανείας, μηνὸς Ποσειδεῶνος (δεῖνι), βουλὴ συνήχθη ἐπὶ τοῖς (νενομισμ)ένοις, ἀνα-*

(17) C. I. 380.
(18) Αὐτ. 372.
(19) Αὐτ. 420.
(20) Αὐτ. 445.
(21) Αὐτ. 378.
(22) Αὐτ. 1395.
(23) Αὐτ. 353.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

διχθέντος . . . ., ἐν ᾗ ἀνεγνώσθη(σαν αἱ γνῶμ)αι τῶν συνεδρίων διὰ τῶν ἀρχόντων, ἀναγνόντος τοῦ στρατηγοῦ Ἀλκαμένους Λαμπτρέως γνώμην τὴν ἀναγεγραμμένην. Ἡ ἐξ Ἀρείου Πάγου Βουλή, καὶ ἡ Βουλὴ τῶν Φ', καὶ ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων, ἐπὶ τῶν ἀρχόντων, τοῦ τε ἐπωνύμου ἄρχοντος Φλ. Διογένους Μαραθωνίου, καὶ τοῦ ἐπὶ τε ὅπλα στρατηγοῦ καὶ ἐπιμελητοῦ γυμνασίων Βασιλέως θεοῦ Ἀδριανοῦ, καὶ συνάρχοντος τοῦ ἱερωτάτου ἀγῶνος Παναθηνίου Μ. Αὐρ. Ἀλκαμένους Λαμπτρέως, καὶ τοῦ κήρυκος Κλ. Ἀττικοῦ Μαραθωνίου Βουλῆς, καὶ ἀγωνοθέτου τῶν τῆς Σεβαστῶν . . . φωνος τοῦ Θεοφίλου Ὑβάδου, γνώμην ἀποφαίνουσι κατὰ τὰ πάτρια. Ἐπειδὴ ἡ ἱερωτάτη καὶ τελέως θεία τῶν ἡμερῶν καὶ ὑπὸ πάντων ἁγισθεῖσα διὰ τὴν ἀθάνατον ὁμόνοιαν τῶν ὁσίων βασιλέων, Λουκίου, Σεπτιμίου Σεβήρου Εὐσεβοῦς Περτίνακος Σεβαστοῦ, Ἀραβικοῦ, Ἀδιαβηνικοῦ, Παρθικοῦ, μεγίστου, καὶ Μάρκου Ἀντωνείνου Εὐσεβοῦς, Σεβαστοῦ, ὑπὸ τῶν μεγάλων Καισάρων Αὐτοκρατόρων πᾶσιν ἀνθρώποις δεδήλωται . . . . δεδόχθαι τῇ ἐξ Ἀρείου Πάγου βουλῇ καὶ τῇ βουλῇ τῶν Φ' καὶ τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων θύειν κτλ.». Κάτωθεν δ' ὑπογράφονται πάντες οἱ πρυτάνεις κατὰ δήμους καὶ οἱ ἀείσιτοι.

Ἐνταῦθα τὸ ἔτος τοῦ ψηφίσματος προσδιορίζεται ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ διὰ τοῦ ἐπωνύμου ἄρχοντος (Φλ. Διογένους), ὁ δὲ μὴν διὰ τοῦ τῆς Βουλῆς γραμματέως (Ῥόδωνος Μαραθωνίου), ὅστις ἦν οὐχὶ ἐκ τῆς Πρυτανευούσης φυλῆς, καὶ διὰ τοῦ ἐπιστάτου τῶν Πρυτάνεων (Θεοφίλου), ὅστις κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἦν οὐχὶ ὁ ἡμερήσιος, ἀλλ' ὁ διὰ πάσης τῆς Πρυτανείας πρόεδρος τῶν Πρυτάνεων (24), καὶ

(24) Αὐτ. 186. 190.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

εἰς ὃν ἀποδίδοται καὶ ὁ τίτλος αὐτοῦ ὡς ἱερέως· προσέτι δὲ καὶ διὰ τοῦ ἐπιψηφίζοντος προέδρου, ἤτοι τοῦ ἡμερησίως προεδρεύσαντος τῶν ἐννέα προέδρων (Ἰουλιανοῦ). Ἐπιφέρεται δὲ καὶ τῆς πρυτανείας, καὶ τοῦ ἀττικοῦ μηνὸς ἡ ἡμέρα. Ἀντὶ δὲ τοῦ ἀρχαίου *ὁ δεῖνα εἶπε*, δηλοῦντος τὸν προτείναντα τὴν γνώμην ἣν παρεδέχθησαν καὶ ἐψήφισαν ἡ Βουλὴ καὶ ὁ δῆμος, ἐπιφέρεται ἐνταῦθα ὁ στρατηγὸς ὁ *ἀναγνοὺς τὴν γνώμην τὴν ἀναγεγραμμένην* καὶ προταθεῖσαν, ὡς καὶ ἄλλοι ἄρχοντες ἀνέγνωσαν τὴν αὐτὴν βεβαίως γνώμην, τῶν συνεδρίων (τῶν ἄλλων πιθανῶς καὶ εἰς συνέδρια ὠργανισμένων ἑλληνικῶν πόλεων). Τὸ ἑπόμενον δ' ἦν τὸ κείμενον τῆς ἀναγνωσθείσης γνώμης, ὅτι αἱ δύο βουλαὶ καὶ ὁ δῆμος *γνώμην κατὰ τὰ πάτρια ἀποφαίνουσιν*, οὐχὶ δὲ καὶ ἀποφασίζουσι, ἴσως διὰ τὸν λόγον ὅτι τότε ἤδη οὐδὲν ψήφισμα πόλεως ἑλληνικῆς εἶχεν ἰσχύν, ἂν δὲν ἐπεκυροῦτο ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος. Μετὰ δὲ τὸν ἐν ἀρχῇ τοῦ ψηφίσματος προσδιορισμὸν τοῦ χρόνου, νέα αὖθις χρονολογία ὁρίζεται κατωτέρω, ἡ τῆς προταθείσης γνώμης, καὶ δηλοῦται διὰ τοῦ ἐπωνύμου ἄρχοντος, τοῦ στρατηγοῦ τῶν ὁπλιτῶν, τοῦ ἐπιμελητοῦ τῶν γυμνασίων, Αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ, εἰς ὅν, καί τοι ἤδη τότε ἀποθανόντα, ἀποδίδοται ὁ τίτλος οὗτος διότι αὐτὸς ἐγκατέστησε τὰ Πανελλήνια, προσέτι διὰ τοῦ λεγομένου συνάρχοντος αὐτοῦ, ὅστις ἀληθῶς ἦν ὁ ἀντ' ἐκείνου ἄρχων τὴν ἀρχὴν ταύτην (Μ. Αὐρηλ. Ἀλκαμένους), τοῦ κήρυκος τῆς Βουλῆς, τοῦ ἀγωνοθέτου, καὶ ἴσως καὶ ἄλλων. Ἡ δ' ἡμέρα τῆς ἀναγορεύσεως τοῦ Μ. Αὐρηλίου Ἀντωνείνου (τοῦ Καρακάλλα) ἀποκαλεῖται, κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, «*ἱερωτάτη καὶ τελέως θεία*», καὶ ἡ *ὁμόνοια*, δηλαδὴ ἡ πρᾶξις δι' ἧς ὁ υἱὸς προσελήφθη ὡς συνάρχων τοῦ πατρός, λέγεται *ἀθά-*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ντος. Εἰς δὲ τὸν αὐτοκράτορα σωρεύονται ὀνόματα καὶ ἐπίθετα, καὶ τῷ ἀποδίδονται τὰ *ἐθνικὰ* πάντων τῶν μερῶν ἔθνα ἐνίκησεν, ἢ κἂν ἐξεστράτευσε. Προσέτι δὲ καὶ ἡ πᾶσα σύνταξις τοῦ ψηφίσματος ἐστὶν ἧττον ἀκριβής, καὶ σχοινοτενεστέρα τῆς τῶν ψηφισμάτων τῶν προλαβόντων χρόνων.

Ἀλλὰ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους, ἀφ' ὅτου αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις ἀπώλεσαν τὸν ἀνεξάρτητον καὶ αὐτοτελῆ αὐτῶν ὀργανισμόν, καὶ ἠλαττώθη ἡ ἐπισημότης τῆς ἐνεργείας τῶν δήμων, ὀλίγαι δημόσιαι πράξεις ἀπαντῶνται πλέον ἐν τύπῳ συντεταγμέναι ψηφίσματος· ἀλλὰ μόνον ἀνεγράφετο ἡ τοῦ ψηφίσματος περίληψις, περιλαμβάνουσα τὴν ψηφίσασαν ἀρχὴν καὶ τὴν ψηφισθεῖσαν διάταξιν. Καὶ αἱ τοιαῦται δ' ἀναγραφαὶ εἰσὶ τὸ πλεῖστον τιμητικαὶ ἢ ἀναθηματικαί.

Ἄλλης δὲ κατηγορίας ἀπαντώμεναι δημόσιαι ἀναγραφαὶ εἰσὶ δικαστικαί τινες ἀποφάσεις, ἰδίως περὶ ὁροθεσιῶν δημοσίων χωρίων, ἀναγραφόμεναι ψηφίσματι τῶν πόλεων (25), πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς περιουσίας αὐτῶν. Εἰς τὰς τοιαύτας δ' ἀμφισβητήσεις, εἴτε μεταξὺ δύο πόλεων, εἴτε μεταξὺ πόλεως καὶ ἰδιώτου, ὁ ἀνθύπατος τῆς Ἀχαΐας (γενικὸς τῆς Ἑλλάδος διοικητὴς) ἐγκαθίστα δικαστήν, ὅστις, ἀκούσας τὰ διαφερόμενα μέρη, καὶ δι' αὐτοψίας πεισθείς, ἀπεφαίνετο περὶ τῶν ὁρίων. Μία τῶν ἐπιγραφῶν τούτων (25) ἄρχεται δι' ἐπιμαρτυρήσεως ἀπευθυνομένης πρὸς τοὺς ὑπάτους (*Αὐτοκράτορι Ἀδριανῷ, καὶ Φούσκῳ Σελευκάτορι*), καὶ γινομένης ὑπὸ τῶν *ἐκδίκων*, ἤτοι τῶν συνηγόρων τῆς πόλεως, ὄντων δύο τὸν ἀριθμόν, ὅτι τὸ ἑπόμενον ἐστὶν ἀντίγραφον τῆς ἀποφάσεως τοῦ δικαστοῦ. Ἕπεται δ' ἀπόφασις εἰς πρῶτον πρόσωπον ἐκ μέρους τοῦ κριτοῦ, οὕτω·

(26) C. I. 1732. Ἰδ. καὶ 1711.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«Τ. *Φλαούϊος Εὔβουλος, ὁ δοθεὶς κριτὴς καὶ ὁριστὴς ὑπὸ Κασίου Μαξίμου Ἀνθυπάτου κτλ. . . . ἀκούσας κτλ. . . . κρίνω*».

Τέλος δ' εἰς δημοσίας ὕλης ἐπιγραφὰς ὑπάγονται καὶ ἐπιστολαὶ αὐτοκρατορικαί, περιέχουσαι ἢ διαταγὰς ἢ ἐπαίνους, ἃς αἱ πόλεις ἀνέγραφον πολλάκις αὐτολεξεί, ἰδίως μάλιστα ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ. Ἄρχονται δὲ συνήθως αἱ τοιαῦται ἐπιστολαὶ διὰ τοῦ τύπου· *Ὁ δεῖνα Αὐτοκράτωρ* (μεθ' ὅλων τῶν τίτλων αὐτοῦ) *τῇ δεῖνι πόλει* (Σμυρναίοις κτλ.) *χαίρειν*. Εἰς δὲ τὸ τέλος μνημονεύεται ἢ ὁ Ἀνθύπατος ὁ γράψας τὴν ἐπιστολήν, ἥτις καλεῖται *ψήφισμα* (26), ἢ οἱ πρέσβεις τῆς πόλεως εἰς οὓς ἐδόθη τοῦ Αὐτοκράτορος ἡ ἀπάντησις. Ἕπεται δὲ συνήθως καὶ ἡ ἡμερομηνία, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἰδίᾳ δαπάνῃ ἀναγράψαντος τὴν ἐπιστολήν (27).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Κατάλογοι.

Κατάλογοι δὲ κυρίων ὀνομάτων παμπληθεῖς μὲν εὑρίσκονται ἐκ τῶν χρόνων τούτων· ἀλλ' ἐλάχιστοι περιέχουσι, ὡς οἱ τῆς προλαβούσης ἐποχῆς, ὀνόματα δημοσίως ἐνταφιαζομένων, διότι ὀλίγοι ἤδη ἀπέθνησκον ὑπὲρ πατρίδος μαχόμενοι, καὶ οὐδ' οἱ τοιοῦτοι ἐτύγχανον δημοσίας ταφῆς. Ἡ ἐν Σχ. 81 ἐπιγραφὴ ἐστὶ κατάλογος φυλάκων, οἷς ἦν

(26) Αὐτ. 3176.
(27) Αὐτ. 3178.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἀνατεθειμένη ἡ φρούρησις τῆς Ἀκροπόλεως ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις, ὡς ἐνδεικνύει τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων. Τότε δ' ὡς φαίνεται, δὲν ἐχρησίμευε πλέον ὡς φρούριον ἡ Ἀκρόπολις, δι' ὃ καὶ τρεῖς ἀκροφύλακες ἦσαν ἐπαρκεῖς. Ἡ στὶ δ' ἐγγεγραμμένη ἐπὶ λευκοῦ λίθου, χρησιμεύοντος εἰς σταθμὸν αὐτῆς τῆς σημερινῆς εἰσόδου τοῦ φρουρίου, καὶ φέροντος (1): « *Οἵδε ἀκροφύλακες*:

Πρῖμος
Ἐπαγαθίων
Ἑρμῆς ».

Συνεχέστατοι δ' ἀπαντῶνται ἤδη, καὶ μάλιστα ἐν Ἀθήναις, κατάλογοι ἀρχόντων, ἀναθηματικοῦ χαρακτῆρος, διότι αὐτοὶ ἑαυτοὺς ἀνέθετον εἰς τὴν Ἀθηνᾶν ἢ εἰς ἄλλους θεούς, εἰς μνήμην τῆς ἰδίας ἀρχῆς, καὶ εἰς τιμὴν ἑαυτῶν.

Τινὲς τῶν καταλόγων τούτων περιέχουσι τοὺς ἐννέα ἄρχοντας, καὶ μετὰ τῶν πατρωνυμικῶν καὶ τῶν δημοτικῶν αὐτῶν, οἵτινες αἱρούμενοι ἀδιαφόρως ἐξ ἁπάντων τῶν Ἀθηναίων, ἦσαν ὁ *Ἐπώνυμος*, ἢ κυρίως *ἄρχων*, ὁ τὰς κληρονομικὰς ἰδίως ἔχων δίκας, μνημονευόμενος δὲ ἤδη καὶ αὐτὸς μετὰ πατρωνυμικοῦ καὶ δημοτικοῦ, ὅπερ δὲν ἐγίνετο πρίν· ὁ *βασιλεύς*, τὰ τῆς θρησκείας ἐπιμελούμενος· ὁ *πολέμαρχος*, τὰ τῶν μετοίκων ἐπιστατῶν, καὶ οἱ ἓξ *θεσμοθέται*, οἱ πάσας τὰς λοιπὰς δίκας ἀνακρίνοντες, καὶ τοὺς ἐν τέλει δοκιμάζοντες. Εἰς τούτους δὲ προστίθεται ὁ *κῆρυξ* τοῦ ἄρχοντος, ὁ *αὐλητής*, καὶ εἷς *λειτουργός*, δημόσιοι ὑπηρέται, ὧν οὐδεμία γίνεται μνεία ἐν τοῖς πρώην καιροῖς. Ἦσαν δ' οἱ δύο τελευταῖοι ἴσως τοῦ Βασιλέως βοηθοὶ εἰς τὰς θρησκευτικὰς τελετάς (2).

(1) Ἀρχ. Ἐφ. 329.
(2) C. I. 180-182.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Μετ' Ἀδριανὸν δέ, καὶ ἰδίως ἐπὶ Ἀντωνείνων, ἀπαντῶνται κατάλογοι Πρυτάνεων, καὶ αὐτοὶ ὁμοίως ἀναθηματικοί (3)· καὶ ἦν ὁ ἁπλούστερος τύπος αὐτῶν (4)· *Δεῖνος* (Πανδιονίδος) *Πρυτάνεις ἀνέθεσαν*, καὶ ἕπονται κατὰ δήμους τὰ τῶν Πρυτάνεων ὀνόματα μετὰ πατρωνυμικῶν, καὶ κάτωθι φέρεται· «*δοθέντες*, (δηλαδή, τὴν ἄδειαν λαβόντες) *ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Δήμου*». Συνηθέστερος ὅμως τούτου τύπος ἦν ὁ ἑξῆς· «*Ἀγαθῇ τύχῃ, ἐπὶ τοῦ δεῖνος ἄρχοντος*» (μετὰ πατρωνυμικοῦ καὶ δημοτικοῦ), *πρυτανείας δεῖνος* (α', β', γ', κτλ.), *οἱ Πρυτάνεις τῆς δεῖνος φυλῆς τιμήσαντες ἑαυτοὺς καὶ τοὺς ἀεισίτους ἀνέγραψαν*», καὶ ἕπονται κατὰ δήμους διῃρημένα, καὶ μετὰ πατρωνυμικοῦ, τὰ ὀνόματα τῶν Πρυτάνεων, ὧν προτάττεται συνήθως ὁ *ἐπώνυμος*, ἄλλος τοῦ ἄρχοντος, ὁ καὶ *ἐπιστάτης* λεγόμενος, ἤτοι ὁ τῶν Πρυτάνεων προεδρεύων ἐπὶ πάσης τῆς διαρκείας τῆς πρυτανείας, καὶ οὐχὶ ἐπὶ μίαν μόνην ἡμέραν ὡς πρίν. Εἰσὶ δ' οἱ Πρυτάνεις μετὰ τοῦ Ἐπωνύμου 39 τὸν ἀριθμόν. Παραδόξως δ' ἔν τινι ἐπιγραφῇ (5) πρὸ τοῦ ἐπωνύμου τίθεται ἡ *Πολιὰς Ἀθηνᾶ*. Φαίνεται δ' ὅτι, ἐπειδὴ τότε αἱ φυλαὶ ἦσαν 13, ἡ δὲ Βουλὴ συνέκειτο ἐκ 500, ἀπῃτεῖτο ἓξ μὲν ἐκ τῶν φυλῶν νὰ ἔχωσιν ἀνὰ 39, ἑπτὰ δὲ ἀνὰ 38 πρυτάνεις, $6 \times 39 (=234) + 7 \times 38 (=266) = 500$, δι' ὃ εἰς αὐτὰς προσετίθετο πιθανῶς καὶ ἡ Ἀθηνᾶ, πρὸς ἀπαρτισμὸν ἴσου ἀριθμοῦ. Περίεργον παράδειγμα τοιαύτης ἀναγραφῆς ἐστὶν ἡ ἐν Σχ. 82, ἐξ Ἀθηνῶν (6), τῶν χρόνων τοῦ Αὐρηλιανοῦ, φέρουσα· «*Ἐπὶ ἄρ-*

(3) Αὐτ. 183-199.
(4) Αὐν. 199.
(5) Αὐτ. 189.
(6) Ἐν στοᾷ Ἀδριανοῦ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

γοντος Κασιανοῦ στρατηγοῦντος ἐπὶ τὰ ὅ(πλα), οἱ πρυτάνεις τῆς Ἀδριαν(ίδος) ἑαυτοὺς ἀνέγραψαν.

Ἀδριανίδος·

Αὐτοκράτωρ Μ(άρκος) Αὐρ(ήλιος) Σεβῆρο(ς.

Θεὸς Ἀδριανός.

Θεὸς Κόμοδος.

Βλέπομεν δ' ἐν αὐτῇ ὅτι, ἀλλοιωθέντος ἤδη τοῦ πνεύματος τοῦ ἀττικοῦ πολιτεύματος, ἀντὶ ἐπωνύμου ἄρχοντος μνημονεύεται ὁ ἐπὶ τὰ ὅπλα στρατηγός. Πρόεδρος δὲ τῶν πρυτάνεων ἦν αὐτὸς ὁ Αὐτοκράτωρ, καὶ μετὰ τῶν πρυτάνεων καταριθμοῦνται οἱ προκάτοχοι αὐτοῦ, οἷς, ὡς ἀποθανοῦσι, δίδεται τὸ ἐπωνύμιον «*Θεός*».

Οἱ δ' εἰς τὸ τέλος τῶν τοιούτων ἐπιγραφῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προστιθέμενο *ἀείσιτοι* ἦσαν οἱ δημόσιοι ὑπηρέται, οἱ ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν κεκτημένοι τὸ δικαίωμα τῆς διαρκοῦς ἐν τῷ Πρυτανείῳ σιτήσεως ἐν ὅσῳ διήρκει ἡ ὑπηρεσία αὐτῶν. Ἦσαν δ' οὗτοι κατὰ τὰς ἐπιγραφάς·

α'. Οἱ λεγόμενοι *ἀῤῥητοποιοί*, ἢ λειτουργοὶ τῶν Ἐλευσινίων μυστηρίων, ἤτοι

Ὁ *ἱεροφάντης*.

Ὁ *δᾳδοῦχος* (ἐνίοτε *πυρφόρος* λεγόμενος).

Ὁ *ἐπὶ βωμῷ*, ἤτοι ἱεροποιός, ἢ θύτης.

Ὁ *ἱεροκήρυξ*.

Ἐθεωροῦντο δ' οἱ ἀῤῥητοποιοὶ ὡς ὅσιοι, δι' ὃ καὶ δὲν ἐπεκαλοῦντο διὰ κυρίου ὀνόματος, ὡς λέγει ὁ Λουκιανός (7)· «*Εἶτ' εὐθὺς ἐντυγχάνω δᾳδούχῳ τε καὶ ἱεροφάντῃ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀῤῥητοποιοῖς, Δειρίαν σύρουσιν ἄγδην ἐπὶ τὴν ἀρχήν, ἔγκλημα ἐπάγοντες, ὅτι ὠνόμαζεν αὐτούς, καὶ ταῦτα εὖ εἰδὼς ὅτι, ἐξ οὗπερ ὠσιώθησαν, ἀνώνυμοί τέ*

(7) Λεξιφ. 10.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

εἰσι καὶ οὐκέτι ὀνομαστοί, ὡς ἂν ἱερώνυμοι ἤδη γεγενημένοι». Διὰ τοῦτο ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς μνημονεύονται δι' αὐτῆς μόνης τῆς ἐπωνυμίας τῆς λειτουργίας αὐτῶν, προηγουμένου Ῥωμαϊκοῦ τινος ὀνόματος γενεᾶς, συνήθως τοῦ αὐτοῦ πάντοτε διὰ τὴν αὐτὴν λειτουργίαν, διότι αὗται ἦσαν διαδοχικαί, ἐν τῇ αὐτῇ οἰκογενείᾳ μένουσαι, οἷοι ἦσαν Δᾳδοῦχοι Φλάβιοι, Πομπήϊοι, κλ. καὶ σπανίως ἑπομένου καὶ ὀνόματος ἐθνικοῦ. Οἷον· *Ἐπὶ ἄρχοντος Μεμ. ἐπὶ βωμῷ Θορικίου* (8)· καί, μεταξὺ τῶν Πρυτάνεων (9), *Μεμ. ἐπὶ βωμῷ*, ἔνθα αἱ λέξεις *ἐπὶ βωμῷ*, δηλοῦσαι τὴν ἱερὰν λειτουργίαν, ἀντικατέστησαν τὸ κύριον ὄνομα τοῦ ἐκ Θορικοῦ, δήμου τῆς Ἀττικῆς, καταγομένου πολίτου, οὗ ἡ οἰκογένεια εἶχε παραδεχθῆ τὸ Ῥωμαϊκὸν ὄνομα *Μέμμιοι*.

β'. Ἄλλοι λειτουργοί·

Ὁ *ἱεραύλης*, ἤτοι αὐλητὴς εἰς τὰ Ἐλευσίνια.

Ὁ *ἱερεὺς φωσφόρων* (πολλάκις) *καὶ ἐπὶ σκιάδος*· ἢ μόνον *ὁ ἐπὶ σκιάδος*, ἤ, *λειτουργὸς ἐπὶ τὴν σκιάδα*. Ἱερεὺς τῶν Θεῶν τῶν καλουμένων *Φωσφόρων*, οἵτινες ἦσαν ἡ Ἄρτεμις, ὁ Ἀπόλλων, ἡ Ἑστία, ἡ Ἀθηνᾶ (ὡς Ἐργάνη), καὶ ἀπὸ Ἀδριανοῦ καὶ ὁ Ἀντίνοος. Εἶχε δ' ὁ ἱερεὺς οὗτος καὶ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς *Σκιάδος*, ἢ τῆς Θόλου, ἐν ᾗ ἡστιῶντο οἱ Πρυτάνεις (10).

γ'. Οἱ ἀνώτεροι δημόσιοι ὑπουργοὶ τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Δήμου, ἤτοι·

Ὁ *κήρυξ Βουλῆς καὶ Δήμου*. Ἅπαξ δέ, μετὰ Σεπτίμιον Σεβῆρον, ἀπαντᾶται καὶ *Ἀντικήρυξ* (11).

(8) C. I. 272.
(9) Αὐτ. 192.
(10) Ἀρποκρ.
(11) C. I. 353.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ὁ *Γραμματεὺς Βουλῆς καὶ Δήμου*, οὐχὶ ἐκ τῶν Πρυτάνεων (οἵτινες ἦσαν αὐτοδικαίως ἀείσιτοι), ἀλλὰ πιθανῶς ἐκ τῶν Βουλευτῶν, ἐπὶ μίαν πρυτανείαν ὑπηρετῶν, καὶ ἄλλος τοῦ διὰ χειροτονίας ἐκλεγομένου Γραμμ. τῶν Βουλευτῶν.

Ὁ *Γραμματεὺς κατὰ Πρυτανείαν*, ἢ *ὁ περὶ τὸ βῆμα*, ὁμοίως.

Ὁ *Ἀντιγραφεὺς τῆς Βουλῆς*, ἐκ τῶν Βουλευτῶν.

Ὁ *Ὑπογραμματεύς*, οὔτε Πρύτανις καὶ πιθατῶς οὔτε Βουλευτής. Ὑπῆρχον δ' οἱ γραμματεῖς οὗτοι καὶ ἀπὸ τῶν καιρῶν τῶν πρὸ τῶν αὐτοκρατόρων.

Ἐν μιᾷ τῶν τοιούτων ἐπιγραφῶν(12), ἥτις ἐστὶ κατάλογος 25 πρυτάνεων τῆς Ἐρεχθηΐδος, καὶ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἀεισίτων καὶ τοῦ στρατηγοῦ, ἐλθόντων εἴς τινας ἀγῶνας, εἷς τῶν πρυτάνεων λέγεται *νικήσας ἔπος*, καὶ ἡ ἐποχὴ αὐτῆς προσδιορίζεται διά τε τοῦ ἀγωνοθέτου καὶ διὰ τοῦ ἄρχοντος, φέροντος κύριον μὲν ὄνομα Ἑλληνικόν, συγχρόνως καὶ Ῥωμαϊκόν, οἰκογενείας δὲ μόνον Ῥωμαϊκόν· (*ἐπὶ Φιλοππάπου τοῦ καὶ Λ. Αἰλιανοῦ*).

Εἴς τινας δ' ἐπιγραφὰς μνημονεύονται καὶ ἑξαμηνιαῖοι ἄρχοντες(13).

Ἰδιόρρυθμος κατάλογος ἐστὶν ἡ ἐν Σχ. 82 ἐπιγραφή(14), ἧς ἡ ἐποχὴ μεταγενεστέρα οὖσα, δὲν δύναται νὰ ὁρισθῇ ἀκριβῶς. Ἔχει δ' αὕτη οὕτως· «*Ἀγαθῇ τύχῃ· Ἐπὶ Ἀρείου τοῦ Δωρίωνος Παιανιέως, ἄρχοντος τῆς πόλεως, ἄρχων τοῦ γένους τοῦ Ἀμυνανδριδῶν Ἄρειος Δωρίωνος Παια-*

(12) Αὐτ. 200.
(13) Αὐτ. II, Σ. 250.
(14) Ἐφ. Ἀρχ. 186.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

νιεὺς τούς δε ἀνέγραψεν γεννήτας, ἐπιδεξάμενος τὸ δαπάνημα ἐκ τῶν ἰδίων.

Ἄρχων τοῦ γένους
Ἄρειος Δ)ωρίωνος Παιαινεύς·
. . . Γέ(ν)ους Κέκροπος
Ἀρίστων Σωσιστράτου Ἀθμονεὺς
Ταμί(α)ς τοῦ γένους
⋮

Ἐν αὐτῇ ὁ Ἄρειος, ὅστις καλεῖται οὐχὶ ἐπώνυμος, ἀλλ' *ἄρχων τῆς πόλεως*, πιθανῶς διὰ τὴν τότε ἀλλοίωσιν τοῦ ἀττικοῦ πολιτεύματος, ἀναγράφει ἐκ τῶν ἰδίων τοὺς συγγενήτας αὐτοῦ (φέρει δ' ἡ ἐπιγραφὴ γεννήτας, διὰ δύο ν), οἵτινες ἦσαν οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτὸ γένος, ἤτοι τὴν θρησκευτικὴν ὑποδιαίρεσιν τῆς φυλῆς ἀνήκοντες. Ἐκαλεῖτο δὲ τὸ γένος τοῦτο τῶν *Ἀμυναρδριδῶν*, ἄγνωστον ἀλλαχόθεν, ὡς εἰσὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἀττικῶν γενῶν ὀνόματα. Διδάσκει δ' ἡ ἐπιγραφὴ ὅτι τὰ γένη ἐκάλουν *ἄρχοντας* τοὺς προϊσταμένους αὐτῶν, καὶ εἶχον καὶ ταμίας. Τί δηλοῖ ὁ στ. 8 ἐστὶ δυσείκαστον· ἴσως ὅτι ὁ Ἄρειος εἶχε τὴν ἀξίωσιν ὅτι κατήγετο ἐκ τῆς γενεᾶς τοῦ Κέκροπος.

Μεταξὺ δὲ τῶν καταλόγων δημοσίας φύσεως ἄξιαι μνείας εἰσὶ καί τινες διατιμήσεις, ἰδίως διάταγμα τοῦ Αὐτοκράτορος Διοκλητιανοῦ περιέχον διατίμησιν πάντων τῶν κυριωτέρων ὠνίων, δημοσιευθὲν καθ' ἅπαν τὸ κράτος, οὗ διάφορα ἀποσπάσματα πολλαχοῦ εὑρέθησαν ἑλληνιστὶ ἢ λατινιστὶ συντεταγμένα.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Γυμναστικαὶ ἐπιγραφαί.

Κυρίως ὅμως, κατὰ τὴν κενὴν συμβάντων, καὶ διὰ τὸν ἑλληνικὸν βίον ἄγονον ταύτην ἐποχήν, κατέστησαν οἱ δημόσιοι ἀγῶνες, καὶ ἰδίως οἱ ἀθλητικοί, ἡ σπουδαιοτάτη τῶν πόλεων ἐπιμέλεια, καὶ ἡ ἐπιστασία αὐτῶν ἐπιζήτητος πολλάκις ἀρχή. Διὰ τοῦτο πολυπληθέσταται τῶν σωζομένων ἐπιγραφῶν τῶν χρόνων τούτων εἰσὶ γυμναστικαί, κατὰ διαφόρους τύπους συντεταγμέναι.

Εἰσὶ δέ τινες ἐξ αὐτῶν φύσεως συγχρόνως ἀναθηματικῆς, διότι ὁ ἐν τοῖς γυμνασίοις στεφανωθεὶς καθ' ὃ ἐν αὐτοῖς νικήσας, ἢ καλῶς αὐτῶν ἐπιμελησάμενος, ἀνέθετεν ὃν ἔλαβε στέφανον εἰς τοὺς θεούς. Τύπος δὲ τούτων ἐστίν· «*Ὁ δεῖνα, γυμνασιαρχήσας τῇ δεῖνι φυλῇ*, (*ἢ νικήσας τὸν δεῖνα ἀγῶνα, ἢ τὴν λαμπάδα*, ἂν ἐνίκησεν ἐν λαμπαδοφορίᾳ), *ἀνέθηκε τῷ δεῖνι Θεῷ, ἢ μόνον ἀνέθηκεν*, ἐννοουμένου *τὸν στέφανον* ὃν ἔλαβε. Πολλάκις δ' ὁρίζεται καὶ τὸ ἔτος διὰ τοῦ ἐπωνύμου, ἢ καὶ δι' ἀρχόντων τοῦ ἀγῶνος προϊσταμένων. Κάτωθεν δέ, ἐντὸς στεφάνου, φέρεται τὸ ὄνομα τοῦ στεφανοῦντος, οἷον· *ὁ δῆμος, ἡ δεῖνα φυλή*, κτλ. Ἢ ἄλλως ἀναγράφεται ἐντὸς τοῦ στεφάνου τὸ ἀγώνισμα, οἷον, *πυγμήν*· καὶ ὑπὲρ αὐτὸν ὁ ἀγὼν ἢ ἡ ἑορτή, οἷον· *Παναθήναια*. Πολλαὶ δὲ τοιαῦται νίκαι ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀγωνιστοῦ ἀναγράφονται πολλάκις ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ λίθου, μετὰ σειρᾶς στεφάνων.

Ἕτερον δ' εἶδος ἀποτελοῦσιν ἁπλοῖ κατάλογοι νικητῶν,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

οἷον· *Ἀγωνοθετοῦντος τοῦ δεῖνος, οἵδε ἐνίκων*, ἑπομένων τῶν ὀνομάτων τῶν νικησάντων, μετὰ πατρωνυμικῶν καὶ δημοτικῶν, ἰδίως ἐν Ἀθήναις, καὶ μετὰ τῆς μνείας τῶν ἀγώνων εἰς οὓς ἕκαστος ὑπὸ τὸν ἀγωνοθέτην ἐκεῖνον ἐνίκησεν· οἷον *στάδιον Α, Β, Γ* (ἤτοι πρῶτος, δεύτερος, τρίτος, ἤ, πρῶτον, δεύτερον, τρίτον βραβεῖον λαβών), *παίδων, ἐφήβων, ἀνδρῶν*, κτλ. Εἰς τοὺς ἀγῶνας δὲ τούτους περιελαμβάνοντο καὶ διανοητικὰ ἀγωνίσματα, δι' ὃ μνημονεύονται πολλάκις καὶ ὁ *ποιητής, ἐγκωμιολόγος*, κτλ. (1).

Τρίτον δ' εἶδος τῶν τοιούτων ἐπιγραφῶν ἐστὶ τὸ ἐν αἷς εἷς τῶν ἐπιμελητῶν τῶν γυμνασίων φιλοφρόνως ἀνέγραφε τοὺς συνάρχοντας, ἢ καὶ τοὺς ἀγωνισθέντας ἐφήβους, ἢ ἐν αἷς οἱ ἔφηβοι οὗτοι ἀνέγραφον τοὺς ἑαυτῶν ἄρχοντας, ἢ καὶ ἑαυτούς. Ἦσαν δὲ κατὰ πᾶσαν ταύτην τὴν ἐποχὴν οἱ τῶν Γυμνασίων ἐπιμελούμενοι ἄρχοντες, ἐν Ἀθήναις ἰδίως, οἱ ἑπόμενοι·

α'. Ὁ *ἀγωνοθέτης*, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ τέλους τῆς προλαβούσης, ὁ ἐκλεγόμενος ὑπὸ φυλῆς τινος ἵνα ἐφορεύσῃ εἰς τοὺς ἀγῶνας, οὐχὶ δὲ καὶ ἵνα δαπανήσῃ ὑπὲρ αὐτῶν, διότι κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ἡ δαπάνη τῶν γυμνασίων κατεβάλλετο ὑπὸ τοῦ δημοσίου.

β'. Ὁ *κοσμητής*, ἀνώτατος ἄρχων τῶν γυμνασίων, ἐτησίως ἐκλεγόμενος ἐν Βοηδρομιῶνι ἐπὶ τῶν Ἀγραυλίων. Φρονοῦσι δέ τινες, ὅτι, κατὰ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἐπιδημήσαντος τοῦ Ἀδριανοῦ εἰς Ἀθήνας ἐν Ὀλ. 227, β', οἱ Ἀθηναῖοι μετέθεσαν ἔκτοτε εἰς τὸν μῆνα τοῦτον τὴν τοῦ ἔτους ἀρχήν, ἢ μᾶλλον ἀντικατέστησαν εἰς τὸν Βοηδρομιῶνα τὸν

(1) C. I. 225.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Εκατομβαιῶνα, ἐξ οὗ τὸ ἀττικὸν ἔτος ἐνήρχετο· δι' ὃ καὶ ἔν τινι ἀττικῇ ἐπιγραφῇ(2) λέγεται· «*Εἰκοστοῦ ἑβδόμου ἔτους ἀπὸ τῆς Θεοῦ Ἀδριανοῦ πρώτης εἰς Ἀθήνας ἐπιδημίας*». Ἐνίοτε δ' ἀπαντῶνται καὶ δύο *ἀντικοσμηταί*, ἢ *ὑποκοσμηταί*, βοηθοὶ καὶ ἀντικαταστάται τῶν κοσμητῶν. Τοιαύτης κατηγορίας ἐπιγραφὴ ἐστὶν ἡ ἐν Σχ. 84 (3) φέρουσα· «*Οἱ ἐπὶ Π(αύλου) Αἰλίου Φιλέου Μελιτέως ἄρχοντος ἔφηβοι τὸν ἑαυτῶν κοσμητὴν Σωσίστρατον Μαραθώνιον εὐνοίας ἕνεκεν τῆς εἰς αὐτοὺς ἀνέστησαν*». Τῆς ἐπιγραφῆς ἡ ἐποχὴ δὲν ὁρίζεται ἀκριβῶς, ἔστι δ' ὡς ἐκ τοῦ σχήματος τῶν γραμμάτων μεταγενεστέρα, καὶ περίεργοι εἰσί τινες μεταξὺ τῶν λέξεων στίξεις.

Ἕτεροι δ' ἄρχοντες, τῶν γυμνασίων ἐπιμελούμενοι, ἦσαν προσέτι·

γ'. Ὁ *Γυμνασιάρχης*, οὐχὶ ὡς ὁ πάλαι δι' ἰδίας δαπάνης τὰ τῆς φυλῆς γυμνάσια παρασκευάζων, ἀλλ' ὁ ἁπλῶς τοῦ γυμνασίου προϊστάμενος, ἐκλεγόμενος δὲ μηνιαίως, ἐνίοτε ὅμως ἴσως καὶ ἐτησίως, ἂν τοῦτο πρέπῃ νὰ ἐκληφθῇ δηλοῦσα ἡ ἐπιγραφή(4)· «*Διονύσιος, γυμνασιαρχήσας ἐν τῷ ἐπὶ Ἀριστοξένου ἄρχοντος ἐνιαυτῷ, Ἑρμῇ*». Ὑπῆρχε δ' ἄλλος ὁ γυμνασιάρχης τῶν ἐφήβων, καὶ ἄλλος ὁ τῶν παίδων.

δ'. Ὁ *Παιδοτρίβης*, συνήθως ἐκλεγόμενος διὰ βίου, ὥστε ὅταν μνημονεύηται ὡς ἐπώνυμος, ὁρίζεται καὶ τὸ ἔτος τῆς παιδοτριβίας αὐτοῦ, οἷον· «*Παιδοτριβοῦντος τοῦ δεῖνος ἔτους κγ'*(5).

(2) C. I. 281.
(3) Ἀρχ. Ἐφ. Περίοδ. Β, Ἀριθ. 186.
(4) C. I. 225.
(5) Αὐτ. 271.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ε'. Οἱ *παιδευταί*, πιθανῶς οἱ ἀμέσως διδάσκοντες τοὺς παῖδας. Ἦσαν δὲ

1. Ὁ *Ἡγεμών*, ἴσως ὁ ἄμεσος τῶν παίδων ἐπιστάτης.
2. Ὁ *Γραμματεύς*, ἴσως γραμματοδιδάσκαλος.
3. Ὁ *ὁπλομάχος*, ἤτοι ὁπλοδιδάσκαλος.
4. Ὁ *κεστροφύλαξ*, ἤτοι ὁ ὁπλοφύλαξ.
5. Ἀναφέρεται τέλος καὶ ὁ *θυρωρός*, καὶ ἐνίοτε καὶ ὁ *Λειτιάριος* (6).

Τέταρτον δ' εἶδος γυμναστικῶν καταλόγων ἐστὶ τῶν ἐν οἷς ὀνομαστὶ ἀναγράφονται οἱ ἔφηβοι, εἴτε ὑφ' ἑαυτῶν, εἴτε ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀρχόντων. Διαιροῦνται δὲ τὰ ὀνόματα τῶν ἐν αὐτοῖς ἐφήβων κατὰ φυλάς, καὶ συνοδεύονται ὑπὸ πατρωνυμικῶν, καὶ ἐνίοτε καὶ ὑπὸ δημοτικῶν. Μετὰ δὲ τούτους ἕπονται, διὰ μόνου πατρωνυμικοῦ ἀναγεγραμμένοι, οἱ λεγόμενοι *ἐπέγγραφοι*, πιθανῶς ξένοι, ἔχοντες τὸ ἐνίοτε χορηγούμενον δικαίωμα τοῦ συναγωνίζεσθαι μετὰ τῶν ἐγχωρίων ἐφήβων. Ὅτε δ' ἐγγράφωσιν ἑαυτοὺς οἱ ἔφηβοι, ἀποκαλοῦνται πολλάκις *φίλοι καὶ συστάται*, ἢ *φίλοι*, *γοργοί*, *γνήσιοι*, ἤ, ὡς ἔν τινι ἐπιγραφῇ (7)· *Οἱ φίλοι γνησίους*.

Ὁ δ' εἰσαγωγικὸς τοῦ εἴδους τούτου τύπος ποικίλλεται κατὰ τὸν ἀναγράφοντα καὶ τοὺς ἀναγραφομένους, καὶ ἐν γένει προσδιορίζεται τὸ ἔτος διὰ τοῦ ἐπωνύμου ἄρχοντος, καὶ διὰ διαφόρων τῶν γυμνασιακῶν ἀρχῶν, καὶ ἐπιφέρεται μετὰ ταῦτα ὅτι ὁ δεῖνα ἀνέθηκε τοὺς δεῖνα, οἷον, τοὺς *συνάρχοντας*, ἢ τοὺς *ἐφήβους*, ἢ ἀμφοτέρους, ἢ οἱ ἔφηβοι τὸν δεῖνα ἄρχοντα, οἷον, τὸν *κοσμητήν*, τὸν *παιδοτρίβην*, κτλ., καὶ τοὺς *συνεφήβους*.

---

(6) Αὐτ. 275.
(7) Αὐτ. 287.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Ἀναθηματικαὶ ἐπιγραφαί.

Πολυπληθέσταται δ' ἦσαν πρὸ πάντων αἱ ἀναθηματικαὶ ἐπιγραφαὶ κατ' ἐποχὴν καθ' ἣν φόβος τῶν κρατούντων συνεῖχε τοὺς Ἕλληνας, καὶ ταπεινὴ κολακεία ἐκηλίδου τὰ ἤθη καὶ τὴν φρένα, καὶ διέφθειρε καὶ τὴν τέχνην αὐτήν. Τότε πόλεις καὶ δῆμοι ἵδρυον ἀφειδῶς εἰς αὐτοκράτορας, στρατηγοὺς καὶ ἀνθυπάτους Ῥωμαίους, ἀνδριάντας οἵων ἄλλοτε ἠξιοῦντο μόνοι οἱ εὐεργέται τῆς πατρίδος. Πτωχοὶ δὲ ἤδη καὶ τὴν ἐπίνοιαν καὶ τὰ ὑλικὰ μέσα, ἀντὶ νὰ κατασκευάζωσι νέα ἀγάλματα, ἠρκοῦντο πολλάκις μεταλλάσσοντες μόνον ἀρχαιοτέρων τὰς κεφαλὰς εἰς ὁμοιότητα τῶν παριστωμένων, ἢ καὶ μόνον τὴν ἐπιγραφὴν τῆς βάσεως ἀλλοιοῦντες. Οὕτως ἔν τινι ἀττικῷ βάθρῳ (1) φέροντι· «*Ἀριστωνείδας Ἐμμενείδου ἐποίησεν*», ἐκ τῶν πρὸ Εὐκλείδου χρόνων, τῆς 90ῆς περίπου Ὀλυμπιάδος, προσετέθη κατωτέρω, χωρὶς κἂν νὰ ληφθῇ φροντὶς νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ πρώτη ἐκείνη καὶ ἄχρηστος μείνασα ἐπιγραφή· «*Ὁ δῆμος Μάρκον Ἀντώνιον. . . Ἀναξίωνος υἱόν, ἀρετῆς ἕνεκα. Λεωχάρης ἐποίησε*», ἀναφερομένη εἰς ἄρχοντά τινα τῶν χρόνων τοῦ Καίσαρος. Τοιαύτη καὶ ἡ ὑπὸ Σχ. 61 ἐπιγραφή, ἔνθα ὑπὸ ἀρχαϊκὴν ἐπίσης ἀνάθεσιν μνημείου τινος τοῦ Κριτίου καὶ Νησιώτου, ἐγράφη ἐξ ἐποχῆς Ῥωμαϊκῆς· *Ἡ Βουλὴ καὶ ὁ δῆμος, Λεύκιον Κάσσιον ἀρετῆς ἕνεκα*· κα ἔστιν ἡ γραφὴ ἄτακτος καὶ ἠμελημένη.

Αἱ ἐπισημότεραι δ' εἰσὶν αἱ ἀνήκουσαι εἰς ἀνδριάντας

(1) Rang. 50.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἱδρυομένους ἢ μεταγραφομένους εἰς τιμὴν αὐτοκρατόρων, βασιλέων, ἀνθυπάτων, καὶ ἄλλων ἀρχόντων, ἢ συγγενῶν καὶ φίλων τῶν αὐτοκρατόρων, καὶ ἱερέων. Ἐγίνοντο δὲ συνήθως αἱ ἀναθέσεις αὐτῶν ὑπὸ τῶν πόλεων (ἢ τῶν δήμων ἢ τῶν Βουλῶν αὐτῶν), ἐνίοτε ὅμως (2) καὶ ὑπὸ ἰδιωτῶν. Ὁ δὲ συνηθέστερος τύπος αὐτῶν ἦν· *Ὁ δῆμος*, ἢ *ἡ πόλις* (ἐνίοτε ὀνομαστί), ἢ *ἡ Βουλὴ καὶ ὁ Δῆμος*, καὶ ἐν Ἀθήναις· *Ἡ ἐξ Ἀρείου Πάγου Βουλὴ καὶ ἡ Βουλὴ τῶν Φ' καὶ ὁ δῆμος, τὸν δεῖνα αὐτοκράτορα* (ὑπονοουμένου *ἵδρυσεν*, ἢ *ἐτίμησεν ἀνδριάντι*), ἢ *τῷ δεῖνι αὐτοκράτορι* (ὑπονοουμένου *ἀνέθηκεν* ἢ *ἀνέστησε τὸν ἀνδριάντα*)· ἢ ἀντεστραμμένως· «*Τὸν δεῖνα αὐτοκράτορα*, κτλ. *ἡ Βουλὴ καὶ ὁ δῆμος*». Τοιαύτη καὶ ἡ ἐν Πίνακι 85 ἀττικὴ ἐπιγραφή, ἐπὶ βάθρου ἀνδριάντος τοῦ Ἀδριανοῦ, ἀνεγερθέντος ὑπὸ τῶν ἐφήβων ἔτους τινός, δαπάνῃ καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ κοσμητοῦ αὐτῶν· «*Αὐτοκράτορα Ἀδριανὸν Ὀλύμπιον Ἀπολλώνιος Ἀφροδισίου Ἀχαρνεύς, ὁ κοσμητὴς τῆς ἐπὶ Κλ(αυδίου) Δομετιανοῦ ἄρχοντος ἐφήβων, ὑπὲρ τῶν ἐφήβων*». Περίεργα δὲ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ καὶ τὰ σημεῖα στίξεως, τὰ διαιροῦντα τινὰς τῶν λέξεων ἢ πληροῦντα τὰ κενὰ τῶν στίχων.

Ἀποκαλοῦνται δ' ἐν ταῖς τοιαύταις ἐπιγραφαῖς οἱ Αὐτοκράτορες καὶ οἱ Καίσαρες, α' διὰ τῶν κυρίων ὀνομάτων αὐτῶν, καὶ τῶν ἃ προσελάμβανον δι' υἱοθεσίας· β' Διὰ τῶν ὀνομάτων καὶ ἐπὶ ἐπιθέτων τοῦ πατρὸς καὶ πολλάκις τοῦ πάππου, οἷον (3)· «*Αὐτοκράτορα Καίσαρα, Θεοῦ Τραϊανοῦ Παρθικοῦ υἱόν, Θεοῦ Νερούα υἱωνόν, Τραϊανὸν Ἀδριανὸν σεβαστόν, πατέρα πατρίδος, Πομπηϊοπολιτῶν τῆς*

(2) C. I. 345.
(3) Αὐτ. 340.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Κιλικίας ἡ πόλις διὰ πρεσβευτῶν Ἰουλίου Βαρχίου, Πεδίου»· γ' Διὰ τῶν τίτλων τῶν ἀρχῶν ὅσας ἤσκουν συγχρόνως μετὰ τῆς αὐτοκρατορικῆς, οἷον τῆς ὑπατικῆς (*ὕπατον τὸ δεύτερον, γ', δ', κτλ.*), τῆς δημαρχικῆς ἐξουσίας (ὁμοίως τὸ *β'*, *γ'*. Tribunitiæ potestatis), τῆς ἀρχιερωσύνης, ὥστε ἀπαντῶμεν τὸν Αὐτοκράτορα λεγόμενον *ἀρχιερέα μέγιστον* ἔν τινι ἐπιγραφῇ (4)· δ'. Διὰ τῶν ἐπιθέτων ἅσα προσελάμβανον ὡς νικηταὶ διαφόρων ἐθνῶν, ἢ ὡς ἐκστρατεύσαντες κατ' αὐτῶν, οἷον (5)· «*Μάρκον Αὐρήλιον Ἀντωνῖνον, Γερμανικόν, Παρθικόν, Μηδικόν*»· ε'. Δι' ἐπιθέτων ἀναφερομένων εἰς ἠθικὰς αὐτῶν ἀρετάς, οἷον· «*Ἀντωνεῖνον... μέγιστον, σεβαστόν, εὐσεβῆ*»(6)· ϛ'. Δι' ἄλλων ἐπωνυμιῶν, ἐμφαινουσῶν τὰς εὐεργεσίας τοῦ αὐτοκράτορος, οἷον ἐν Σχ. 86· «*Αὐτοκράτορι εὐεργέτῃ καὶ σωτῆρι Ἀδριανῷ Ὀλυμπίῳ*»· καὶ ἀλλαχοῦ· «*Εὐεργέτην, πατέρα πατρίδος, ἑαυτῶν σωτῆρα καὶ κτίστην*», ὡς ἰδίως ἐλέγετο ὁ Ἀδριανὸς διότι ἐπανώρθου τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις· *σωτῆρα τοῦ κόσμου*, ὡς λέγεται ὁ αὐτὸς ἔν τινι ἐπιγραφῇ(7)· ζ'. Διὰ θείων ἐπιθέτων, οἷον· *Θεόν, Θεοῦ υἱόν, Ὀλύμπιον*, τὸν Ἀδριανόν, καθ' ὃ ἀναθέντα τὸ ἐν Ἀθήναις Ὀλυμπιεῖον(8), *νέον Ἄρη*, τὸν Γάϊον Καίσαρα, υἱὸν τοῦ Ἀγρίππα, τὸν υἱοθετηθέντα ὑπὸ Αὐγούστου (9).

Ἱδρύοντο δ' οἱ τοιοῦτοι ἀνδριάντες πολλάκις δαπάναις ἰδιώτου τινός, ὥστε πολλάκις ἐπιφέρεται· «*Ἀναθέντος ἐκ*

(4) Αὐτ. 320.
(5) Αὐτ. 351.
(6) Αὐτ. 347.
(7) Αὐτ. 334.
(8) Αὐτ. 338.
(9) Αὐτ. 311.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τῶν ἰδίων τοῦ δεῖνος», μετὰ τῶν τίτλων αὐτοῦ (10)· ἢ ἂν ἰδιώτης ἦν ὁ μόνον ἐπιμεληθεὶς τῆς ἱδρύσεως, *δι' ἐπιμεληθέντος, ἢ ἐπιμεληθέντος, τοῦ δεῖνος*. Τοιαύτη ἡ ἐν Σχ. 87 ἀττικὴ παρὰ τὸ Θησεῖον πρὶν διατηρουμένη ἐπιγραφή· «*Ἐπὶ νείκῃ καὶ ὑγείᾳ τῶν θείων καὶ φιλαδέλφων αὐτοκρατόρων Μάρκου Αὐρηλίου Ἀντωνείνου καὶ Λουκίου Αὐρηλίου Οὐήρου. Ἐπιμεληθέντος Γναίου Λικιννίου Ἀττικοῦ Γαργηττίου*». Ἔν τινι δ' ἐπιγραφῇ λέγεται, *δι' ἐργεπιστατῶν* (11). Ἀλλ' ἵνα στήσωσιν ἀνδριάντα εἰς αὐτοκράτορα αἱ πόλεις, ἀπῃτεῖτο, ὡς φαίνεται, ἢ κἂν καθῆκον ἐνόμιζον, νὰ ζητῶσι τὴν ἄδειαν αὐτοῦ διὰ πρεσβειῶν, ὥστε πολλάκις ἐπιφέρεται· *Διὰ πρεσβευτῶν τοῦ δεῖνος καὶ δεῖνος*. Τέλος δὲ πολλάκις δηλοῦται καὶ ἡ χρονολογία διά τινος τῶν ἐτησίων ἀρχόντων, καὶ εἰς τὰς Ἀσιανὰς μάλιστα πόλεις διὰ τῶν ἱερέων. Ἡ δ' ἐν τῷ Ὀλυμπίῳ τῶν Ἀθηνῶν σωζομένη ἐπιγραφὴ τῶν ἐν Πόντῳ Σεβαστοπολιτῶν ὑπὲρ Ἀδριανοῦ (12), φέρε ὡς χρονολογίαν «*ἐν τῇ πρώτῃ Ὀλυμπιάδι*», ἤτοι ἐν Ὀλ. 227, γ' ὅτε ὁ αὐτοκράτωρ ἐκεῖνος ἀφιέρωσε τὸ Ὀλυμπιεῖον.

Εἴς τινας δ' ἐπιγραφὰς προστίθεται ἐνίοτε καὶ τὸ ὄνομα τοῦ γλύπτου τοῦ κατασκευάσαντος τὸν ἀνδριάντα· οἷον ἐπί τινος βάθρου ἀνδριάντος τοῦ Ἀδριανοῦ, ἱδρυθέντος ὑπὸ τῶν Μιλησίων (13), ἀναγινώσκεται· «*Ἀνδριαντοποιὸς Αὖλος Παντουλήϊος Γαΐου, Ἐφέσιος, ὁ καὶ Μιλήσιος, ἐποίει*».

Κατὰ τοὺς αὐτοὺς δὲ περίπου τύπους ἐπεγράφοντο καὶ οἱ εἰς ἄλλους βασιλεῖς ἀνεγειρόμενοι ἀνδριάντες, ἐν Ἀθή-

(10) Αὐτ. 313.
(11) Αὐτ. 337.
(12) Αὐτ. 342.
(13) Αὐτ. 339.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ναις κυρίως, ἃς πολλοὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Ἀσίᾳ Ἑλλήνων ἡγεμόνων ἐφιλοτιμοῦντο νὰ κοσμῶσι καὶ νὰ εὐεργετῶσι. Καὶ εἰς τούτους δ' ἐξακολουθοῦσιν ἀποδιδόμενα ἐπίθετα οἰκιακῶν ἢ δημοσίων ἀρετῶν ἐπώνυμα, κατὰ τὸ ἐπὶ τῆς προλαβούσης ἤδη ἐποχῆς ἐπικρατοῦν ἔθος, οἷον· *Φιλόπαππος*, *Φιλοπάτωρ*, *Φιλορωμαῖος*, κτλ.

Τινὲς δέ, μάλιστα ἐν Ἀσίᾳ, κατὰ τὸ Περσικὸν ἔθιμον, ἐπονομάζονται καὶ ἀπὸ τῆς μητρός, οἷον ἐν Ἀθήναις (14)· «*Βασιλέα Ἀριοβαζάνην φιλοπάτορα, τὸν ἐκ Βασιλέως Ἀριοβαζάνου φιλορωμαίου καὶ Βασιλίσσης Ἀθηναΐδος φιλοστόργου, οἱ κατασταθέντες ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ τὴν τοῦ Ὠδείου κατασκευήν, Γάϊος καὶ Μάρκος Στάλιοι Γαΐου υἱοί, καὶ Μελάνιππος, ἑαυτῶν εὐεργέτην*». Ἀναφέρεται δ' ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη εἰς τὸν φιλέλληνα βασιλέα τῆς Καππαδοκίας, ὅστις ἐν ἔτεσι 687-702 α. κ. Ῥ. ἀνήγειρε τὸ ἐπὶ Μιθριδάτου πυρποληθὲν Ὠδεῖον τῶν Ἀθηνῶν.

Τοιούτου μνημείου παράδειγμα ἐπίσημον ἐστὶ τὸ ἐν Ἀθήναις τοῦ Φιλοπάππου (15), ἐκγόνου τοῦ Ἀντιόχου, τελευταίου Βασιλέως τῆς ἐν Συρίᾳ Κομμαγηνῆς, ὃν ἐκθρονίσας ὁ Οὐεσπεσιανὸς ἐν ἔτησιν 69-79 μ. Χ., ἔφερε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, τὸν Ἀντίοχον Καλλίνικον καὶ τὸν Ἀντίοχον Ἐπιφανῆ εἰς Ῥώμην· τοῦ Ἐπιφανοῦς δ' υἱὸς ἦν Φιλόπαππος ὁ Βησσαιεύς, Ἀθηναῖος πολιτογραφηθείς, καὶ εἰς τὸν δῆμον Βήσσας ἐγγραφείς. Τὸ μνημεῖον δὲ τοῦτο, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου τοῦ Μουσείου ἱδρυμένον, καὶ ἐκ τοίχου κυρτοῦ ἀποτελούμενον, ἔχει κάτω ἐπιγεγλυμμένον τὸν θρίαμβον τοῦ Τραϊανοῦ, προστάτου τῶν τέκνων τοῦ Ἐπιφανοῦς· ἄνω δ' ἐν τῷ μέσῳ ἔχει ἀνδριάντα Φιλοπάππου τοῦ

(14) Αὐτ. 357.
(15) Αὐτ. 362.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Βησσαιέως, μετ' ἐπιγραφῆς· *Φιλόπαππος Ἐπιφανοῦς Βησσαιεύς*· ἀριστερόθεν τὸν τοῦ πάππου αὐτοῦ, Ἀντιόχου τοῦ Ἀντιόχου, βασιλέως τῆς Κομμαγηνῆς, μετ' ἐπιγραφῆς· *Βασιλεὺς Ἀντίοχος βασιλέως Ἀντιόχου*, καὶ δεξιόθεν τὸν τοῦ Σελεύκου τοῦ Νικάτορος, γενάρχου τῶν Ἀντιόχων τούτων, μετ' ἐπιγραφῆς· *Βασιλεὺς Σέλευκος Ἀντιόχου Νικάτωρ*· καὶ εἰς τ' ἀκρωτήρια δύο ἀνδριάντας τῶν δύο ἀδελφῶν Φιλοπάππου τοῦ Βασιλέως, μετ' ἐπιγραφῶν, ὧν ἡ μὲν ἑλληνιστί· *Βασιλεὺς Ἀντίοχος Φιλόπαππος βασιλέως Ἐπιφανοῦς τοῦ Ἀντιόχου*, (ἔνθα βασιλεὺς λέγεται οὗτος, καί τοι οὐδέποτε βασιλεύσας, ἀλλ' ὡς πρεσβύτερος βασιλέως ἀπόγονος), ἡ δὲ λατινιστί, διότι ὁ ὑφ' ὃν γράφεται ἐγένετο πολίτης Ῥωμαῖος· *Julius C. F.* (Cajus Fabius) *Antiochus Philopappus Cos. frater arvalis, allectus inter Prætoris a Imp. Cæsare Nerva Trajano Optimo Augusto Germanico. Dacico.*

Ἐκ τῶν παραδειγμάτων δὲ τούτων, εἰς τὸ μὲν ἐγείρουσι τὸν ἀνδριάντα οἱ καταστάντες ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐπιμεληταὶ τῆς οἰκοδομῆς, εἰς τὸ δὲ ὁ ἔγγονος εἰς τὸν πάππον, τὸν πρόγονον καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ.

Πλὴν δὲ τούτων, καὶ εἰς ἄλλους Ῥωμαίους ἀνήγειρον αἱ πόλεις ἀνδριάντας, μάλιστα εἰς ἀνθυπάτους ἢ στρατηγούς, ἢ ἄρχοντας εὐεργετήσαντας τὰς πόλεις, ἢ ἀρχήν τινα ἐν αὐταῖς ἐνασκήσαντας, ἢ καὶ μόνον φίλους τῶν αὐτοκρατόρων. Καὶ αὗται δ' αἱ ἐπιγραφαὶ κατὰ τὸν αὐτὸν συντάττονται τύπον, καὶ ἐνταῦθα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μνημονευομένου τοῦ ἐπιμεληθέντος τῆς ἀναθέσεως, μεταβολῇ δ' ἀναλόγῳ τῶν τίτλων οἷον· *τὸν λαμπρότατον ἀνθύπατον* (16), καὶ προσθήκῃ ἐνίοτε τῆς ἀφορμῆς τῆς ἀναθέ-

(16) Αὐτ. 372.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

σεως, οἷον· *τὸν ἑαυτῶν εὐεργέτην, ἢ εὐνοίας ἕνεκα καὶ εὐεργεσίας τῆς πρὸς τὴν πόλιν, ἢ ἀρετῆς ἕνεκα*, κτλ.

Καὶ εἰς Ἕλληνας δ' ἄρχοντας, ἱερεῖς, ἱερείας, ἢ ἐν γένει εὐεργέτας τῆς πατρίδος ἀνιδρύοντο, ἢ κἂν ἐπεγράφοντο ἀνδριάντες ὑπὸ τῶν πόλεων, τῶν δήμων ἢ τῶν Βουλῶν· καὶ τῶν ἀναγραφομένων συχνοὶ ἔχουσι πλὴν τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Ῥωμαϊκὰ ὀνόματα καὶ ἀξιώματα· οἷον (17)· «*Τὸν λαμπρότατον ὑπατικὸν καὶ ἐπώνυμον ἄρχοντα Μ. Οὐλπ. Εὐβίοτον, Λευκ. υἱόν, Γαργήττιον*», πολλάκις μετὰ τῆς αἰτιολογίας τῆς τιμήσεως. Κάτωθι δ' ἐνίοτε προστίθεται ΨΒ, ἢ ΨΒΔ, δηλοῦν ὅτι ἡ ἵδρυσις ἐγένετο ψηφίσματι, ἤτοι ἀδείᾳ τῆς Βουλῆς ἢ καὶ τοῦ Δήμου, οἷον (18)· «*Ἀγαθῇ τύχῃ. Ἡ ἐξ Ἀρείου Πάγου Βουλὴ καὶ ἡ Βουλὴ τῶν Φ καὶ ὁ σεμνότατος δῆμος ὁ Ἀθηναίων Κοΰϊντον Ἀδ. . .(ου) Ἐπίκτητον, πολιτευσάμενον πᾶσαν πολιτείαν ἄριστα, Ψ. Δ.*». Εἰς ἱέρειαν ἱδρυμένη προτομὴ ἐν Ἀθήναις φέρει ἐπὶ τοῦ βάθρου τὴν ἐν Σχ. 88 ἐπιγραφήν· «*Οἱ περιβώμιοι τὴν φίλανδρον Αὐρηλίαν Εὐποσίαν ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῆς ἔργῳ*». Εἰσὶ δ' οἱ περιβώμιοι βεβαίως οἱ ἐπιμελούμενοι τῶν θυσιῶν τῶν Ἐλευσινίων ἱερεῖς· τὸ δ' *ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῆς ἔργῳ* δηλοῖ ὅτι ἐτίμησαν αὐτὴν ὡς ἐπίσης ἱέρειαν καὶ τοῦ βωμοῦ ἐπιμελουμένην.

Ὡς δ' εἰς τοὺς ἱερεῖς, οὕτως ἱδρύοντο ἀνδριάντες καὶ εἰς τοὺς *ἀφ' ἑστίας μυηθέντας*, ἤτοι τοὺς ἐξ οἰκογενειῶν μυσταγωγῶν, οἵτινες δημοσίως, ἢ κατὰ δημοσίαν διατταγήν, ἐμυοῦντο, προοριζόμενοι ἴσως εἰς τὸ νὰ διαδεχθῶσι τῶν Ἐλευσινίων τὴν ἱερατείαν· οὕτως· «*Ἡ Βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου*

(17) Αὐτ 378.
(18) Αὐτ. 420.
(10) Αὐτ. 444.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Πάγου καὶ ὁ Δῆμος τὴν δεῖνα μνηθεῖσαν ἀφ' ἑστίας».

Πλὴν δὲ τῶν πόλεων, ἤγειρον τοὺς τιμητικοὺς ἀνδριάντας καὶ ἄλλοι σύλλογοι, πολιτικοὶ ἢ θρησκευτικοί, ὡς, ἔν τινι ἐπιγραφῇ (20)· «*Ἡ Ἀντιοχὶς φυλή*», ἐν ἑτέρᾳ (21)· «*Ἡ ἱερὰ Γερουσία*» (τῶν ἐν Ἐλευσῖνι ἱερέων), καὶ πάλιν (22)· «*Οἱ Εὐμολπίδαι*», ἱερατικὸν τάγμα ἐν Ἐλευσῖνι. Ἔτι δ' ἀφιέρουν καὶ ἰδιῶται ἀνδριάντας ἑαυτῶν, ἢ τῶν ἑαυτῶν συναρχόντων ἢ εὐεργετῶν, εἰς μνήμην πολλάκις ἀρχῆς πολιτικῆς ἢ θρησκευτικῆς ἣν ἦρξαν. Οὕτως ἡ ἐν Σχ. 89 ἀττικὴ ἐπιγραφή, ἐν τῷ Θησείῳ πρὶν διατηρουμένη, ἐστὶν ἀνάθεσις ἀνδριάντος Γαΐου τινος εἰς ἑαυτὸν καὶ τοὺς οἰκείους αὐτοῦ· «*Γάϊος Ὀφέλλιος Βάσσος ἐποίει ἑαυτῷ καὶ τοῖς ἰδίοις*». Ὅταν δ' ἡ ἀνέγερσις ἐγίνετο ἐν Ἀθήναις κατὰ ψήφισμα, ἢ ἄδειαν, ἥτις ἴσως προαπῃτεῖτο, τῆς Βουλῆς τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἢ καὶ τῆς ἄλλης Βουλῆς, τότε τοῦτο ἐξεφράζετο διὰ τῶν λέξεων· «*Κατὰ τὸ ἐπερώτημα τῆς ἐξ Ἀρείου Πάγου Βουλῆς*» ἢ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, ἤ, ὡς ἔν τινι ἐπιγραφῇ ἐξ Ἀθηνῶν (23)· «*Κατὰ τὸ ἐπερώτημα τῆς Βουλῆς τῶν Φ*»· ἢ κατ' ἄλλην ἐπιγραφήν (24)· «*Κατὰ τὰ δόξαντα τῇ ἐξ Ἀρείου Πάγου Βουλῇ καὶ τῇ Βουλῇ τῶν Χ*»· ἤ, ὡς ἐν ἑτέρᾳ (25)· «*Δόγματι τῶν κρατίστων ἀρεοπαγιτῶν*»· ἢ τέλος, κατ' ἄλλον τύπον (26)· «*Ψηφισαμένης τῆς ἐξ Ἀρείου Πάγου Βουλῆς*».

Ὅτε δ' ἡ ἀνάθεσις ἐγίνετο εἰς τοὺς Θεούς, ὡς ἰδιωτικῆς

(20) Αὐτ. 482.
(21) Αὐτ. 399.
(22) Αὐτ. 379.
(23) Αὐτ. 395.
(24) Αὐτ. 406.
(25) Αὐτ. 378.
(26) Αὐτ. 427.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

εὐσεβείας μνημεῖον, τότε, ὡς φαίνεται, οὐδεμία ἀπῃτεῖτο βουλῆς ἔγκρισις ἢ ψήφισις, ὡς ἐν τῇ ἐπιγραφῇ(27)· «*Κτηδκλεια Ἀπολλωνίου Ἀχαρνέως ὀργιαστίς, τὸν ἑαυτῆς ἀνδρα Σοφοκλῆν Ξενοκλέους Ἀχαρνέα δαδουχήσαντα, Δήμητρι καὶ Κόρῃ ἀνέθηκε*»· καὶ ἐν τῇ ἐπαναλαμβανούσῃ τὰ αὐτά, μετὰ μόνης τῆς διαφορᾶς· *δὶς ἀνέθηκε* (28). Καὶ εἰς ταύτας δ' ἐπίσης προστίθεται ἡ χρονολογία, ὡς εἰς τὰς ἀνωτέρω. Τινὲς δ' εἰσὶν ἔμμετροι (29), ἢ πεζαὶ μετ' ἐμμέτρων ἀναμεμιγμέναι (30).

Πλὴν δ' ἀνδριάντων, καὶ παντοῖα ἄλλα ἀφιεροῦντο μνημονευτικὰ ἱδρύματα, ἰδίως ναΐσκοι, εἴτε ὑπὸ πόλεων εἴτε ὑπ' ἰδιωτῶν ἀνατιθέμενοι τοῖς Θεοῖς, ἢ τῷ αὐτοκράτορι, ἢ ἀμφοτέροις ὁμοῦ, διότι καὶ οἱ αὐτοκράτορες μετὰ τῶν Θεῶν ἐλογίζοντο. Μνημονεύονται δ' ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς αὐτῶν οἱ εἰς οὓς γίνεται ἡ ἀφιέρωσις, ὁ ἀφιερῶν, πολλάκις καὶ τὸ ἀφιερούμενον, ὡς· «*Τὸν κίονα καὶ τὸ ἀέτωμα καὶ τὴν Ἀφροδίτην τῇ Θεῷ ἐκ τῶν ἰδίων ἀνέθηκε*» (31), προστιθεμένης καὶ τῆς χρονολογίας διὰ διαφόρων ἐτησίων ἀρχόντων, οἷον τοῦ ἐπωνύμου, τοῦ στρατηγοῦ, τοῦ ἐπιμελητοῦ, κτλ. Τοιαύτη ἡ ἑπομένη Ἀττικὴ ἐπιγραφή (32)· «*Ἑστίᾳ καὶ Ἀπόλλωνι καὶ Θεοῖς Σεβαστοῖς* (οἵτινες ἦσαν οἱ Αὐτοκράτορες), *καὶ τῇ Βουλῇ τῇ ἐξ Ἀρείου Πάγου, καὶ τῇ Βουλῇ τῶν Ἑξακοσίων, καὶ τῷ δήμῳ, Φιλόξενος Ἀγαθοκλέους Φλυεὺς ἀνέθηκεν ἐκ τῶν ἰδίων, ποιήσαντος τοῦ πατρὸς Ἀγαθοκλέους Φιλοξένου Φλυέως, στρατη-*

(27) Αὐτ. 387.
(28) Αὐτ. 388. Ἴδ. καὶ 392.
(29) Αὐτ. 405. 443.
(30) Αὐτ. 406. 425-427.
(31) Αὐτ. 448.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γοῦντος ἐπὶ τοὺς ὁπλείτας Π. Κλαυδίου Θεογένους Παιανιέως, καὶ ἐπιμελητοῦ τῆς πόλεως. . . Τριποδυσίου ».

Ὡς δὲ κατὰ τὴν προλαβοῦσαν, οὕτω καὶ κατὰ ταύτην τὴν ἐποχὴν ἐπιγράφονται καὶ εὐχαί, οἷον· « *Ὁ δεῖνα τῷ δεῖνι Θεῷ εὐχήν* », ἢ « *Ἡ δεῖνα τῇ δεῖνι* (Θεᾷ) *εὐξαμένη ἀνέθηκεν* »· ἢ « *Ὁ δεῖνα εὐχῆς χάριν* ἢ *εὐχαριστήριον* ». Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ ἱερῶν καὶ ἐπὶ μνημείων ἐπιγράφεται ὡς καὶ πρίν· « *Ὁ δεῖνα ἐμνήσθη τοῦ δεῖνος* », καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ἀπαντῶνται δ' οὐ μόνον εὐχαί, ἀλλὰ καί τινες ἀραί, ἰδίως ἐπὶ μολύβδου γεγραμμέναι, καὶ εἰς τοὺς τάφους ἐντιθέμεναι, δι' ὧν, κατὰ τοὺς δεισιδαίμονας ἐκείνους χρόνους, *κατεδοῦντο*, ἤτοι ἐδένοντο τοῖς καταχθονίοις Θεοῖς οἱ ἐχθροὶ τοῦ καταρωμένου(33), ὡς μαρτυρεῖ καὶ Δίων ὁ Κάσσιος διὰ τούτων(34)· « *Ὁρᾷ γὰρ ἀνθρώπων ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐν ᾗ ᾤκει κατωρορυγμένα, καὶ ἰλασμοὶ μολύβδινοι ἀράς τινας μετὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἔχοντες ζῶντος ἔθ' εὑρέθη* ». Ἤδη δὲ καὶ ἐπὶ Πλάτωνος ἦν γνωστὴ ἡ δεισιδαιμονία αὕτη(35).

---

(32) Αὐτ. 480.
(33) Αὐτ. 358. 359.
(34) NZ, 18.
(35) Πολιτ. Β, 364

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Ἐπιγραφαὶ Ἐπιτάφιοι.

Ἐπιτάφιοι δὲ περιληπτικοὶ τῶν ὑπὲρ πατρίδος πεσόντων, ὡς ἐῤῥέθη, δὲν ἀπαντῶνται ἐκ τῆς ἐποχῆς ταύτης, διότι οὐδ' αὐτόνομοι πλέον πόλεις ὑπῆρχον ἐν Ἑλλάδι ὑπὲρ ἑαυτῶν πολεμοῦσαι, οὔτε ἡ πολεμικὴ ἀρετὴ ἐτιμᾶτο ὡς πρίν. Πολλοὶ δὲ τῶν ἐπιταφίων συμπίπτουσι μετὰ τῶν ἀναθηματικῶν ἐπιγραφῶν, ὅτε φερ' εἰπεῖν ἐπὶ τάφου ἠγείρετο ἀνδριὰς ἢ προτομή, ἀφιερουμένη τῷ κειμένῳ ἢ τοῖς Θεοῖς κατὰ τοὺς ἐκτεθέντας τύπους.

Τῶν δὲ καθαρῶν ἐπιταφίων οἱ κυριώτεροι καὶ ἁπλούστεροι ἐπεγράφοντο ἐπὶ κιόνων ἢ τετραγώνων ἤ, συνηθέστερον, κυλινδρικῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, πολλῶν ἐχόντων καὶ στρογγύλον κυμάτιον πρὸς τὰ ἄνω. Ἦσαν δὲ διάφοροι κατὰ τὸν τύπον τοῦ περιεχομένου, ὡς ἕπεται·

1. Περιεῖχον ἁπλῶς τὸ ὄνομα τοῦ ἀποθανόντος, μετὰ τοῦ πατρωνυμικοῦ καὶ ἐθνικοῦ ἢ δημοτικοῦ. Υἱοθετηθέντων δ' ἐμνημονεύοντο πολλάκις ἀμφότεροι οἱ πατέρες, οἷον· «*Ὁ Δεῖνα τοῦ δεῖνος, γόνῳ δὲ τοῦ δεῖνος*» (1). Τῶν δὲ θηλυκῶν τὸ ἐθνικόν, τιθέμενον εἰς γενικήν, ἀπεδίδετο εἰς τὸν πατέρα, οἷον (2)· «*Φιλία Παυταχλείου Ἀθμονέως*» (πολλάκις *θυγάτηρ*), ἢ ἁπλῶς ἐτίθετο εἰς γενικὴν μετὰ τῆς *ἐκ*· Οἷον (3)· *Ζωσάριον Ἀπολλωνίου ἐξ Ἀναγυρασίων*.

2. Εἰς θηλυκὰ ὀνόματα προστίθεται δεῖνος θυγάτηρ, δεῖ-

(1) C. I. 606. 654.
(2) Αὐτ. 555.
(3) 583.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

νος γυνὴ (μετ' ἐθνικῶν), οἷον (4)· « *Μυῤῥίνη, Θεοδώρου ἐκ Κεραμέων θυγάτηρ, Πολυκράτου ἐκ Κεραμέων γυνή* ».

3. Πολλάκις δ' ἐπὶ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς στήλης ἐπεγράφοντο διάφορα ὀνόματα μελῶν τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, ταφέντων πιθανῶς ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ τάφου (5).

4. Συνήθως δὲ προσετίθετο καὶ ἡ ἐπίκλησις « *Χαῖρε* », ἢ « *Χρηστὲ χαῖρε* », ἢ « *Χρηστὲ καὶ ἄλυπε, χαῖρε* », ἢ *ἥρῳ, ἡρωΐνη* (τὸ ἡμέτερον μακαρίτης) *χαῖρε*. Καὶ ἐνίοτε προσεπιφέρεται· « *Χαῖρε καὶ σύ* », ὡς ἀπόκρισις τοῦ νεκροῦ τῷ ἀναγινώσκοντι. Ἀλλαχοῦ δ' ἀπαντᾶται « *Χαίρετε* », ἢ « *Χαίρετε πάντες* » (οἱ παροδῖται), ἢ « *Τοῖς παράγουσι χαίρειν* » (6). Τῶν δὲ Βοιωτικῶν ἐπιταφίων ὁ τύπος ἦν· *Ὁ δεῖνα τῷ δεῖνι χρηστῷ ἢ ἥρῳ.*

5. Μεταγενεστέρως δὲ προσετίθετο καὶ ἡ ἡλικία· *ἐτῶν . . . ἢ βιώσας ἔτη . . . ἢ ζήσας* (*ἔζησεν, ἔζησας, ζήσαντι*) *ἔτη . . .* Ἐνίοτε δὲ σημειοῦνται καὶ μῆνες καὶ ἡμέραι. Ἀλλαχοῦ πάλιν σημειοῦται τὸ ἔτος τοῦ θανάτου, οἷον (7)· *ἔτους* ⊏ΠΡ (106) ἀπὸ Αὐγούστου καὶ ΒΤ (302), ἀφ' ὅτου ἡ Ἑλλὰς ἐγένετο Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία. Ἐν δ' Αἰγύπτῳ σημειοῦται τὸ ἔτος τῆς γεννήσεως καὶ τὸ τοῦ θανάτου. Εἰς χριστιανικοὺς δὲ τέλος ἐπιταφίους φέρεται. *Ἐτελεύτησεν, ἢ ἐνταῦθα κεῖται τελευτήσας, ἐτῶν. . .*

6. Ὅτε δέ τις, ἴσως ὑπὸ τὴν ἐπιῤῥοὴν τῶν ἤδη ἐπικρατουσῶν ἀσκητικῶν ἰδεῶν, κατεσκεύαζε ζῶν ἔτι εἰς ἑαυτὸν καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ τάφον, εἰς τὴν ἐπιγραφὴν παρὰ τὸ ὄνομα προσετίθετο ἡ λέξις « *ζῇ* »· οἷον, ἐν Ἀθήναις (8)·

(4) 649.
(5) 618 κτλ.
(6) 2129.
(7) 1970.
(8) 787.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

«*Ζώϊλος Ξένωνος Φλυεύς. Ζήνων Ζωΐλου Ἀλαιεύς· ζῇ*». Καὶ ἐν Ἄργει (9)· «*Εὔπορος Ἀλεξικράτους. Εὔπραξις, ζῇ. Ἀντέρως*», ἔνθα πιθανῶς εἰς τὸν ἀποθανόντα Εὔπορον κατεσκεύασε, ζῶσα ἔτι, καὶ δι' ἑαυτήν, τὸν τάφον ἡ σύζυγος αὐτοῦ *Εὔπραξις*, ἐνεταφιάσθη δ' εἰς αὐτὸν καὶ ὁ *Ἀντέρως*, πιθανῶς προαποθανὸν τέκνον αὐτῶν· διότι δὲν πιστεύω ἡλέξις αὕτη νὰ ᾖ κακόζηλός τις αἰσθηματικὴ ἔκφρασις, οἵα ἐς τοὺς χρόνους ἐκείνους δὲν θὰ ἦτον ὅμως ὅλως ἀπίθανος. Ἀνεπτύχθη δὲ μετὰ ταῦτα ὁ τύπος οὕτως· «*Ὁ δεῖνα ζῶν τὸ μνημεῖον κατεσκεύασεν ἑαυτῷ καὶ τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς τέκνοις*», κυρίως ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ. Ἀλλὰ καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ (10)· «*Ὁ δεῖνα τῇ δεῖνι γυναικὶ ἑαυτοῦ, καὶ δεῖνι τῇ θυγατρί, ζῶσιν ἐποίει*», ἔνθα τὸ *ζῶσιν* ἐστίν, οὐχὶ ὡς θέλει ὁ Βοίκλιος, ἀντὶ *ζώσαις*, ἀλλὰ διὰ μέσου.

7. Πρὸς ἐξασφάλισιν δὲ τῶν μνημείων κατὰ ξένης κατακρατήσεως, ἰδίως ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐτίθεντο ταῦτα ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν ἀρχῆς τινός, καὶ τοῦτο ἐνεγράφετο ἐν τῷ ἐπιταφίῳ· οἷον (11)· «*Τούτου τοῦ μνημείου ἡ Γεροουσία κήδεται*». Ἀντίγραφον δὲ τῆς ἐπιγραφῆς, πρὸς πλείονα ἀσφάλειαν, ἐναπετίθετο εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς πόλεως, ὅπερ μνημονεύεται ἐπίσης καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ, ὡς (12)· «*Ταύτης τῆς ἐπιγραφῆς ἀπόκειται ἀντίγραφον εἰς τὸ ἀρχεῖον*». Προστίθεται δὲ καὶ ὁρισμὸς προστίμου ἀποδοτέου τῷ δημοσίῳ ταμείῳ ὑπὸ τοῦ ἀδίκως τὸ μνημεῖον τυχὸν σφετερισθησομένου.

8. Ἐπὶ Ἀττικῶν δὲ τάφων, τιθεμένων κατὰ τοὺς αὐ-

(9) 1151.
(10) 1970.
(11) 2523.
(12) 3349.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τοὺς χρόνους ὑπὸ τὴν φρούρησιν τῶν Καταχθονίων Θεῶν, ἐπεγράφοντο ἀραὶ καθ' οὔτινος ἤθελε βλάψει τὸ μνημεῖον, οἷον(13)· «*Παραδίδωμι τοῖς Καταχθονίοις Θεοῖς τοῦτο τὸ ἡρῷον φυλάσσειν, Πλούτωνι, καὶ Δήμητρι, καὶ Περσεφόνῃ, καὶ Ἐρινῦσι, καὶ πᾶσι τοῖς Καταχθονίοις Θεοῖς. Εἴ τις ἀποκοσμήσει τοῦτο τὸ ἡρῷον, ἢ ἀναστομώσει, εἴ τι καὶ ἕτερον μετακινήσει, ἢ αὐτὸς ἢ δι' ἄλλου, μὴ γῆ βατή, μὴ θάλασσα πλωτή, ἀλλ' ἐκριζωθήσεται παγενεί, πᾶσι τοῖς κακοῖς πεῖραν δώσει, καὶ φρείκῃ, καὶ πυρετῷ τριταίῳ καὶ τεταρταίῳ καὶ ἐλέφαντι. Καὶ ὅσα κακὰ καὶ ὀλέθρια γίνεται, ταῦτα γενέσθω τῷ τολμήσαντι ἐκ τούτου τοῦ ἡρῴου μετακινῆσαί τι*».

9. Ἄλλοι δ' ἐπιτάφιοι, ἰδίως τῆς Ἀσίας, φέρουσιν· «*Ὁ τάφος, τὸ μνῆμα, τὸ ἡρῷον κτλ. τοῦ δεῖνος*».

10. Πολλοὶ δ' ἐπιτάφιοι εἰσὶν ἔμμετροι, καὶ ἄλλοι μικτοί, ἔχοντες τὸ μὲν ὄνομα τοῦ ἐντεταφιασμένου εἰς τὸ πεζόν, τὸν δ' ἔπαινον αὐτοῦ ἔμμετρον.

11. Καὶ ἀνάγλυφα δ' ἐχαράττοντο ἐπὶ τῶν ἐπιταφίων στηλῶν, κατὰ τὰς ἀρχὰς μάλιστα τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἰδίως μέχρι τῶν Ἀντωνείνων, ἢ τὸν τελευταῖον χωρισμὸν παριστῶντα, ἢ ἁπλῶς τὸν νεκρόν, ἢ τὸ εἶδος τοῦ θανάτου αὐτοῦ, μετὰ τῶν καταλλήλων ἐπιγραφῶν.

12. Ἐπὶ δὲ τῶν χριστιανικῶν κυρίως τάφων ἀπαντῶνται πολλάκις, πλὴν τῶν ἐπιταφίων, καί τινα γνωμικά, ἀπόῤῥοιαι ἐξ ἰδεῶν τοῦ νέου θρησκεύματος, οἷον(14)· «*Ἀρχὴ καρποφορίας ἄνθος, καὶ ἀρχὴ πρακτικῆς ἀρετῆς ἐγκράτεια*».

---

(13) 916. Ἴδ. καὶ 989-991.
(14) 1749.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ἄλλαι δ' ἐπιγραφαὶ εἰς τὸν δημόσιον βίον ἀναφερόμεναι ἐκ τῶν χρόνων τούτων δὲν ἀπαντῶνται, ἢ κατ' ἐξαίρεσιν μόνον, διότι αὐτοτελῆ δημόσιον βίον δὲν εἶχεν ἡ Ἑλλὰς πλέον.

Εὑρίσκονται ὅμως βεβαίως καὶ μοναδικαὶ ἐπιγραφαί, εἰς οὐδὲν ὑπαγόμεναι τῶν ἐνταῦθα εἰδῶν. Οὕτως ἐπὶ τῶν μαρμαρίνων βάθρων τοῦ Θεάτρου τοῦ Βάκχου, κατασκευασθέντων ἐπὶ Ἀδριανοῦ, εἰσὶν ἐπιγεγραμμένοι οἱ τίτλοι τῶν ἀρχόντων καὶ ἱερέων, καὶ ἀνωτέρω, ἐπὶ τοῦ ἁπλοῦ λίθου, τὰ ὀνόματα τῶν ἰδιωτῶν, οἷς τὰ βάθρα ἀνῆκον, ὡς, ἐπὶ τοῦ κεντρικωτέρου καὶ ἐπισημοτέρου, ἡ ἐν Σχ. 90 ἐπιγραφή(15)· «*Ἱερέως Διονύσου Ἐευθερέως*». Ἀλλ' αἱ καθ' ἑκάστην πανταχοῦ τοῦ ἀρχαίου κόσμου ἐκτελούμεναι ἀνασκαφαὶ παρουσιάζουσι παραδείγματα ὑπεκφεύγοντα τοὺς ἐξηγηθέντας τύπους· καὶ ἡ ἐπιγραφική, ἐπὶ τῆς γνώσεως τῆς ἱστορίας, τῶν ἀρχαίων πολιτικῶν διατάξεων, καὶ τῶν εὑρισκομένων ἐπιγραφικῶν μνημείων στηριζομένη, ἐστὶ βοήθημα μόνον πρὸς κατάληψιν καὶ ἐξήγησιν, οὐχὶ δὲ καὶ ἀκριβὴς ἐπιστήμη, καὶ ὁ ὁρίζων αὐτῆς εὐρύνεται, πολλάκις ὅμως καὶ τ' ἀρχαῖα συμπεράσματα αὐτῆς ἀνατρέπονται διὰ νέων ἀνακαλύψεων.

(15) Ἴδ. Ἀρχ. Ἐφ. Περίοδ. Β, 85.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ . . . . . Σελ. 7
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.—Πρώτη ἀρχὴ τῆς Ἑλληνικῆς γραφῆς . . » 15
ΚΕΦ. Α'.— Γραμμάτων εὕρεσις . . . . . » 15
Β'.—Ἀρχαιότης τῆς Ἑλληνικῆς γραφῆς . . . . . » 23
Γ'.— Πρῶτα Ἑλληνικὰ γράμματα. . . . . » 29
Δ'.— Συμπλήρωσις τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου . . . » 40
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ —Ἀρχαιόταται ἐπιγραφαὶ μέχρι Ὀλ. 80 . » 44
ΚΕΦ. Α'.— Γραμμάτων σχῆμα. . . . . » 44
Β'.—Ὀρθογραφία τῶν ἐπιγραφῶν πρὸ Ὀλ. 80 . . . » 48
Γ'.—Ὕλη καὶ τρόπος γραφῆς . . . . . » 63
Δ'.— Περιεχόμενον καὶ τύπος τῶν ἐπιγραφῶν . . . » 68
Ε'.— Παραδείγματα ἀρχαιοτάτων ἐπιγραφῶν. . . . » 74
α'. Παραδείγματα γραφῆς καὶ ὀρθογραφίας . . » 74
β'. » διαλεκτικῶν τύπων . . . » 89
γ'. » συμπληρώσεως . . . . » 99
ϛ'.— Νόθοι ἐπιγραφαί . . . . . » 110
α'. Ἀρχαῖαι παραπεποιημέναι . . . . . » 110
β'. Νέαι πλασταὶ ἐπιγραφαί . . . . . » 119
Ζ'.— Κυπριακαὶ ἐπιγραφαί . . . . . » 138
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ —Ἐπιγραφαὶ ἀπὸ 80-94 Ὀλ. . . . . » 157
ΚΕΦ. Α'.— Σχῆμα τῶν γραμμάτων . . . . . » 157
Β'.—Ὀρθογραφία . . . . . » 161
Γ'.— Τρόπος γραφῆς . . . . . » 166
Δ'.— Περιεχόμενον καὶ τύπος τῶν ἐπιγραφῶν . . . » 168
1. Δημόσιαι . . . . . » 169
α'. Ψηφίσματα πολιτικά . . . . . » 169
β'. » τιμητικά . . . . . » 179
γ'. Ἀναγραφαὶ δημοσίας οὐσίας . . . . . » 180
2. Ἰδιωτικαί . . . . . » 194
α'. Ἀγωνιστικαί . . . . . » 194
β'. Ἀναθηματικαί . . . . . » 177
γ'. Ἐπιτάφιοι . . . . . » 198
ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.—Ἐπιγραφαὶ Ὀλ. 94-150. . . . . » 201
ΚΕΦ. Α'.— Γραφὴ καὶ ὀρθογραφία. . . . . » 201
Β'.— Ψηφίσματα πολιτικά . . . . . » 225
Γ'.— » τιμητικά . . . . . » 253
Δ'.—Ἀπολογισμοί. Ἀναγραφαὶ ἱερᾶς οὐσίας . . . . » 258
Ε'.—Ἐπιγραφαὶ ἀγωνιστικαί . . . . . » 266
ϛ'.— » ἀναθηματικαί . . . . . » 273
Ζ'.— » ἐπιτάφιοι . . . . . » 279
Η'.—Ἀναγραφαὶ ἰδιαίτεραι . . . . . » 283
ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ —Ἀπὸ ἁλώσεως τῆς Κορίνθου μέχρι τῶν Βυζαντ. χρόνων (Ὀλ. 158,δ-400 μ. Χ.) » 285
ΚΕΦ. Α'.— Γραφὴ καὶ ὀρθογραφία. . . . . » 285
Β'.— Πολιτικαὶ πράξεις . . . . . » 301
Γ'.— Κατάλογοι . . . . . » 310
Δ'.—Ἐπιγραφαὶ γυμναστικαί . . . . . » 317
Ε'.— » ἀναθηματικαί . . . . . » 321
ϛ'.— » ἐπιτάφιοι . . . . . » 331

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΑΡΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΠΟΛΕΩΣ ΑΘΗΝΑΙ
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Σχῆμα 1

Συγκριτικὸς πίναξ τῶν Φοινικικῶν, ἑβραϊκῶν, Ἑλληνικῶν γραμμάτων

Ἀριθμός	Ὄνομα φοινικικόν	Σημασία τοῦ ὀνόματος	Ἑιερατικὴ παράδοσις.	Ἀρχαῖον ἀττικὸν διάγραμμα.	Κυριωνὶ ἱερογλυφικὸν λαλοῦντες.	Φοινικικὰ γράμματα.	Ἀρχαϊκὰ Ἑλληνικὰ γράμματα.
1. Α.	Ἀλέφ	Ἄνηρ ἢ ἀετός			λ Ἄνθρωπος		
2 Β.	Βέθ	Οἰκία, κύκνος, σκηνή.			⊏ κύκνος		
3 Γ.	Γιμέλ	Γράβηλος, διώκτης			⟨ διώκτης		
4 Δ.	Δαλέθ	Εἴσοδος, κύων			⊢ θύρα, κύων		
5 Ε.	Ἑ(Ἠέ)	Ἰχνί, ἔναρξις			Ξ ξυλ.		
6 ΟΥ. Δίγαμμα	Βαύ	Οὖς			Ε, ΟΥ οὖς		
7 Ζ.	Ζαΐν (ἑβρ. Ζαΐν)						
8 Η.	Χέθ (ἑβρ. Heth)	Ἄγρός, ὀνηνὶ ζῶνος			⊞ ἀγρός		
9 Θ.	Τέθ (ἑβρ. Teth)						
10 Ι.	Ἰόδ	Χεὶρ			ψ, ‡ χείρ		
11 Κ.	Κάφ	Παλάμη					
12 Λ.	Λάμεδ	Πτερόν			⟨ πτερόν		
13 Μ.	Μέμ	Δένδρον, φυλόν			ψ ψ φυλόν		
14 Ν.	Νοῦν	Καρπός, δεσμός			++ δεσμός		
15 Ξ.	Σαμέχ						
16 Ο.	Αἶν (ἑβρ. Hajin)	Ὀφθαλμός			θ ὀφθαλμός		
17 Π.	Φέ (ἑβρ. Πέ)	Ὀχυρώματα, φλόμα			⊓ φλόμα		
18 Ζ.	Ζαδέ (ἑβρ. Tsad)						
19 Κόφ	Κόφ	Κοκκὶς			κοκκὶς		
20 Ρ.	Ρεσ (ch)	Ῥίς			ὀξεῖα γωνία		
[illegible]	Σιν	Πρίων, ὀχέων			Ὄμμος		
22 Τ.	Ταύ	Τέγος, τεῖχος			+ ἐνλίλια	ἔλιγμα ἔλιγμα	

ΛΙΘ. ΠΦΟΡΝΑΡΗ ΚΑΙ Σ. ΑΘΗΝΑΙ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Πιν. 2. Γράμματα

Ἰωνικά		Δωρικά		
Ἀττικῆς	Ἰωνίας	Κυρίας Ἑλλάδος	Μεγάλης Ἑλλάδος	
Α Α Α	ΑΑ	Α Α Α Α	Α Α	(1) Δελφοί, C.I. 10.
Β	Β	Β Β	Β Β Γ(1) Γ(2)	(1) Γράμματεῖον. Σχῆμα Ρωμαῖ. (2) Ἀγρ.
Λ	Γ	ᒣ(1) Γ Γ ᐸ(2) C(3)	C(4) ᒣ(5)	(1) Μίλετος, C.I. 3. (2) Κερκ. R. 318. Λακεδ. Σχ. 31. (3) Κορίνθ. 2. Λακεδ. Σχ. 31. (4) Νάξος. (5) Ἀγρ. κορίνθ. de Will. Πελ. C.I. 4
D(1) Δ	Δ	D D D(2) D(3) D(4) Δ	D	(1) Ἀτ. R. 12. (2) Ἀγρ. 2. 166. (3) Θήρ. 12. (4) Θήρ. 4.
Ε Ε Ε Ε	Ε	B(1) Ε Ε	Ε Ε X(2)	(1) Κερκ. R. 318. C.I. 2, Ἀγρ. Κορίνθ. (2) Ἀγρ. Μοῦσ. Βερρ. Μονάδ.
		F	F	
Ι	Ι	Ι	Ι	
Β(1) Η	Β Η	Β(2) Η(3) Η	Β Η	(1) Ἀτ. R. 3. C.I. 39. (2) Θήρ. R. 1. (3) Μεγ. 1051, 2919. Βοιωτ. R. 326.
⊕ ⊙	⊗ ⊙	⊗ ⊕	⊗	
Ι	Ι	ξ(7) ϟ(2) ʒ(3) ϟ(4) ζ(5) S(6) ρ(7) ʒ(8) ʒ(9) Ι	ϟ ϟ	(1) Κορίνθ. καὶ Ἀγρ. C.I. 37. (2) Θήρ. 436. Φρεοῦντ. C.I. 3c. 37. (3) Θήρ. R. 1. (4) Θήρ. 3. (5) Θ. 10. (6) Θήρ. R. 1. (7) Θ. 13. (8) Θ. 7. (9) Θ. 14.
Κ Κ	Κ	Κ Κ	Κ	
L	Γ Λ	L L ϟ(1) Γ(2) Γ(3) ß(4)	L L Γ	(1) Πελ. C.I. 34. 38. (2) Βοιωτ. R. 324. Ἀγρ. 14. 18. 19. (3) Κερκ. R. 318. Θήρ. 1. 2. Μήλ. C.I. 3. Πελ. C.I. 4. Ἤλ. C.I. 11. Δήλ. C.I. 10. Σαμ. (4) Θήρ. 3
M M M	M	M(1) M M	M	(1) Μήλ. C.I. 3. Γράμματ. ἔκτυπα.
N N	N N	N N	N	
	Ξ	X(1) Ξ(2) Ξ(3)	+(4) ⊠(5) ⊠	(1) Ἑρμιόν. C.I. 1124, 3. (2) Φρεοῦντ. C.I. 37. Μεγάρ. C.I. 39. (3) Ἀγρ. C.I. 1c. (4) Πελ. C.I. 4. (5) Γράμματ. Ἔκτυπα.
O O	O	C(1) O O	O O	(1) Μήλ. R. 2227. 2234.
Π	Γ	Γ Γ(1) Γ	Γ	(1) Θήρ. 1. 6. 12. C.I. 7. 31.
		Φ(1) Φ(2) Q(3)	Φ(4) Φ Φ Φ(5)	(1) Θήρ. R. 1. Ἀγρ. C.I. 29. (2) Ἀγρ. C.I. 1cc. (3) Φρεοῦντ. C.I. 37. Θήρ. 2. (4) Γρ. ἔκτ. (5) Μ. Ἕλλ. C.I. 32.
R R P P Δ(1)	P	R Q(2) P	R R P P	(1) Ἀθην. Σχ. 22. (2) Θηβ. R. 321.
Σ ϟ	ϟ(1) Ε(2) Σ	M(3) ϟ Ε(2) ϟ(4) Σ	M Ε Σ	(1) C.I. 3. 120. (2) Σικ. C.I. 8. Τεγ. C.I. 1520. (3) Θήρ. 1. 3. Κερκ. R. 318. (4) Τεγ. C.I. 1511.
T	T	T	T	
V(1) Y	Y	V(1) Y	V	(1) Μήλ. C.I. 3. Πελ. 4. Ἤλ. 11. Ἀτ. R. 27 II. 704!
Φ Φ	Φ	Φ(1) Φ(2)	Φ Φ(3)	(1) Κρήτ. C.I. 1. (2) Κορίνθ. C.I. 2. (3) Γράμ. Ἔκτ.
+(1) X	X	↓(2) + X Ψ(3)	↓ Ψ	(1) Ἀτ. R. 4. 13. (2) Θηβ. R. 321, Πελ. C.I. 4. Ἤλ. C.I. 4. Ἤλ. C.I. 11. 1320. 1633. κ.τ.λ. (3) Δελφ. 3. 1194. 1195 κτλ.
	Ψ(1) Ψ	*(2)		(1) Νάξ. C.I. 6120. (2) Σιάνθη, R. 356!
	Ω.ϡ(1)	Ω.ϡ(2) Ω		Kirch. Studz. z. Gesch. d. griech. Alph. 44?

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

3

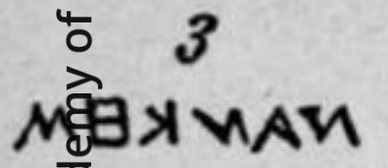

4

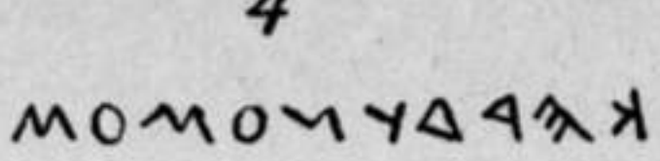

5

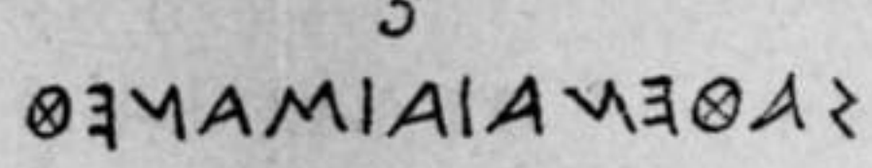

6

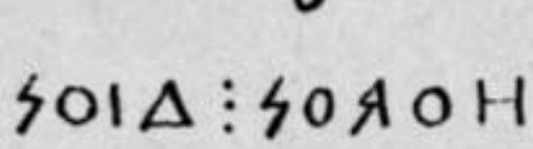

7

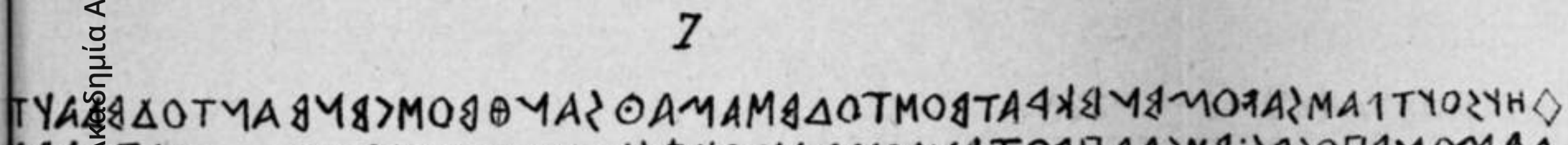

8

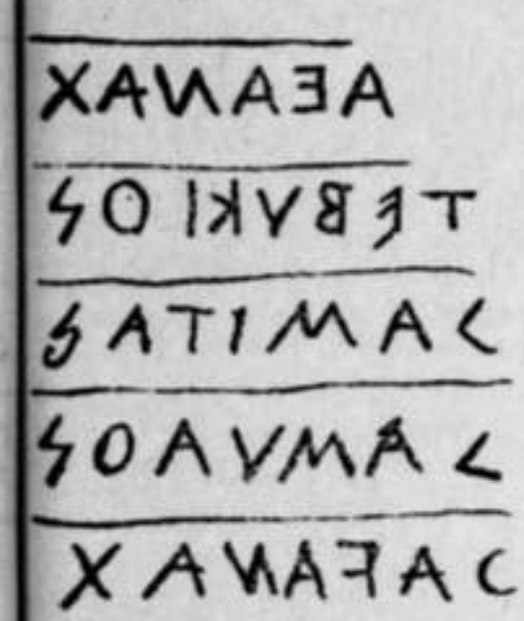

9

10

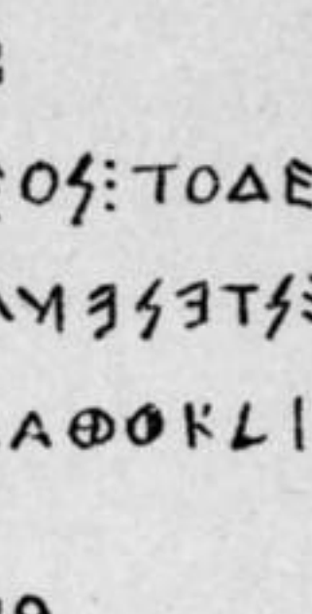

11

12

13,α

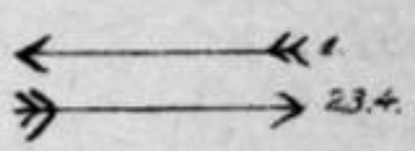

14.

13,β.

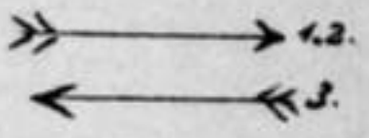

15.

16.

α. Πρώτη σειρά

β. Δεύτερα σειρά

γ. Αριστερά σειρά

δ. Δεξιά σειρά

17.

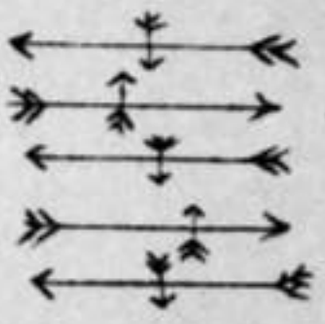

18.α

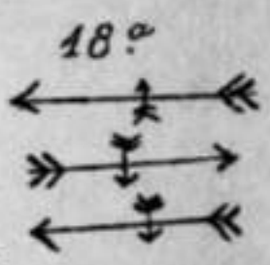

18.β

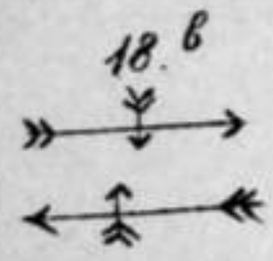

19.

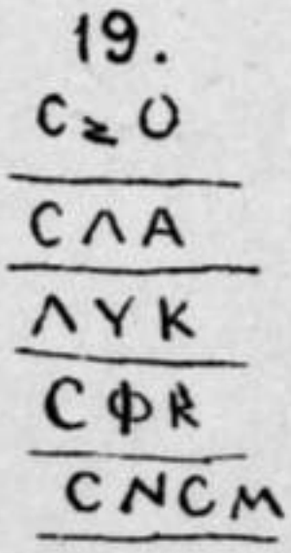

20

α β

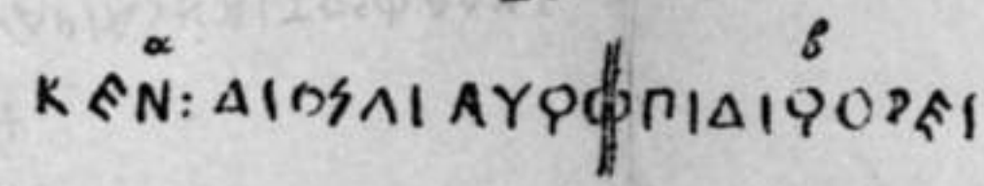

23

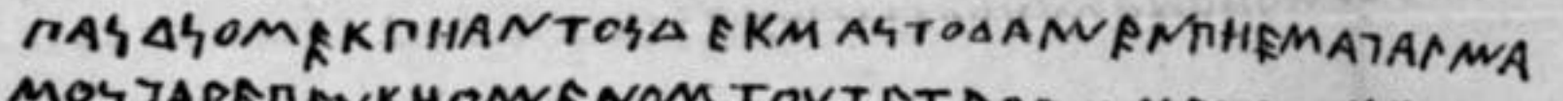

24

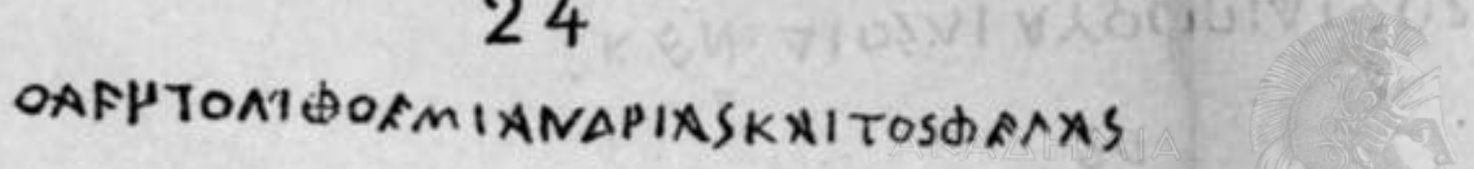

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

21.

22.a.

ΟΡΘΟΚΛΑΜ
ΝΤΙΛΟΠΟΤΙΣΕΜΑΛΛΑΘΟ
ΚΑΙΣΟΟΔΟΝΟΣΑΝΔΟΣ,
ΛΤΝΙ

25

26

в.

ΕΓΔΕΛ
ΟΤΟΔΕ
ΣΑΜΑ

ΤΡΙΟΚ
ΣΙΣΤΙΟΝ
ΘΕΝΔΟΝΙΟΝ
ΥΚΙΝΟΣ
-ΑΝΑΗΙΙΑΣ
ΕΡΚΕΤΟΣ
ΕΜΕΝΕΣ

27

28

29.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

31. ΑΡΙΣΤΟΚΛΕΙΔΗΣ ΛΕΥΚΟΦΡΥΟΥΣ ΠΑΡΙΑΝΟΣ

30

ΚΙΒΙΟΣ
ΑΝΕΘΕΚΕΝ
ΚΙΘΑΡΟΙΔΟΣ
ΝΕΣΙΟΤΕΣ

32

ΕΧΖΕΚΕΣΤΟ
ΑΝΕΘΕΚΕ

33

ΘΕΟΜ·ΤΥΧΑ·ΜΑΟΤΣΜ·ΟΣΟ
ΟΙΣΜΣΚΑΣΝΣΑΣ·ΤΑΝΕΟΣ
ΚΣΑΝ·ΚΑΣΤΑΡΑ·ΠΑΝΤ
Α·ΔΑΜΣ ΟΥΙΟΜ·ΠΑΨΑΙΟΥ
ΑΜ·ΠΡΟΤΕΝΟΣ·ΜΣΝΚΟΝ
ΑΥΜΟΤΣΘΑΜΟΜ·ΑΙΗΘΑΡ
ΤΟΜ·ΟΝΑΤΑΜ·ΕΠΣΚΟΡ
ΟΜ·

34.

ΑΓΡΑΤΡΑΤΟΙΡΡΑΔΕΙΟΙΣ: ΚΑΙΤΟΙΣΕΡ
ΓΑΟΙΟΙΣ ΣΥΝΜΑΨΙΑΚΕΑΓΚΑΤΟΝΓΕΤΕΑ:
ΑΦΨΟΙΔΕΚΑΤΟΙΡΙΔΕΤΙΔΕΟΙ: ΑΙΤΕΓΕΓΟΣΑΙΤΕΓ
ΑΡΧΟΝ: ΣΥΝΕΑΝΚΑΓΑΛΟΙΣ: ΤΑΤΑΓΚΑΙΓΑ
ΡΠΟΓΕΜΟ: ΑΙΔΕΜΑΣΥΝΕΑΝ: ΤΑΓΑΝΤΟΝΚ
ΑΓΚΥΡΟ: ΑΠΟΤΙΝΟΙΑΝ: ΤΟΙΔΙΟΓΥΝΠΙΟΙ: ΤΟΙΚΑ
ΔΑΛΕΜΕΝΟΙ: ΛΑΤΡΕΙΟΜΕΝΟΝ: ΑΙΔΕΤΙΡΤΑΣ
ΓΑΜΕΓΑ: ΤΑΙΚΡΑΓΕΟΙΤΟ: ΑΙΤΕΓΕΤΑΣΑΙΤΕΤ
ΕΓΕΣΤΑ: ΔΙΤΕΔΑΜΟΣ: ΕΝΤΕΠΙΑΡΟΙΚΕΝΕΥ
ΟΙΤΟΤΟΙΝΤΑΥΤΕΚΡΑΜΕΝΟΙ

35.α.

ΙΗΕΙΑΜΟΤΙΘΠΑΜΟΗΗΙΥΗΜΟΙΗ
ΙΜΤΟΝΜΕΘΕΚΕΡΑΙΤΕΒΟΙΛΚΑΙΚ
ΟΜΟΜΟΗΑΖΙΙΑΝΘΑΗΘΙΜΑΤ

36,α.

ΝΙΗΕΣΟΙΗΕΘΡΙΕΣΤΕΚΑΙΑΣΤΕΟ
·ΣΑΝΕΡΟΟΓΕΡΜΕΣ

35.β.

ΙΗΕΙΑΜΟΤΙΘΠΑΜΟΗΕΙΥΗΜΟΙΗ
ΑΡΙΜΜΤΟΝΜΕΘΕΚΕΚΑΙΤΕΒΟΙΑΚΑΙΚΑΛΛΙΚ
ΟΛΦΟΜΟΗΜΕΗΤΑΤΝΘΑΗΘΙΜΑΤΑΙΑΚΑΕΗ

36

ΕΝΜΕΣΟΙΑΕΘΡΙΕΣΤΕΚΑΙΑΣΤΕΟ
ΣΑΝΕΡΟΟΗΕΡΜΕΣ.

37.α

ΖΕΜΑΦΡΑΖΙΚΙΕΖΑΖ
ΚΟΡΕΚΕΚΟΚΙΜΑΙ
ΑΡΕΦΑΝΤΙΛΑΙ
ΠΡΡΡΟΘΕΟΝΤΟΥΤΟ
Ν Μ··ΜΑ

ΣΕΜΑΦΡΑΣΙΚΛΕΙΑΣ
ΚΟΡΕΙΚΕΚΛΕΙΜΑΙ
ΑΙΕΜΑΝΤΙΔΑΜΓ
ΠΑΡΑΘΕΟΝΤΟΥΤΟ
ΛΑΧ ΟΝΥΜΑ

37 γ· Πραγία αρχαία

ΣΤΕΘΕΙΑΓΙ ΣΕ

37.β.

ΣΕΜΑΦΡΑΛΡΚΟΕΙΔΙ
ΚΟΡΕΧΕΚΟΨΙΟΝΛΙ
ΑΡΕΙΑΝΤΙΛΑΝΙΑ
ΠΑΡΑΟΕΝΤΟΥΤΟ
ΓΛΝΟΝ ΝΑ

40.α.

ΑΡΤΕΜΙΕΩΙΤΟΔΕΑΛΑΕΜΑΙΕΡΕΣΙΩΛΙΑ
ΑΕΦΑΡΙΩΜΗΤΗΡΦΕΡΕΙΣ·· Ω··ΛΑΤΗΡ
ΤΩΓΑΡΙΩΓΩΙΗΜΑΚ· · · ·ΙΛΕΟΕΥΓΩΑΙ

40,β

ΑΡΤΕΜΙΣΟΙΤΟΔΕΑΛΑΓΜΑΙΕΡΕΣΙΩΔΙΕΩΝΑΜΟΙΒΗΝ
ΑΕΦΑΡΙΩΜΗΤΗΡΦΕΡΕΙΣΕΡΩΣΥΛΑΤΗΡ
ΤΩΓΑΡΙΩΓΟΙΗΜΑΚΟΛΟΤΕΛΟΥΝΑΕΟΕΥΤΩΝ

38

ΝΥΤΟΝΔΕΛΡΒΟΜ
Ζ..ΖΔΑΜΟΖΙΙΥ

40 γ·

ΑΟΤΕΜΙΕΩΙΤΩΔΕΑΛΑΓΜΥΙΕΥΕ··Ω/··
ΑΕΦΑΡΙΩΜΗΤΗΡΕΘ·ΕΙ·ΠΩ··Λ·ΤΗΔ
ΤΩΠΑΔΙΩΠΩΙΗΜΑΚ·Ι·Ο··ΔΕΟΕΥΙΟ

41

ΛΙΤΖΙ
ΗΚΕΤΩ
ΩΛΛΟΠ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

39.

ΑΤΕΙΣ

ΗΕΛΛΑ

ΟΤΑΙΧΜΕΝΣΤΕΣΑΜΠΡΟΘΕΠΝΙΟΝΑΛ

ΑΤΥΒΙΑΙΠΕΡΣΙΟΝΚΛΙΝΑΜΕΝΟ

42.

ΕΦΑΝΟΣΑΝΙΝ

Ο ΠΑΤΡΟΙΕΣΙΕΝΔΟΙΟΣΕΠΟΙΕΣΕΝ

44.

ΙΔΟΑΙΟΥΝΟΙΟΙΔ

ΚΟΙΟΤΙΟΣΕΥΣΕΡΥΟΜ

ΥΛΑΤΟΔΟΑΟΣΕΑΚΙΣΣΤΟΤ

ΕΠΟΕΣΑΤΑΝΕΟΕΒΑΙΟ

45

ΙΑΤΜΒΟΛΟΒΜΤΑΙ

ΤΥΜΟΣΠΟΙΥΜΟΡΑΜΜ

ΑΤΑΜΟΛΒΠ ΔΤΡ

46

ΦΑΝΟΔΙΚΟ
ΚΟΜΑΟΤΙΜΑ
ΡΑΓΕΟΣΤΟ
ΗΥΜΟΚΟΡΗ
ΣΙΟΚΡΗΤΗΡ
ΚΟΠΥΙΛΑΚΑΔΑ
ΡΗΤΗΡΙΟΝΚ
ΠΣΣΗΜΟΜΟΗΙΑ
ΡΥΤΑΝΗΙΟΝ
ΕΝΥΣΗΜΚΛΔΣ
ΕΥΣΙΝ

ΦΑΝΟΔΙΚΟΣΕΜΙΙΤΟΝ
ΟΙΟΗΤΟΤΣΟΤΑΚΟΗΗΣ
ΝΕΣΙΟΣΚΑΛΟΣΚΡΑΤΕΡΑ
ΜΟΣΗΙΑΚΙΜΟΤΑΤΣΙΠΑΚ
ΟΝΣΕΣΡΥΤΑΝΕΙΟΝΣΕ
ΥΒΑΙΣΑΜΕΜΙΛΟΔ
ΕΥΣΙΣΕΑΝΑΕΤΙΠΑΣΙ
ΟΕΜΣΜΕΜΙΑΔΕΙΕΜΟ
ΣΙΑΕΙΕΣΚΑΙΜΕΠΟ
ΙΑΚΣΟΠΟΣΙΑΗΣΜΕΣΤΙΣ
ΣΑΔΕΛΦΟΙ

47

ΜΑΝΟΕΟΣΑΙΟΟΥΕΥ
ΙΠΑΣΙΠΑΣΙΕΤΣΙΑΚ
ΝΙΚΕΙΓΕΝΤΑΟΗΟΥ
ΣΟΔΙΑΤ

48

ODENI ΦΕ
MITONME
TAKINESAI
EKTOTRIO
ΓΙΟΗΟΕΣ
TINETITO
TRITOEN
TEIHOΔOI
TEIAPTYI
ENTOIHERO
DOΔAROI
OΛARLOI
ONTOI
KINESANTI
MARTVS
DAIMON
ENHODIA

KAIHOIKIONES
DEMETROSKAI
KORESANΔΦΕΜΑ
KAIΦΟΝΙ
ΟΛΗΦΕΟΝΚΑΙ

49

ΛΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

ΕΥΦΡΛΝΟΣΟΛΟΥΟΙΦΟΥ

50

Β = β
Κ, Κ, Κ, Κ = κ
Δ, Δ, Δ = δ
⊞, ⊡ = δ
Π = φ
Γ = π

51

Θ = ϙο

Ρ = ρα
Ρ = ρρ
Δ = δα
Ρ = πρ
ΜΑΡ = μαῖρ
Ξ = ξενία

52

ΣΜΟΤΟΔΙΑΛΛ
ΝΕΣΙΦΑΤΟΣΕΤΟ
ΔΦΟΙΤΙΣΕΩΟΥ
ΟΟΑΦΡΑΕΙΜΙΕΡ
ΥΣΔΟΤΑΡΤΟ
ΟΣΕΦΗΙΠΟΛΕΙΝ
ΑΜΟΥΟΟΜΟ
ΤΕΙΜΑΤΕΕΡΟΣ
ΣΜΑΤΑΣΠΙΣΦ
ΜΤΟΙΣΕΥΦΑΤΟΙ

53

ΝΘ ΛΦ.ΘΘ.ΚΡΑ.ΚΩΝ.ΚΑΙ ΠΑΝΤΟΣ ΚΜΟΥ

54

ΣΥΜΙΟΝΑΤΑΛΙΑΣΕΟΣ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

43.

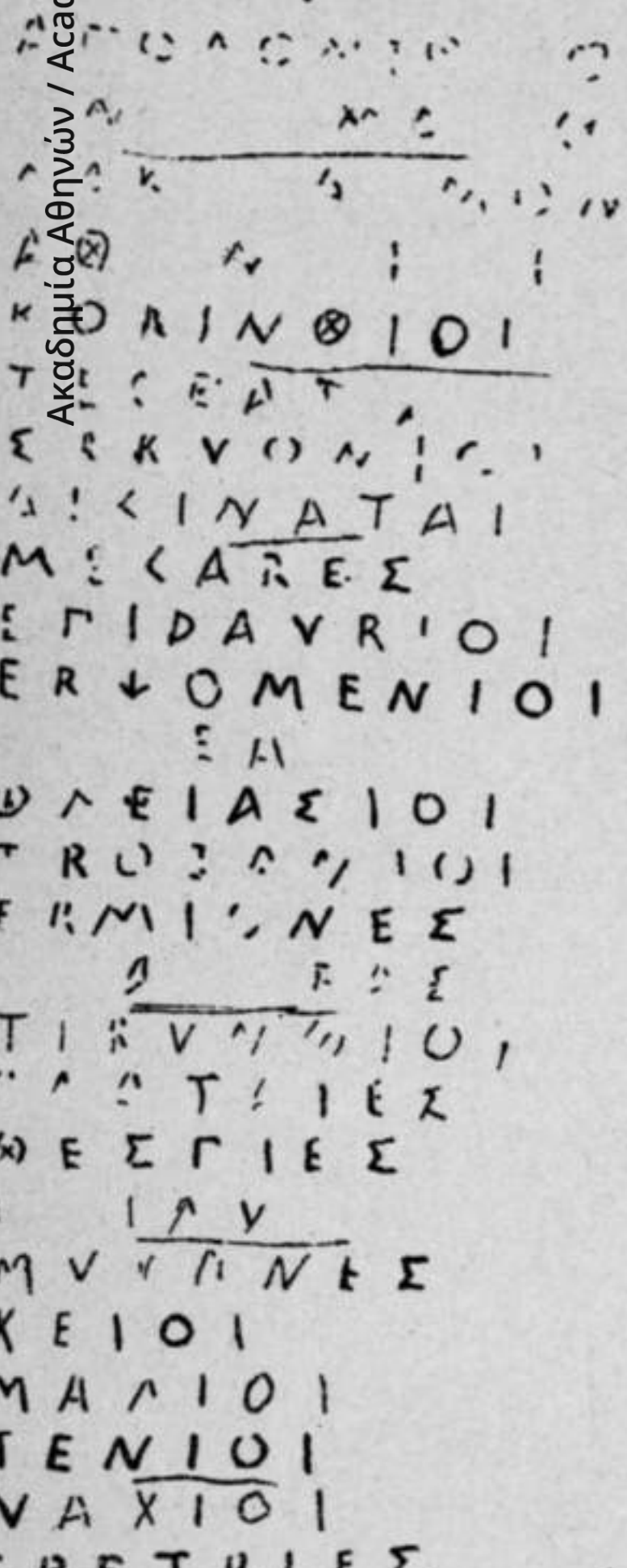

55

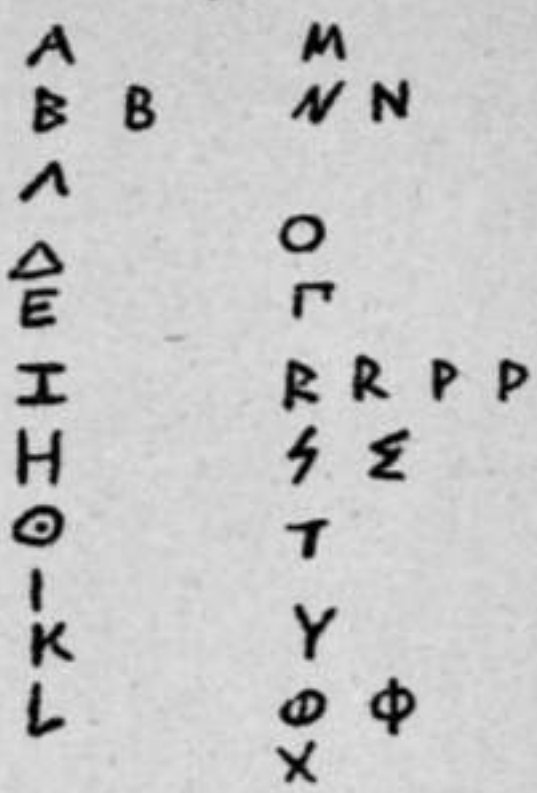

55

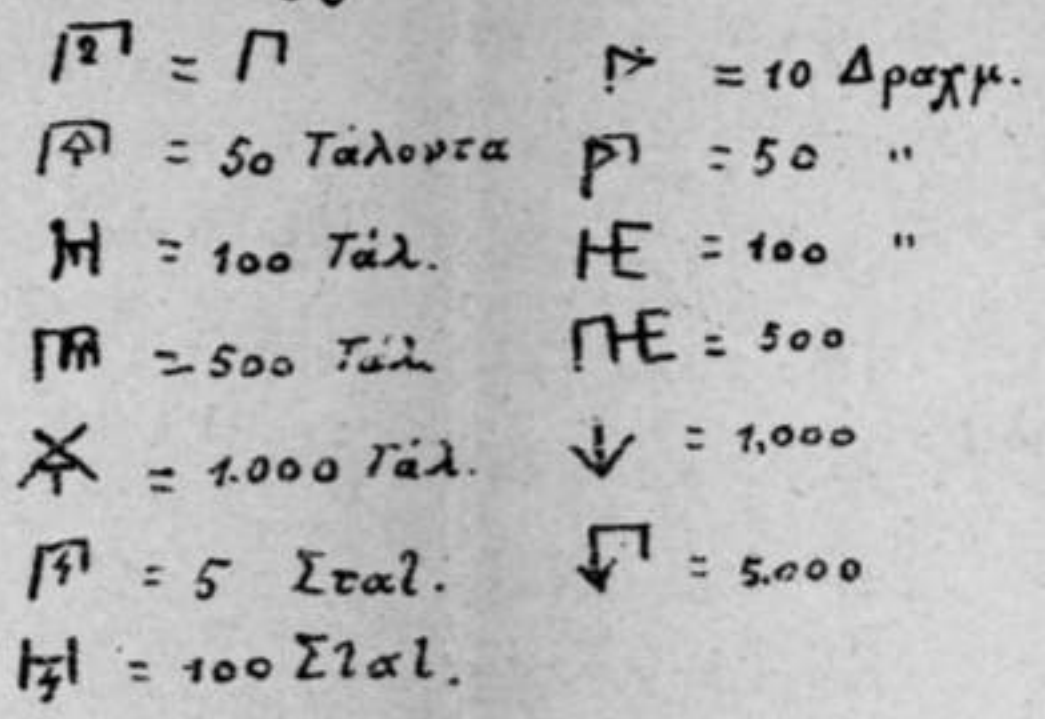

56

57

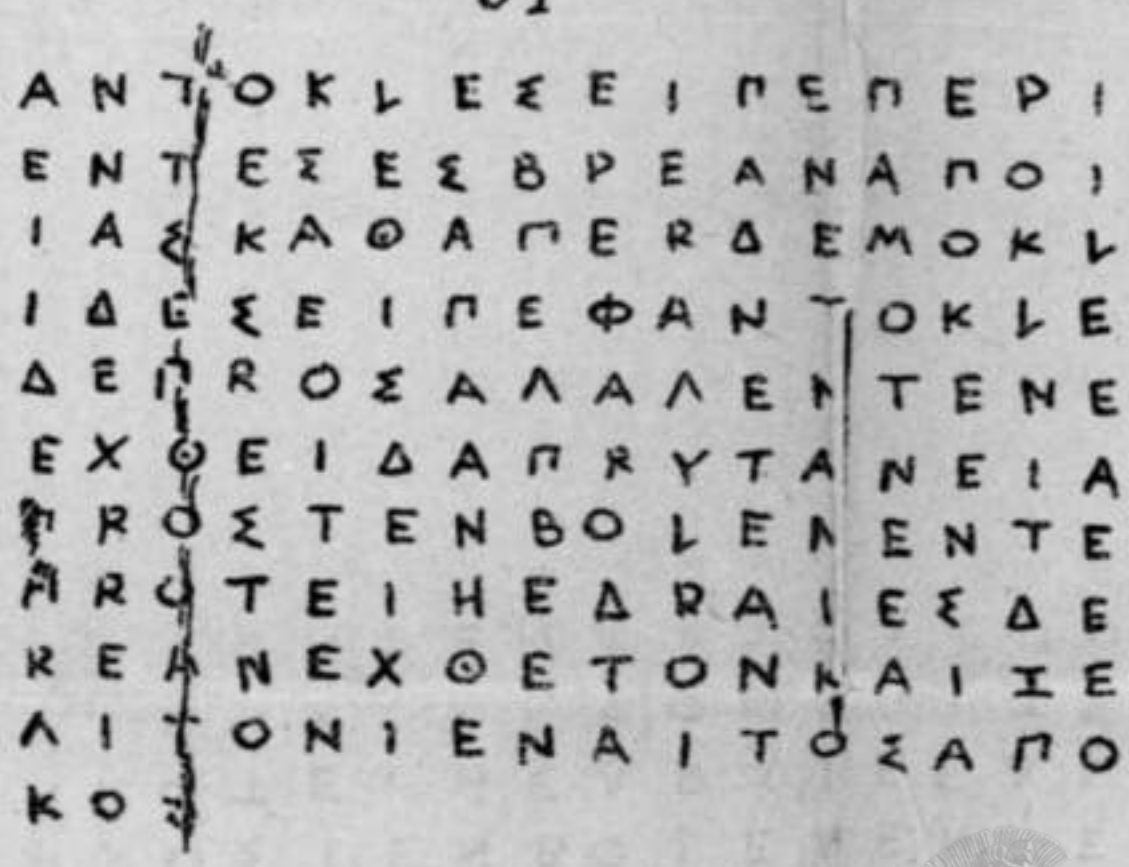

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ο 58

ΑΜΜΑΤΕΥΕΕΡΧΕΔΕΑΘΕΝΑΙΟΙΣΑΡΙΣΤΙΟΝ
ΕΝΗΕΔΥΛΟΣΦΙΛΑΔΕΣΠΡΑΧΣΙΒΟΟΣΠΑΙΑΝ
ΧΙΔΕΣΚΕΦΑΛΕΘΕΝΕΡΛΑΜΕΝΕΣΑΧΑΡΝΕΥΣ
ΣΑΙΣΤΟΚΡΑΤΕΣΦΑΛΕΡΕΥΣΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΣ
ΥΣΞΛΡΑΜΜΑΤΕΥΕΕΠΙΤΕΣΤΕΤΑΡΤΕΣΚΑΙΤΡ
ΙΤΕΝΑΠΑΡΧΕΝΤΕΙΘΕΟΙΜΝΑΝΑΠΟΤΟΤΑΛΑΝ

ΞΑΒΑΠΑΡΑ	ΔΙΙΙΙ	ΤΡΙΠΟΛΙ
ΡΙΝΑΝ	ΔΙΙΙΙ	ΣΙΝΟΣ
ΑΙΟΙ	ΔΠ	ΠΡΑΣΣΙΛΟΣ
ΝΙΟΙ	Δ	ΚΑΜΑΚΑΙ
ΣΑΝΔΕΣ	ΗΙΙΙ	ΣΛΡ
ΒΑΣΥΑΝΔΕΣ	ν	
ΡΑΚΛΥΙΙ	59.	

ΚΑΛΛΙΑΔΑΣ

ΝΙΚΟΜΑΧΟΣ

ΟΛΥΜΠΙΑΣΙ

ΠΥΘΙΑΔΙΣ

ΙΣΘΜΙΑΜΕΝΤΑΚΙΣ

ΝΕΜΕΙΑΤΕΤΡΑΚΙΣ

ΠΑΝΑΘΕΝΑΙΑΜΕΛΑΙ

Ε 63. Ο

ΠΠΕΙΘΙΔΗΜΟΥΑΡΧΟΝΤΟΣΕΠΙΤΗΣΕΡΕΧΘΕΙΔΟΣΔΕΥΤΕΡΑΣΠΡ
ΥΤΑΝΕΙΑΣ
ΕΤΑΓΕΙΤΝΙΩΝΟΣΕΝΑΤΕΙΙΣΤΑΜΕΝΟΥΕΝΑΤΕΙΤΗΣΠΡΥΤΑΝΕΙ
ΣΕΚΚΛΗΣΙΑΚΡΙΑΤΩΝΠΡΟΕΔΡΩΝΕΠΕΨΗΦΙΙΕΝΣΩΣΤΡΑΤΟΣΚ
ΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥΕΞΧΙΕΥΣΚΑΙΣΥΜΠΡΟΕΔΡΟΙ ΕΔΟΞΕΝΤΩΙΔΗ
ΛΩΙ ΧΡΕΜΩΝΙΔΗΣΕΤΕΟΚΛΕΟΥΣΑΙΘΑΛΙΔΗΣΕΙΓΕΝΕΠΕΙΔΗ
ΕΚΑΤΕΡΟΜΜΕΝΑΘΗΝΑΙΟΙΚΑΙΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙΚΑΙΟΙΣΥΜΜΑΧ
ΟΙΟΙΕΚΑΤΕΡΩΝΦΙΛΙΑΝΚΑΙΣΥΜΜΑΧΙΑΝΚΟΙΝΗΝΠΟΙΗΣΑΜΕΝΟ
ΠΡΟΣΕΑΥΤΟΥΣΠΟΛΛΟΥΣΚΑΙΚΑΛΟΥΣΑΓΩΝΑΣΗΓΩΝΙΣΑΝΤΟΜ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

60.

ΕΡΜΟΛΥΚΟΣ
ΙΕΙΤΡΕΦΟΣ
ΠΑΡΧΕΝ

ΚΡΕΣΙΛΑΣ
ΕΠΟΕΣΕΝ

61

,ΟΕΝΟΙΕΚΦΑΝΤΟΜΕΓΑΤΕΡΑΝ
ΕΚΑΙΗΥΙΟΣΕΝΘΑΔΑΘΕΝΑΙΕΙΜΝΕΜΑ
ΟΝΟΝΑΡΕΟΣΕΛΕΛΟΧΟΣΜΕΛΑΙΕΤΕΦΙ
ΧΣΕΝΙΕΣΑΡΕΤΕΣΤΕΠΑΣΕΝΤΑΝ
ΟΝΤΕΝΔΕΠΟΛΙΝΝΕΜΕΤΑΙ
ΙΤΙΟΣ:ΚΑΙΝΕΣΙΟΤΕΣΕΠΟΙΕΣΑΙΕΝ
ΗΒΟΥΛΗΚΑΙΟΔΗΜΟΣ

ΛΕΥΚΙΟΝΚΑΣΙΟΝ
ΑΡΕΤΗΣΕΝΕΚΑ

62.

Α		Η			Ν		Τ		
Β	Θ	Θ	ο	Θ	Θ	Ξ	Υ		
Δ		Ι			Ο	ο	Φ	ϡ	
		Κ	Κ		Π	Π	Χ		
	Ζ	Λ			Ρ		Ψ		
		Μ	Μ		Σ		Ω		

62, α,

Ϛ, Ϛ, Ϝ, ϟ (τὸ δίγαμμα ἢ β)

Ϡ (τὸ Σαμπί)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

64

ΑΝΕ
ΜΑΔΗΜΟΦΩΝ
ΦΙΙΕΝΑΝΤΙΜΕΝΗ
ΚΑΙΣΥΜΠΡΟΕΔΡΟΙΕ
ΔΗΜΩΙ ΦΙΛΕΑΣΦΙ
ΠΑΛΛΗΝΕΥΣΕΙΠΕΝ
ΕΝΙΔΗΣΔΙΑΤΕΛΕΙ
ΩΙΔΗΜΩΙΤΩΙΑΘΗ
ΣΤΕΕΙΣΦΟΡΑΣΑΠ
ΗΦΙΣΤΑΙΟΔΗΜΟΣΕ
ΝΤΟΥΣΜΕΤΟΙΚΟΥΣ
ΙΣΕΝΗΝΟΧΕΝΚΑΙΕΝ

65

ΕΠΙΑΧΑΙΟΥΑΡΧΟΝΤΟΣΕΠΙΤΙ
ΤΑΝΕΙΑΣΗΙΗΡΑΚΛΕΩΝΝΑΝΙ (sic)
ΕΝΑΝΘΕΣΤΗΡΙΩΝΟΣΔΕΥΤΕΡΑ
ΦΗΒΟΑΙΩΝΟΣΤΕΤΡΑΔΙΜΥΕΤΕΚΛΗ
ΑΣΕΚΚΝΗΣΙΛΕΜΠΡΟΙΒΛΙΕΙΤΩΝΤΟ
ΠΤΛΣΑΛΣΙΟΣΚΑΙΟΥΣΥΜΠΡΟΣΔΙΟ
ΔΙΟΧΑΡΗΣΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΥΘΕ
ΜΕΝΑΝΔΡΟΣΠΕΡΓΑΜΗΝΟΣΤ
ΠΑΡΑΤΩΙΒΑΣΙΛΕΙΕΥΜΕΝΕΙΑ
-ΑΘΙΑΝΕΥΝΟΥΣΥΙΠΑΡΧΕΙ
ΝΟΥΜΕΝΟΙΣΤΩΝΠΟΛ
-ΣΒΕΙΑΝΗΚΑΤ
ΛΟΤΙΜΟΝΠΑ
ΤΟΥ

66

ΚΡΑΤΗΣΛΥΣΙΘΕΙΔΟΥΚΙΚΥΝΝΕΥΣΕΧΟΡΗΓΕΙ

ΝΤΙΣΠΑΙΔΩΝΕΝΙΚΑΘΕΩΝΗΥΛΕΙ

ΛΥΣΙΑΔΗΣΡΟΔΙΟΣΑΙΟΔΙΔΑΣΚΕΕΥΑΙΝΕΤΟΣΗΡΧΕ

67

ΔΕΞΙΛΕΩΣΛΥΣΑΝΙΟΣΘΟΡΙΚΙΟΣ
ΕΓΕΝΕΤΟΕΠΙΤΕΙΣΑΝΔΡΟΣΑΡΧΟΝΤΟΣ
ΑΠΕΘΑΝΕΕΠΕΥΒΟΛΙΔΟΣ
ΕΓΚΟΡΙΝΘΩΙΤΩΝΠΕΝΤΕΙΠΠΕΩΝ

70

Α, Α. Β. Ι Ξ. Γ. Ρ, R. Σ V. Ψ.

71

Α. Β. Α. Η. Μ. Ψ. Φ

73

1) Μ̌ 2) Μ̌ΙΑ 3) Μ̌/Β. 4) Μ̂ 5) Μ̊ 6) Ж, ✱ 7) Ж, ΒΦ

74

ΓΔΗΝΠΣΤΥΩ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

68

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

69

Α Λ Λ Δ Ε Η Θ Θ Λ Μ Μ Μ Ξ Ξ Ξ Ρ Ρ Ζ Υ Υ Φ Φ Φ Ω Ω Ω Ω ω W Ш

72

Δ. Μ. Σ.

1. α
ς = ϟ
ε = Ε. Ξ. ε
η = η
κ = κ.
μ = Μ. ᵐ. Η. Η. Κ. Χ
ν = Ν. ᶰ. Ξ. Ξ. Σ
ο = ο
ρ = ρ
σ = Ζ. Ζ <.
ς = ς. ς.
υ = υ. Υ. Y. Y.
φ = φ. ϕ. ϕ. +
ω = Ω. ω. ω. φ. φ. ω. ω. ω. Ш.
ΖΣ. ω.
ΟΥ = ϑ. ϑ. ϑ.

75.

1. ΣΤΡΑΤΟΝΕΙΚΟΣ
2. ΕΠΙΜΕΛΗΘΕΝΤΟΣ
3. ΤΗΝΝΥΜΗΝΣ

76

1. ΠΑΚΕΔΟΝΩΝ
2. ΔΙΟΓΕΝΟΥΣΥΘ
3. ΕΥΚΛΕΔΣ
4. ΑΓΩΝΟΕΤΗΝ

77

1 ΠΑ
2 ΡΑ
3
4

78

1 ΑΓΟΡΑΝ
2 ΑΝΟ
3 ΑΠ
4 Ρ, Ρ
5 Γ, Γ
6 ΡΦ, ΡΦ
7 ΟΓ
8 Κ, Κ, Κ, Κ
9 Κ
10 ΚΑΟ
11 ΚΝΟ
12 ΚΛ
13
14 Μ, Μ, ΜΕ
15 Ν, Ν
16 ΝΦ, ΝΜΟ
17 Ν
18 ΠΠ
19 Μ, ΜΕ, ΜΕΕ, ΙΕΕΒ
20 Μ
21 Τ
22. Τ
23. ΤΥΛ
24. Τ
25. ΤΙΒ
26. ΑΥΓΓΓ
27. ΣΕΒΒΒ

ΟΛ = Ω Ω Ω

79

1. Β, Β, Β
2. 3, 3, 3, 3, 3
3. 4
4. L 4
5. ^, ~
6. Σ, Σ, Σ, Σ, Σ
7 Ρ, Ρ
8 >, 3Ε, 3Σ, 34

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

80

ΟΔΙΗΤΗ
ΒΑΣΙΛΙΣΣΑΝΙΤΥΘΟΔΩΡΙΔΑ
ΦΙΛΟΜΙΗΤΟΡΑ

81

ΟΙΔΕΛΕΡΟΦΥΛΑΚΕΣ
ΠΡΙΜΟΣ
ΕΠΑΓΛΘΙΩΝ
ΕΡΛΛΗΣ

82

ΕΠΙΑΡΧΟΝΤΟΣ ΚΑΣΙΑΝΟΥ
ΣΤΡΑΤΗΓΟΥΝΤΟΣ ΕΠΙΤΑΟ
ΟΙΠΡΥΤΑΝΕΙΣΤΗΣΑΔΡΙΑΝ
ΕΑΥΤΟΥΣ ΑΝΕΓΡΑΨΑΝ

ΑΔΡΙΑΝΙΔΟΣ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ Μ ΑΥΡ ΣΕΒΗΡ
ΘΕΟΣΑΔΡΙΑΝΟΣ Ν
ΘΕΟΣΚΟΜΟΔΟΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

83

ΓΑΘΗΤΥΧΗ ΕΠΙΑΡΕΙΟΥ ΤΟΥΔΩΡΙΩΝΟΣ ΠΑΙΑΝΙΕΩΣ
ΑΡΧΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΑΡΧΩΝ ΤΟΥΓΕΝΟΥΣ
ΤΟΥΑ ΜΥΝΑΝΔΡΙΔΩΝ ΑΡΕΙΟΣ ΔΩΡΙΩΝΟΣ ΠΑΙ
ΑΝΙΕΥΣ ΤΟΥΣ ΔΕ ΑΝΕΓΡΑΨΕΝ ΤΕΝΝΗΤΑΣ ΕΠΙ ΔΕΞΑ
ΜΕΝΟΣ ΤΟ ΔΑΠΑΝΗΜΑ ΕΚ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ
Α[illegible]ΟΥΓΕΝΟΣ
[illegible]
[illegible]ΣΚΕΚΡ[illegible]
ΑΡΙΣΤΩΝ ΣΩΣΙΣΤΡΑΤΟΥ ΑΘΟΜΟΝΕΥΣ
ΤΑΜΙΣΤΟΥΓΕΝΟΥΣ

84

ΟΙ ΕΠΙ Π ΑΙΛΙΟΥ ΦΙΛΕΟΥ ΜΕ
ΛΙΤΕΩΣ ΑΡΧΟΝΤΟΣ ΕΦΗΒΟΙ
ΤΟΝ ΕΑΥΤΩΝ ΚΟΣΜΗΤΗΝ
ΣΩΣΙΣΤΡΑΤΟΝ ΜΑΡΑΘΩ
ΝΙΟΝ ΕΥΝΟΙΑΣ ΕΝΕΚΕΝ
ΤΗΣ ΕΙΣ ΑΥΤΟΥΣ ΑΝΕΣΤΗΣΑΝ

86

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙ
ΕΥΕΡΓΕΤΗΙ ΚΑΙ
ΣΩΤΗΡΙΑΔΡΙΑ
ΝΩΙΟΛΥΜΠΙΩΙ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

85

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ
ΑΔΡΙΑΝΟΝ ΟΛΥΜΠΙΟΝ
ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΑΦΡΟ
ΔΙΣΙΟΥΑΧΑΡΝΕΥΣ
ΟΚΟΣΜΗΤΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙ
ΚΑΔΟΜΕΤΙΑΝΟΥ ΑΡΧΙΕΡΕΩΣ
ΤΟΣΕΦΗΒΩΝ ΥΠΕΡ
ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

89

ΓΑΙΟΣ ΦΕΛΙΟΣ
ΛΙΟΕΒΑΣΣΟΣ
ΕΠΟΙΕΙ ΕΑΥΤΩ
ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΙΔΙΟΙΣ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

87

ΕΠΙΝΕΙΚΗ ΚΑΙ
ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ
ΘΕΙΩΝ ΚΑΙΦΙ
ΛΑΔΕΛΦΩΝ ΑΥ
ΤΟΚΡΑΤΟΡΩΝΜΑΡ
ΚΟΥΑΥΡΗΛΙΟΥ
ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΥ
ΚΑΙΟΥΚΙΟΥΑΥ
ΡΗΛΙΟΥ ΟΥΗΡΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΥΟΝΤΟΣ ΓΝΑΙΟΥ ΛΙΚΙΝ
ΝΙΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ ΓΑΡΓΗΤΤΙΟΥ

88

ΟΙΠΕΡΙΒΩΜΙΟΙΤΗΝ
ΦΙΛΑΝΔΡΟΝΑΥΡΗΛ
ΑΝΕΥΠΟΣΙΑΝΕΝΤΩ
ΙΔΙΩΑΥΤΗΣΕΡΓΩ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΙΕΡΕΩΣ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΕΩΣ

Σχ. 92

Σχ. 91

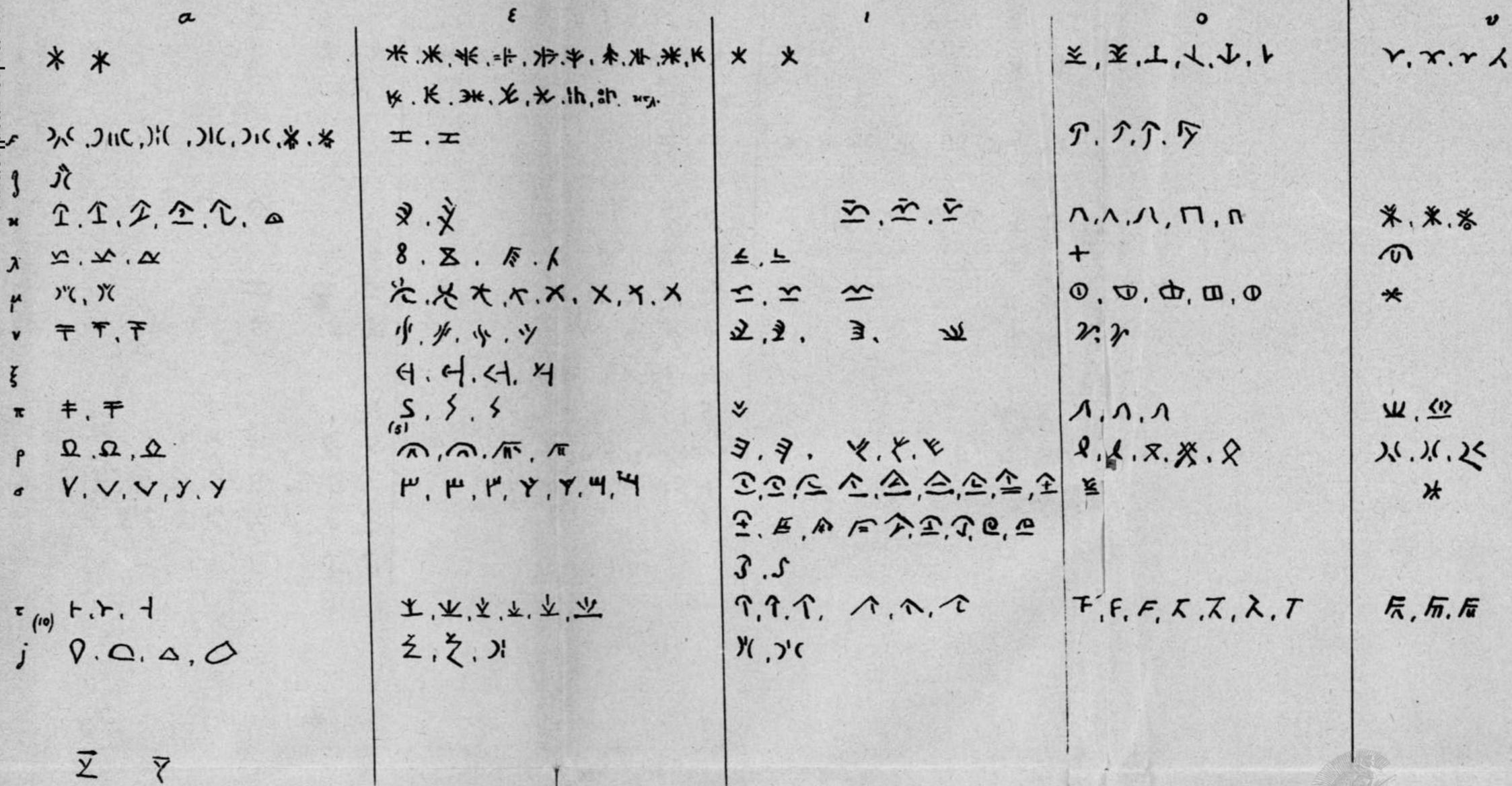

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens
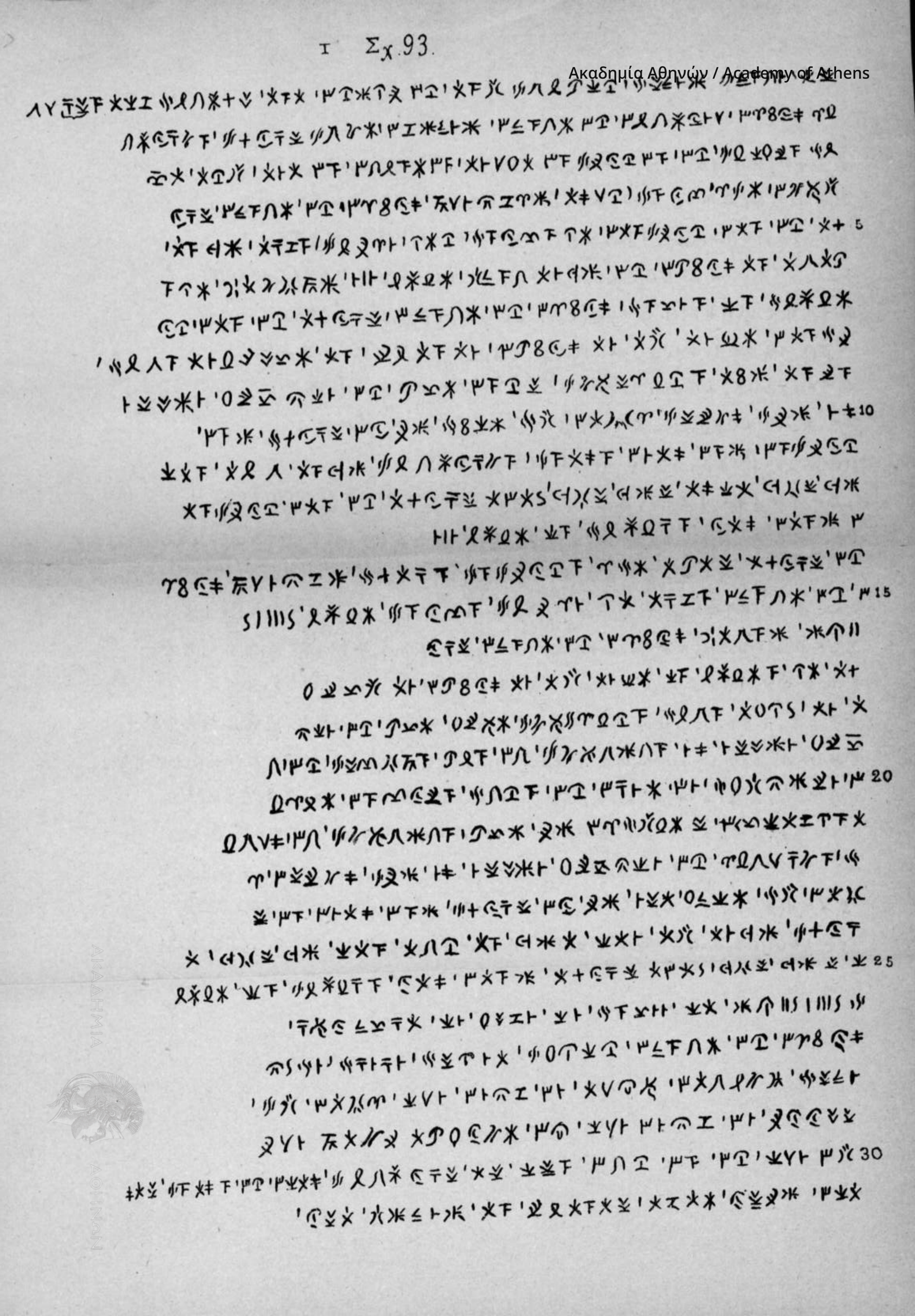
Σχ.93.